

THE PALIVERSE PROJECT

Το σύμπαν της σοφίας του Βούδα

Ο Τριμερής Κανόνας (Tīrīṭaka)

Ο Κανόνας των Ομιλιών (Sutta Piṭaka)

2. Η συλλογή των μεσαίου μήκους ομιλιών (2. Majjhima Nikāya)

1. Οι πρώτες πενήντα ομιλίες (1. Mūlaparāṇāsapāṭi)

5. Το συντομότερο κεφάλαιο των ζευγών (5. Cūḷavagga)

[MN 5, PTS 1.25–1.32]

PaliVerse

2. Η συλλογή των μεσαίου μήκους ομιλιών

1. Οι πρώτες πενήντα ομιλίες

5. Το συντομότερο κεφάλαιο για τα ζεύγη

1. Η ομιλία για τους Βραχμάνους της Σάλα

439. Έτσι έχω ακούσει - Κάποτε ο Ευλογημένος περιπλανιόταν στους Κοσάλα με μια μεγάλη Κοινότητα μοναχών και έφτασε σε ένα βραχμανικό χωριό των Κοσάλα που ονομαζόταν Σάλα. Οι βραχμάνοι και οικοδεσπότες της Σάλα άκουσαν: «Ο ασκητής Γκόταμα, γιος των Σάκυα, που αναχώρησε από την οικογένεια των Σάκυα, περιπλανώμενος στους Κοσάλα με μια μεγάλη Κοινότητα μοναχών, έφτασε στη Σάλα. Και για αυτόν τον αξιότιμο Γκόταμα έχει διαδοθεί αυτή η καλή φήμη: 'Πράγματι αυτός ο Ευλογημένος είναι ο Άξιος, ο Πλήρως Αυτοφωτισμένος, ο τέλειος στην αληθινή γνώση και στην καλή συμπεριφορά, ο Καλότυχος, ο γνώστης του κόσμου, ο ανυπέρβλητος οδηγός των ανθρώπων που πρέπει να εκπαιδευτούν, ο Διδάσκαλος θεών και ανθρώπων, ο Φωτισμένος, ο Ευλογημένος. Αυτός, έχοντας ο ίδιος κατανοήσει πλήρως με άμεση γνώση αυτόν τον κόσμο μαζί με τους θεούς, τον Μάρα, τον Βράχμα, αυτή τη γενιά μαζί με τους ασκητές και τους βραχμάνους, μαζί με τους θεούς και τους ανθρώπους, τον διακηρύσσει. Αυτός διδάσκει τη Διδασκαλία που είναι καλή στην αρχή, καλή στη μέση, καλή στο τέλος, με νόημα και φρασεολογία· φανερώνει την άγια ζωή ολοκληρωμένη και αγνή'. Είναι πράγματι καλό να δει κανείς τέτοιους Άξιους».

Τότε οι βραχμάνοι και οικοδεσπότες της Σάλα πλησίασαν τον Ευλογημένο· αφού πλησίασαν, μερικοί αφού απέδωσαν σεβασμό στον Ευλογημένο, κάθισαν στο πλάι· μερικοί χαιρέτησαν τον Ευλογημένο, και αφού ολοκλήρωσαν την ευγενική και αξιομνημόνευτη συζήτηση, κάθισαν στο πλάι· μερικοί χαιρέτησαν με ενωμένες παλάμες προς την κατεύθυνση του Ευλογημένου και κάθισαν στο πλάι· μερικοί αφού ανακοίνωσαν το όνομα και το σόι τους κοντά στον Ευλογημένο, κάθισαν στο πλάι· μερικοί σιωπηλοί κάθισαν στο πλάι. Καθισμένοι στο πλάι, οι βραχμάνοι και οικοδεσπότες της Σάλα είπαν στον Ευλογημένο: «Ποια άραγε, αγαπητέ Γκόταμα, είναι η αιτία, ποια η συνθήκη για την οποία μερικά όντα εδώ με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο επαναγεννιούνται στον κόσμο της αθλιότητας, στον κακότυχο κόσμο, στον κόσμο του ξεπεσμού, στην κόλαση; Και ποια, αγαπητέ Γκόταμα, είναι η αιτία, ποια η συνθήκη για την οποία μερικά όντα εδώ με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο επαναγεννιούνται στον καλότυχο κόσμο, στον ευδαιμονικό κόσμο;»

«Εξαιτίας της συμπεριφοράς αντίθετης στη Διδασκαλία και της άδικης συμπεριφοράς, οικοδεσπότες, έτσι μερικά όντα εδώ με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο επαναγεννιούνται στον κόσμο της αθλιότητας, στον κακότυχο κόσμο, στον κόσμο του ξεπεσμού, στην κόλαση. Εξαιτίας της συμπεριφοράς σύμφωνης με τη Διδασκαλία και της δίκαιης συμπεριφοράς, οικοδεσπότες, έτσι μερικά όντα εδώ με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο επαναγεννιούνται στον καλότυχο κόσμο, στον ευδαιμονικό κόσμο».

«Εμείς δεν κατανοούμε αναλυτικά το νόημα αυτού που ειπώθηκε συνοπτικά από τον αξιότιμο Γκόταμα, του οποίου το νόημα δεν αναλύθηκε αναλυτικά. Καλώς, ας μας διδάξει ο αξιότιμος Γκόταμα τη Διδασκαλία έτσι ώστε εμείς να κατανοήσουμε αναλυτικά το νόημα αυτού που ειπώθηκε συνοπτικά από τον αξιότιμο Γκόταμα, του οποίου το νόημα δεν αναλύθηκε αναλυτικά». «Τότε λοιπόν, οικοδεσπότες, ακούστε, προσέχετε καλά, θα μιλήσω». «Ναι, αγαπητέ», απάντησαν οι βραχμάνοι και οικοδεσπότες της Σάλα στον Ευλογημένο. Ο Ευλογημένος είπε αυτό:

440. «Τριπλή, οικοδεσπότες, είναι η συμπεριφορά αντίθετη στη Διδασκαλία και η άδικη συμπεριφορά μέσω του σώματος, τετραπλή είναι η συμπεριφορά αντίθετη στη Διδασκαλία και η άδικη συμπεριφορά μέσω της ομιλίας, τριπλή είναι η συμπεριφορά αντίθετη στη Διδασκαλία και η άδικη συμπεριφορά μέσω του νου.

«Και πώς, οικοδεσπότες, είναι τριπλή η συμπεριφορά αντίθετη στη Διδασκαλία και η άδικη συμπεριφορά μέσω του σώματος; Εδώ, οικοδεσπότες, κάποιος σκοτώνει έμβια όντα, είναι σκληρός, με ματωμένα χέρια, αφοσιωμένος στο χτύπημα και τον φόνο, χωρίς συμπόνια για τα έμβια όντα.

«Επίσης παίρνει το μη δοσμένο. Ό,τι είναι περιουσία και υπάρχοντα άλλου, είτε στο χωριό είτε στο δάσος, αυτό το μη δοσμένο, θεωρούμενο κλοπή, το παίρνει.

«Επίσης συμπεριφέρεται λανθασμένα στις αισθησιακές ηδονές. Εκείνες που είναι προστατευόμενες από τη μητέρα, προστατευόμενες από τον πατέρα, προστατευόμενες από τη μητέρα και τον πατέρα, προστατευόμενες από τον αδελφό, προστατευόμενες από την αδελφή, προστατευόμενες από συγγενείς, προστατευόμενες από το σόι, προστατευόμενες από ομόδοξους, έχουσες ιδιοκτήτη, υπό ποινή, ακόμη και περιφραγμένες με στεφάνι λουλουδιών, με τέτοιες διαπράττει μοιχεία. Έτσι, οικοδεσπότες, είναι τριπλή η συμπεριφορά αντίθετη στη Διδασκαλία και η άδικη συμπεριφορά μέσω του σώματος.

«Και πώς, οικοδεσπότες, είναι τετραπλή η συμπεριφορά αντίθετη στη Διδασκαλία και η άδικη συμπεριφορά μέσω της ομιλίας; Εδώ, οικοδεσπότες, κάποιος λέει ψέματα. Έχοντας πάει σε συνέλευση ή σε συγκέντρωση, ή ανάμεσα σε συγγενείς ή ανάμεσα σε συντεχνία ή ανάμεσα στη βασιλική οικογένεια, οδηγημένος ως μάρτυρας και ερωτηθείς - «Έλα, άνθρωπε, πες ό,τι γνωρίζεις», αυτός μη γνωρίζοντας λέει - «γνωρίζω», ή γνωρίζοντας λέει - «δεν γνωρίζω», ή μη βλέποντας λέει - «βλέπω», ή βλέποντας λέει - «δεν βλέπω». Έτσι για χάρη του εαυτού του ή για χάρη άλλου ή για χάρη κάποιου υλικού κέρδους λέει συνειδητό ψέμα.

«Επίσης μιλάει διχαστικά. Αφού ακούσει εδώ, επαναλαμβάνει αλλού για να διχάσει αυτούς, ή αφού ακούσει αλλού, επαναλαμβάνει σε αυτούς για να διχάσει εκείνους. Έτσι είναι αυτός που διχάζει τους ενωμένους, που ενθαρρύνει τους διχασμένους, που απολαμβάνει τη διχόνοια, χαίρεται με τη διχόνοια, ευχαριστιέται με τη διχόνοια, εκφράζει λόγια που δημιουργούν διχόνοια.

«Επίσης μιλάει σκληρά. Εκείνη η ομιλία που είναι προσβλητική, τραχιά, πικρή για τους άλλους, επιθετική προς τους άλλους, που συνορεύει με την οργή, που δεν οδηγεί σε αυτοσυγκέντρωση, τέτοια ομιλία εκφράζει.

«Επίσης φλυαρεί. Μιλάει την ακατάλληλη ώρα, μιλάει για μη πραγματικά, μιλάει για μη ωφέλιμα, μιλάει για ό,τι δεν συμφωνεί με τη Διδασκαλία, μιλάει για μη μοναστική διαγωγή. Εκφράζει ομιλία που δεν αξίζει να αποθησαυριστεί, την ακατάλληλη ώρα, χωρίς αναφορά, χωρίς όρια, μη επωφελή. Έτσι, οικοδεσπότες, είναι τετραπλή η συμπεριφορά αντίθετη στη Διδασκαλία και η άδικη συμπεριφορά μέσω της ομιλίας.

«Και πώς, οικοδεσπότες, είναι τριπλή η συμπεριφορά αντίθετη στη Διδασκαλία και η άδικη συμπεριφορά μέσω του νου; Εδώ, οικοδεσπότες, κάποιος είναι πλεονέκτης, ό,τι είναι περιουσία και υπάρχοντα άλλου, αυτό ποθεί - "Αχ, μακάρι αυτό που είναι του άλλου να ήταν δικό μου!"»

Έχει κακόβουλο νου και διεφθαρμένους λογισμούς - 'αυτά τα όντα ας σκοτωθούν ή ας εκτελεστούν ή ας εξαλειφθούν ή ας καταστραφούν ή ας μην υπάρχουν'.

Έχει λανθασμένες απόψεις, διεστραμμένη αντίληψη - 'δεν υπάρχει δωρεά, δεν υπάρχει θυσία, δεν υπάρχει προσφορά, δεν υπάρχει καρπός και επακόλουθο των καλών και κακών πράξεων, δεν υπάρχει αυτός ο κόσμος, δεν υπάρχει άλλος κόσμος, δεν υπάρχει μητέρα, δεν υπάρχει πατέρας, δεν υπάρχουν όντα με αυθόρμητη γέννηση, δεν υπάρχουν στον κόσμο ασκητές και βραχμάνοι που έχουν φτάσει σωστά και ασκούνται ορθά, οι οποίοι έχοντας οι ίδιοι κατανοήσει πλήρως αυτόν τον κόσμο και τον άλλο κόσμο με άμεση γνώση, τους διακηρύσσουν'. Έτσι, οικοδεσπότες, η συμπεριφορά αντίθετη στη Διδασκαλία και η άδικη συμπεριφορά είναι τριπλή μέσω του νου.

Έτσι εξαιτίας της συμπεριφοράς αντίθετης στη Διδασκαλία και της άδικης συμπεριφοράς, οικοδεσπότες, έτσι μερικά όντα εδώ με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο επαναγεννιούνται στον κόσμο της αθλιότητας, στον κακότυχο κόσμο, στον κόσμο του ξεπεσμού, στην κόλαση.

441. «Τριπλή, οικοδεσπότες, είναι η συμπεριφορά σύμφωνη με τη Διδασκαλία και η δίκαιη συμπεριφορά μέσω του σώματος, τετραπλή είναι η συμπεριφορά σύμφωνη με τη Διδασκαλία και η δίκαιη συμπεριφορά μέσω της ομιλίας, τριπλή είναι η συμπεριφορά σύμφωνη με τη Διδασκαλία και η δίκαιη συμπεριφορά μέσω του νου.

«Και πώς, οικοδεσπότες, είναι τριπλή η συμπεριφορά σύμφωνη με τη Διδασκαλία και η δίκαιη συμπεριφορά μέσω του σώματος; Εδώ, οικοδεσπότες, κάποιος έχοντας εγκαταλείψει τον φόνο έμβιων όντων, απέχει από τον φόνο έμβιων όντων. Έχει αφήσει το ραβδί και το μαχαίρι, είναι ευσυνείδητος, γεμάτος συμπόνια, και διαμένει επιδιώκοντας το καλό όλων των έμβιων όντων.

«Έχοντας εγκαταλείψει τη λήψη του μη δοσμένου, απέχει από τη λήψη του μη δοσμένου. Ό,τι είναι περιουσία και υπάρχοντα άλλου, είτε στο χωριό είτε στο δάσος, αυτό το μη δοσμένο, θεωρούμενο κλοπή, δεν το παίρνει.

«Έχοντας εγκαταλείψει τη λανθασμένη σεξουαλική συμπεριφορά, απέχει από τη λανθασμένη σεξουαλική συμπεριφορά. Εκείνες που είναι προστατευόμενες από τη μητέρα, προστατευόμενες από τον πατέρα, προστατευόμενες από τη μητέρα και τον πατέρα, προστατευόμενες από τον αδελφό, προστατευόμενες από την αδελφή, προστατευόμενες από συγγενείς, προστατευόμενες από το σόι, προστατευόμενες από ομόδοξους, έχουσες ιδιοκτήτη, υπό ποινή, ακόμη και περιφραγμένες με στεφάνι

λουλουδιών, με τέτοιες δεν διαπράττει μοιχεία. Έτσι, οικοδεσπότες, είναι τριπλή η συμπεριφορά σύμφωνη με τη Διδασκαλία και η δίκαιη συμπεριφορά μέσω του σώματος.

«Και πώς, οικοδεσπότες, είναι τετραπλή η συμπεριφορά σύμφωνη με τη Διδασκαλία και η δίκαιη συμπεριφορά μέσω της ομιλίας; Εδώ, οικοδεσπότες, κάποιος έχοντας εγκαταλείψει το ψέμα, απέχει από το ψέμα. Έχοντας πάει σε συνέλευση ή σε συγκέντρωση, ή ανάμεσα σε συγγενείς ή ανάμεσα σε συντεχνία ή ανάμεσα στη βασιλική οικογένεια, οδηγημένος ως μάρτυρας και ερωτηθείς - «Έλα, άνθρωπε, πες ό,τι γνωρίζεις», αυτός μη γνωρίζοντας λέει - «δεν γνωρίζω», ή γνωρίζοντας λέει - «γνωρίζω», ή μη βλέποντας λέει - «δεν βλέπω», ή βλέποντας λέει - «βλέπω». Έτσι για χάρη του εαυτού του ή για χάρη άλλου ή για χάρη κάποιου υλικού κέρδους δεν λέει συνειδητό ψέμα.

Έχοντας εγκαταλείψει τη διχαστική ομιλία, απέχει από τη διχαστική ομιλία. Δεν επαναλαμβάνει αλλού αυτά που άκουσε εδώ για να διχάσει εκείνους, ούτε επαναλαμβάνει εδώ αυτά που άκουσε αλλού για να διχάσει αυτούς. Έτσι είναι αυτός που ενώνει αυτούς που είναι διχασμένοι, που ενθαρρύνει αυτούς που είναι ενωμένοι, που απολαμβάνει την αρμονία, χαίρεται με την αρμονία, ευχαριστιέται με την αρμονία, εκφράζει λόγια που δημιουργούν αρμονία.

Έχοντας εγκαταλείψει τη σκληρή ομιλία, απέχει από τη σκληρή ομιλία. Εκφράζει λόγια που είναι απαλά, ευχάριστα στο αυτί, στοργικά, που πηγαινούν στην καρδιά, ευγενικά, αρεστά και ευχάριστα στους πολλούς - τέτοια λόγια εκφράζει.

«Έχοντας εγκαταλείψει τη φλυαρία, απέχει από τη φλυαρία. Μιλάει την κατάλληλη στιγμή, εκφράζει αυτό που είναι πραγματικό, μιλάει για το όφελος, για τη Διδασκαλία και τη μοναστική διαγωγή. Τα λόγια του είναι πολύτιμα, έγκαιρα, λογικά, μετρημένα και γεμάτα νόημα. Έτσι, οικοδεσπότες, είναι τετραπλή η συμπεριφορά σύμφωνη με τη Διδασκαλία και η δίκαιη συμπεριφορά μέσω της ομιλίας.

«Και πώς, οικοδεσπότες, είναι τριπλή η συμπεριφορά σύμφωνη με τη Διδασκαλία και η δίκαιη συμπεριφορά μέσω του νου; Εδώ, οικοδεσπότες, κάποιος δεν είναι πλεονέκτης, ό,τι είναι περιουσία και υπάρχοντα άλλου, αυτό δεν ποθεί - "Αχ, μακάρι αυτό που είναι του άλλου να ήταν δικό μου!"

«Επίσης δεν έχει κακόβουλο νου, έχει λογισμούς χωρίς μοχθηρία - "Αυτά τα όντα ως είναι χωρίς εχθρότητα, χωρίς δυσαρέσκεια, χωρίς φασαρία, ευτυχισμένα, ως φροντίζουν τον εαυτό τους".

«Επίσης έχει ορθή άποψη, χωρίς διεστραμμένη ενόραση - 'υπάρχει δωρεά, υπάρχει θυσία, υπάρχει προσφορά, υπάρχει καρπός και επακόλουθο των καλών και κακών πράξεων, υπάρχει αυτός ο κόσμος, υπάρχει άλλος κόσμος, υπάρχει μητέρα, υπάρχει πατέρας, υπάρχουν όντα με αυθόρμητη γέννηση, υπάρχουν στον κόσμο ασκητές και βραχμάνοι που έχουν φτάσει σωστά και ασκούνται ορθά, οι οποίοι έχοντας οι ίδιοι κατανοήσει πλήρως αυτόν τον κόσμο και τον άλλο κόσμο με άμεση γνώση, τους διακηρύσσουν'. Έτσι, οικοδεσπότες, η συμπεριφορά σύμφωνη με τη Διδασκαλία και η δίκαιη συμπεριφορά είναι τριπλή μέσω του νου.

«Εξαιτίας της συμπεριφοράς σύμφωνης με τη Διδασκαλία και της δίκαιης συμπεριφοράς, οικοδεσπότες, έτσι μερικά όντα εδώ με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο επαναγεννιούνται στον καλότυχο κόσμο, στον ευδαιμονικό κόσμο.

442. «Αν επιθυμούσε, οικοδεσπότες, αυτός που ακολουθεί τη Διδασκαλία, αυτός που ακολουθεί τη δικαιοσύνη - 'Αχ, μακάρι εγώ με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο να επαναγεννηθώ ως σύντροφος των πλούσιων ευγενών της πολεμικής κάστας!'· είναι δυνατόν αυτός με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο να επαναγεννηθεί ως σύντροφος των πλούσιων ευγενών της πολεμικής κάστας. Για ποιο λόγο; Διότι αυτός ακολουθεί τη Διδασκαλία, ακολουθεί τη δικαιοσύνη.

«Αν επιθυμούσε, οικοδεσπότες, αυτός που ακολουθεί τη Διδασκαλία, αυτός που ακολουθεί τη δικαιοσύνη - 'Αχ, μακάρι εγώ με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο να επαναγεννηθώ ως σύντροφος των πλούσιων βραχμάνων... κ.λπ... των πλούσιων οικοδεσποτών!'· είναι δυνατόν αυτός με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο να επαναγεννηθεί ως σύντροφος των πλούσιων οικοδεσποτών. Για ποιο λόγο; Διότι αυτός ακολουθεί τη Διδασκαλία, ακολουθεί τη δικαιοσύνη.

«Αν επιθυμούσε, οικοδεσπότες, αυτός που ακολουθεί τη Διδασκαλία, αυτός που ακολουθεί τη δικαιοσύνη - 'Αχ, μακάρι εγώ με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο να επαναγεννηθώ ως σύντροφος των θεών που κυβερνώνται από τους τέσσερις μεγάλους βασιλείς!'· είναι δυνατόν αυτός με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο να επαναγεννηθεί ως σύντροφος των θεών που κυβερνώνται από τους τέσσερις μεγάλους βασιλείς. Για ποιο λόγο; Διότι αυτός ακολουθεί τη Διδασκαλία, ακολουθεί τη δικαιοσύνη.

«Αν επιθυμούσε, οικοδεσπότες, αυτός που ακολουθεί τη Διδασκαλία, αυτός που ακολουθεί τη δικαιοσύνη - 'Αχ, μακάρι εγώ με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο να επαναγεννηθώ ως σύντροφος των Τριάντα Τριών θεών... κ.λπ... των θεών Γιάμα... των θεών Τουσίτα... των δημιουργοχαρών θεών... των θεών που ελέγχουν τα δημιουργήματα άλλων... των θεών της συντροφιάς του Βράχμα!'· είναι δυνατόν αυτός με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο να επαναγεννηθεί ως σύντροφος των θεών της συντροφιάς του Βράχμα. Για ποιο λόγο; Διότι αυτός ακολουθεί τη Διδασκαλία, ακολουθεί τη δικαιοσύνη.

«Αν επιθυμούσε, οικοδεσπότες, αυτός που ακολουθεί τη Διδασκαλία, αυτός που ακολουθεί τη δικαιοσύνη - 'Αχ, μακάρι εγώ με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο να επαναγεννηθώ ως σύντροφος των θεών της λάμψης!'· είναι δυνατόν αυτός με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο να επαναγεννηθεί ως σύντροφος των θεών της λάμψης. Για ποιο λόγο; Διότι αυτός ακολουθεί τη Διδασκαλία, ακολουθεί τη δικαιοσύνη.

«Αν επιθυμούσε, οικοδεσπότες, αυτός που ακολουθεί τη Διδασκαλία, αυτός που ακολουθεί τη δικαιοσύνη - 'Αχ, μακάρι εγώ με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο να επαναγεννηθώ ως σύντροφος των θεών με περιορισμένη λάμψη... κ.λπ... των θεών με απεριόριστη λάμψη... των ακτινοβόλων θεών... των θεών με περιορισμένη δόξα... των θεών με απεριόριστη δόξα... των θεών με ολοκληρωτική δόξα... των θεών με μεγάλο καρπό... των θεών Αβίχα... των θεών Ατάππα... των θεών Σουντάσσα... των θεών Σουντασσί... των θεών Ακανίττχα... των θεών που έχουν φτάσει στο επίπεδο του άπειρου χώρου... των θεών που έχουν φτάσει στο επίπεδο της άπειρης συνείδησης... των θεών που έχουν φτάσει στο επίπεδο της μηδαμινότητας... να επαναγεννηθώ ως σύντροφος των θεών που έχουν φτάσει στο επίπεδο της μήτε-αντίληψης-μήτε-μη-αντίληψης'· είναι δυνατόν αυτός με την

κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο να επαναγεννηθεί ως σύντροφος των θεών που έχουν φτάσει στο επίπεδο της μήτε-αντίληψης-μήτε-μη-αντίληψης. Για ποιο λόγο; Διότι αυτός ακολουθεί τη Διδασκαλία, ακολουθεί τη δικαιοσύνη.

«Αν επιθυμούσε, οικοδεσπότες, αυτός που ακολουθεί τη Διδασκαλία, αυτός που ακολουθεί τη δικαιοσύνη - "Αχ, μακάρι εγώ με την εξάλειψη των νοητικών διαφθορών, έχοντας ο ίδιος κατανοήσει πλήρως με άμεση γνώση την απελευθέρωση του νου και την απελευθέρωση μέσω σοφίας χωρίς νοητικές διαφθορές στην παρούσα ζωή, έχοντας επιτύχει, να παραμένω". Είναι δυνατόν αυτός με την εξάλειψη των νοητικών διαφθορών, έχοντας ο ίδιος κατανοήσει πλήρως με άμεση γνώση την απελευθέρωση του νου και την απελευθέρωση μέσω σοφίας χωρίς νοητικές διαφθορές στην παρούσα ζωή, έχοντας επιτύχει, να παραμένει. Για ποιο λόγο; Διότι αυτός ακολουθεί τη Διδασκαλία, ακολουθεί τη δικαιοσύνη».

443. Όταν αυτό ειπώθηκε, οι βραχμάνοι και οικοδεσπότες της Σάλα είπαν στον Ευλογημένο: «Θαυμάσιο, αγαπητέ Γκόταμα, θαυμάσιο, αγαπητέ Γκόταμα! Όπως, αγαπητέ Γκόταμα, κάποιος θα έστηνε όρθιο κάτι που είχε αναποδογυρισθεί, ή θα αποκάλυπτε κάτι που ήταν κρυμμένο, ή θα έδειχνε τον δρόμο σε κάποιον που είχε χαθεί, ή θα κρατούσε μια λάμπα λαδιού στο σκοτάδι ώστε 'αυτοί που έχουν μάτια να δουν τα αντικείμενα'· έτσι ακριβώς η Διδασκαλία έχει φανερωθεί από τον αξιότιμο Γκόταμα με πολλούς τρόπους. Εμείς καταφεύγουμε στον αξιότιμο Γκόταμα ως καταφύγιο, και στη Διδασκαλία και στην Κοινότητα των μοναχών. Ας μας θεωρεί ο αξιότιμος Γκόταμα λαϊκούς ακολούθους που έχουν καταφύγει στο καταφύγιο εφ' όρου ζωής από σήμερα και στο εξής».

Τέλος της ομιλίας Σαλεγιάκα, πρώτη.

2. Η ομιλία για τους Βραχμάνους της Βεράντζα

444. Έτσι έχω ακούσει - Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στη Σαβάτθι, στο άλσος του Τζέτα, στο μοναστήρι του Ανάθαπίντικα. Εκείνη την περίοδο βραχμάνοι και οικοδεσπότες από τη Βεράντζα διέμεναν στη Σαβάτθι για κάποια υπόθεση. Οι βραχμάνοι και οικοδεσπότες από τη Βεράντζα άκουσαν: «Ο ασκητής Γκόταμα, γιος των Σάκυα, που αναχώρησε από την οικογένεια των Σάκυα, διαμένει στη Σαβάτθι, στο άλσος του Τζέτα, στο μοναστήρι του Ανάθαπίντικα. Και για αυτόν τον αξιότιμο Γκόταμα έχει διαδοθεί αυτή η καλή φήμη: 'Πράγματι αυτός ο Ευλογημένος είναι ο Άξιος, ο Πλήρως Αυτοφωτισμένος, ο τέλειος στην αληθινή γνώση και στην καλή συμπεριφορά, ο Καλότυχος, ο γνώστης του κόσμου, ο ανυπέρβλητος οδηγός των ανθρώπων που πρέπει να εκπαιδευτούν, ο Διδάσκαλος θεών και ανθρώπων, ο Φωτισμένος, ο Ευλογημένος. Αυτός, έχοντας ο ίδιος κατανοήσει πλήρως με άμεση γνώση αυτόν τον κόσμο μαζί με τους θεούς, τον Μάρα, τον Βράχμα, αυτή τη γενιά μαζί με τους ασκητές και τους βραχμάνους, μαζί με τους θεούς και τους ανθρώπους, τον διακηρύσσει. Αυτός διδάσκει τη Διδασκαλία που είναι καλή στην αρχή, καλή στη μέση, καλή στο τέλος, με νόημα και φρασεολογία· φανερώνει την άγια ζωή ολοκληρωμένη και αγνή'. Είναι πράγματι καλό να δει κανείς τέτοιους Άξιους».

Τότε οι βραχμάνοι και οικοδεσπότες από τη Βεράντζα πλησίασαν τον Ευλογημένο· αφού πλησίασαν, μερικοί αφού απέδωσαν σεβασμό στον Ευλογημένο, κάθισαν στο πλάι· μερικοί χαιρέτησαν τον Ευλογημένο, και αφού ολοκλήρωσαν την ευγενική και αξιομνημόνευτη συζήτηση, κάθισαν στο πλάι· μερικοί χαιρέτησαν με ενωμένες

παλάμες προς την κατεύθυνση του Ευλογημένου και κάθισαν στο πλάι· μερικοί αφού ανακοίνωσαν το όνομα και το σόι τους κοντά στον Ευλογημένο, κάθισαν στο πλάι· μερικοί σιωπηλοί κάθισαν στο πλάι. Καθισμένοι στο πλάι, οι βραχμάνοι και οικοδεσπότες από τη Βεράντζα είπαν στον Ευλογημένο: «Ποια άραγε, αγαπητέ Γκόταμα, είναι η αιτία, ποια η συνθήκη για την οποία μερικά όντα εδώ με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο επαναγεννιούνται στον κόσμο της αθλιότητας, στον κακότυχο κόσμο, στον κόσμο του ξεπεσμού, στην κόλαση; Και ποια, αγαπητέ Γκόταμα, είναι η αιτία, ποια η συνθήκη για την οποία μερικά όντα εδώ με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο επαναγεννιούνται στον καλότυχο κόσμο, στον ευδαιμονικό κόσμο;»

«Εξαιτίας της συμπεριφοράς αντίθετης στη Διδασκαλία και της άδικης συμπεριφοράς, οικοδεσπότες, έτσι μερικά όντα εδώ με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο επαναγεννιούνται στον κόσμο της αθλιότητας, στον κακότυχο κόσμο, στον κόσμο του ξεπεσμού, στην κόλαση. Εξαιτίας της συμπεριφοράς σύμφωνης με τη Διδασκαλία και της δίκαιης συμπεριφοράς, οικοδεσπότες, έτσι μερικά όντα εδώ με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο επαναγεννιούνται στον καλότυχο κόσμο, στον ευδαιμονικό κόσμο».

«Εμείς δεν κατανοούμε αναλυτικά το νόημα αυτού που ειπώθηκε συνοπτικά από τον αξιότιμο Γκόταμα, του οποίου το νόημα δεν αναλύθηκε αναλυτικά. Καλώς, ας μας διδάξει ο αξιότιμος Γκόταμα τη Διδασκαλία έτσι ώστε εμείς να κατανοήσουμε αναλυτικά το νόημα αυτού που ειπώθηκε συνοπτικά από τον αξιότιμο Γκόταμα, του οποίου το νόημα δεν αναλύθηκε αναλυτικά». «Τότε λοιπόν, οικοδεσπότες, ακούστε, προσέχετε καλά, θα μιλήσω». «Ναι, αγαπητέ», απάντησαν οι βραχμάνοι και οικοδεσπότες από τη Βεράντζα στον Ευλογημένο. Ο Ευλογημένος είπε αυτό:

445. «Τριπλά, οικοδεσπότες, κάποιος συμπεριφέρεται αντίθετα στη Διδασκαλία και άδικα μέσω του σώματος, τετραπλά συμπεριφέρεται αντίθετα στη Διδασκαλία και άδικα μέσω της ομιλίας, τριπλά συμπεριφέρεται αντίθετα στη Διδασκαλία και άδικα μέσω του νου.

«Και πώς, οικοδεσπότες, κάποιος συμπεριφέρεται τριπλά αντίθετα στη Διδασκαλία και άδικα μέσω του σώματος; Εδώ, οικοδεσπότες, κάποιος σκοτώνει έμβια όντα. Είναι σκληρός, με ματωμένα χέρια, αφοσιωμένος στο χτύπημα και τον φόνο, χωρίς συμπόνια για τα έμβια όντα. Επίσης παίρνει το μη δοσμένο. Ό,τι είναι περιουσία και υπάρχοντα άλλου... αυτό το μη δοσμένο, θεωρούμενο κλοπή, το παίρνει. Επίσης συμπεριφέρεται λανθασμένα στις αισθησιακές ηδονές. Εκείνες που είναι προστατευόμενες από τη μητέρα... με τέτοιες διαπράττει μοιχεία. Έτσι, οικοδεσπότες, κάποιος συμπεριφέρεται τριπλά αντίθετα στη Διδασκαλία και άδικα μέσω του σώματος.

«Και πώς, οικοδεσπότες, κάποιος συμπεριφέρεται τετραπλά αντίθετα στη Διδασκαλία και άδικα μέσω της ομιλίας; Εδώ, οικοδεσπότες, κάποιος λέει ψέματα. Έχοντας πάει σε συνέλευση ή... λέει συνειδητό ψέμα. Επίσης μιλάει διχαστικά. Αφού ακούσει εδώ, επαναλαμβάνει αλλού... εκφράζει λόγια που δημιουργούν διχόνοια. Επίσης μιλάει σκληρά. Εκείνη η ομιλία που είναι προσβλητική, τραχιά... τέτοια λόγια εκφράζει. Επίσης φλυαρεί. Μιλάει την ακατάλληλη ώρα... χωρίς όρια, μη επωφελή. Έτσι, οικοδεσπότες, κάποιος συμπεριφέρεται τετραπλά αντίθετα στη Διδασκαλία και άδικα μέσω της ομιλίας.

«Και πώς, οικοδεσπότες, κάποιος συμπεριφέρεται τριπλά αντίθετα στη Διδασκαλία και άδिका μέσω του νου; Εδώ, οικοδεσπότες, κάποιος είναι πλεονέκτης... κ.λπ... "αυτό να ήταν δικό μου!" Έχει κακόβουλο νου και διεφθαρμένους λογισμούς - "αυτά τα όντα ας σκοτωθούν ή... ας μην υπάρχουν". Έχει λανθασμένες απόψεις, διεστραμμένη αντίληψη - "δεν υπάρχει δωρεά, δεν υπάρχει θυσία... έχοντας οι ίδιοι κατανοήσει πλήρως με άμεση γνώση, τους διακηρύσσουν". Έτσι, οικοδεσπότες, κάποιος συμπεριφέρεται τριπλά αντίθετα στη Διδασκαλία και άδिका μέσω του νου.

Έτσι εξαιτίας της συμπεριφοράς αντίθετης στη Διδασκαλία και της άδικης συμπεριφοράς, οικοδεσπότες, έτσι μερικά όντα εδώ με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο επαναγεννιούνται στον κόσμο της αθλιότητας, στον κακότυχο κόσμο, στον κόσμο του ξεπεσμού, στην κόλαση.

446. «Τριπλή, οικοδεσπότες, είναι η συμπεριφορά σύμφωνη με τη Διδασκαλία και η δίκαιη συμπεριφορά μέσω του σώματος, τετραπλή είναι η συμπεριφορά σύμφωνη με τη Διδασκαλία και η δίκαιη συμπεριφορά μέσω της ομιλίας, τριπλή είναι η συμπεριφορά σύμφωνη με τη Διδασκαλία και η δίκαιη συμπεριφορά μέσω του νου.

«Και πώς, οικοδεσπότες, είναι τριπλή η συμπεριφορά σύμφωνη με τη Διδασκαλία και η δίκαιη συμπεριφορά μέσω του σώματος; Εδώ, οικοδεσπότες, κάποιος έχοντας εγκαταλείψει τον φόνο έμβιων όντων, απέχει από τον φόνο έμβιων όντων. Έχει αφήσει το ραβδί και το μαχαίρι, είναι ευσυνείδητος, γεμάτος συμπόνια, και διαμένει επιδιώκοντας το καλό όλων των έμβιων όντων. Έχοντας εγκαταλείψει τη λήψη του μη δοσμένου, απέχει από τη λήψη του μη δοσμένου, ό,τι είναι του άλλου... αυτό το μη δοσμένο, θεωρούμενο κλοπή, δεν το παίρνει. Έχοντας εγκαταλείψει τη λανθασμένη σεξουαλική συμπεριφορά... με τέτοιες δεν διαπράττει μοιχεία. Έτσι, οικοδεσπότες, είναι τριπλή η συμπεριφορά σύμφωνη με τη Διδασκαλία και η δίκαιη συμπεριφορά μέσω του σώματος.

«Και πώς, οικοδεσπότες, είναι τετραπλή η συμπεριφορά σύμφωνη με τη Διδασκαλία και η δίκαιη συμπεριφορά μέσω της ομιλίας; Εδώ, οικοδεσπότες, κάποιος έχοντας εγκαταλείψει το ψέμα, απέχει από το ψέμα. Έχοντας πάει σε συνέλευση ή... κ.λπ... δεν λέει συνειδητό ψέμα. Έχοντας εγκαταλείψει τη διχαστική ομιλία... εκφράζει λόγια που δημιουργούν αρμονία. Έχοντας εγκαταλείψει τη σκληρή ομιλία... τέτοια λόγια εκφράζει. Έχοντας εγκαταλείψει τη φλυαρία... έγκαιρα, λογικά, μετρημένα και γεμάτα νόημα. Έτσι, οικοδεσπότες, είναι τετραπλή η συμπεριφορά σύμφωνη με τη Διδασκαλία και η δίκαιη συμπεριφορά μέσω της ομιλίας.

«Και πώς, οικοδεσπότες, είναι τριπλή η συμπεριφορά σύμφωνη με τη Διδασκαλία και η δίκαιη συμπεριφορά μέσω του νου; Εδώ, οικοδεσπότες, κάποιος δεν είναι πλεονέκτης. Ό,τι είναι περιουσία και υπάρχοντα άλλου, αυτό δεν ποθεί - "Αχ, μακάρι αυτό που είναι του άλλου να ήταν δικό μου!" Επίσης δεν έχει κακόβουλο νου, έχει λογισμούς χωρίς μοχθηρία - "Αυτά τα όντα ας είναι χωρίς εχθρότητα, χωρίς δυσαρέσκεια, χωρίς φασαρία, ευτυχισμένα, ας φροντίζουν τον εαυτό τους". Επίσης έχει ορθή άποψη, χωρίς διεστραμμένη ενόραση - "υπάρχει δωρεά, υπάρχει θυσία... οι οποίοι έχοντας οι ίδιοι κατανοήσει πλήρως με άμεση γνώση, τους διακηρύσσουν". Έτσι, οικοδεσπότες, είναι τριπλή η συμπεριφορά σύμφωνη με τη Διδασκαλία και η δίκαιη συμπεριφορά μέσω του νου.

«Εξαιτίας της συμπεριφοράς σύμφωνης με τη Διδασκαλία και της δίκαιης συμπεριφοράς, οικοδεσπότες, έτσι μερικά όντα εδώ με την κατάρρευση του σώματος

κατά τον θάνατο επαναγεννιούνται στον καλότυχο κόσμο, στον ευδαιμονικό κόσμο.

447. «Αν επιθυμούσε, οικοδεσπότες, αυτός που ακολουθεί τη Διδασκαλία, αυτός που ακολουθεί τη δικαιοσύνη - 'Αχ, μακάρι εγώ με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο να επαναγεννηθώ ως σύντροφος των πλούσιων ευγενών της πολεμικής κάστας!'· είναι δυνατόν αυτός με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο να επαναγεννηθεί ως σύντροφος των πλούσιων ευγενών της πολεμικής κάστας. Για ποιο λόγο; Διότι αυτός ακολουθεί τη Διδασκαλία, ακολουθεί τη δικαιοσύνη.

«Αν επιθυμούσε, οικοδεσπότες, αυτός που ακολουθεί τη Διδασκαλία, αυτός που ακολουθεί τη δικαιοσύνη - 'Αχ, μακάρι εγώ με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο να επαναγεννηθώ ως σύντροφος των πλούσιων βραχμάνων, των πλούσιων οικοδεσποτών!'· είναι δυνατόν αυτός με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο να επαναγεννηθεί ως σύντροφος των πλούσιων οικοδεσποτών. Για ποιο λόγο; Διότι αυτός ακολουθεί τη Διδασκαλία, ακολουθεί τη δικαιοσύνη.

«Αν επιθυμούσε, οικοδεσπότες, αυτός που ακολουθεί τη Διδασκαλία, αυτός που ακολουθεί τη δικαιοσύνη - 'Αχ, μακάρι εγώ με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο να επαναγεννηθώ ως σύντροφος των θεών που κυβερνώνται από τους τέσσερις μεγάλους βασιλείς!'· είναι δυνατόν αυτός με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο να επαναγεννηθεί ως σύντροφος των θεών που κυβερνώνται από τους τέσσερις μεγάλους βασιλείς. Για ποιο λόγο; Διότι αυτός ακολουθεί τη Διδασκαλία, ακολουθεί τη δικαιοσύνη.

«Αν επιθυμούσε, οικοδεσπότες, αυτός που ακολουθεί τη Διδασκαλία, αυτός που ακολουθεί τη δικαιοσύνη - 'Αχ, μακάρι εγώ με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο να επαναγεννηθώ ως σύντροφος των Τριάντα Τριών θεών... των θεών Γιάμα... των θεών Τουσίτα... των δημιουργοχαρών θεών... των θεών που ελέγχουν τα δημιουργήματα άλλων... των θεών της συντροφιάς του Βράχμα!'· είναι δυνατόν αυτός με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο να επαναγεννηθεί ως σύντροφος των θεών της συντροφιάς του Βράχμα. Για ποιο λόγο; Διότι αυτός ακολουθεί τη Διδασκαλία, ακολουθεί τη δικαιοσύνη.

«Αν επιθυμούσε, οικοδεσπότες, αυτός που ακολουθεί τη Διδασκαλία, αυτός που ακολουθεί τη δικαιοσύνη - 'Αχ, μακάρι εγώ με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο να επαναγεννηθώ ως σύντροφος των θεών της λάμψης!'· είναι δυνατόν αυτός με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο να επαναγεννηθεί ως σύντροφος των θεών της λάμψης. Για ποιο λόγο; Διότι αυτός ακολουθεί τη Διδασκαλία, ακολουθεί τη δικαιοσύνη.

«Αν επιθυμούσε, οικοδεσπότες, αυτός που ακολουθεί τη Διδασκαλία, αυτός που ακολουθεί τη δικαιοσύνη - 'Αχ, μακάρι εγώ με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο να επαναγεννηθώ ως σύντροφος των θεών με περιορισμένη λάμψη... κ.λπ... των θεών με απεριόριστη λάμψη... των ακτινοβόλων θεών... των θεών με περιορισμένη δόξα... των θεών με απεριόριστη δόξα... των θεών με ολοκληρωτική δόξα... των θεών με μεγάλο καρπό... των θεών Αβίχα... των θεών Ατάππα... των θεών Σουντάσσα... των θεών Σουντασσί... των θεών Ακανίττχα... των θεών που έχουν φτάσει στο επίπεδο του άπειρου χώρου... των θεών που έχουν φτάσει στο επίπεδο της άπειρης συνείδησης... των θεών που έχουν φτάσει στο επίπεδο της μηδαμινότητας... να επαναγεννηθώ ως σύντροφος των θεών που έχουν φτάσει στο

επίπεδο της μήτε-αντίληψης-μήτε-μη-αντίληψης"· είναι δυνατόν αυτός με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο να επαναγεννηθεί ως σύντροφος των θεών που έχουν φτάσει στο επίπεδο της μήτε-αντίληψης-μήτε-μη-αντίληψης. Για ποιο λόγο; Διότι αυτός ακολουθεί τη Διδασκαλία, ακολουθεί τη δικαιοσύνη.

«Αν επιθυμούσε, οικοδεσπότες, αυτός που ακολουθεί τη Διδασκαλία, αυτός που ακολουθεί τη δικαιοσύνη - "Αχ, μακάρι εγώ με την εξάλειψη των νοητικών διαφθορών, έχοντας ο ίδιος κατανοήσει πλήρως με άμεση γνώση την απελευθέρωση του νου και την απελευθέρωση μέσω σοφίας χωρίς νοητικές διαφθορές στην παρούσα ζωή, έχοντας επιτύχει, να παραμένω"· είναι δυνατόν αυτός με την εξάλειψη των νοητικών διαφθορών, έχοντας ο ίδιος κατανοήσει πλήρως με άμεση γνώση την απελευθέρωση του νου και την απελευθέρωση μέσω σοφίας χωρίς νοητικές διαφθορές στην παρούσα ζωή, έχοντας επιτύχει, να παραμένει. Για ποιο λόγο; Διότι αυτός ακολουθεί τη Διδασκαλία, ακολουθεί τη δικαιοσύνη».

448. Όταν αυτό ειπώθηκε, οι βραχμάνοι και οικοδεσπότες από τη Βεράντζα είπαν στον Ευλογημένο: «Θαυμάσιο, αγαπητέ Γκόταμα, θαυμάσιο, αγαπητέ Γκόταμα! Όπως, αγαπητέ Γκόταμα, κάποιος θα έστηνε όρθιο κάτι που είχε αναποδογυρισθεί, ή θα αποκάλυπτε κάτι που ήταν κρυμμένο, ή θα έδειχνε τον δρόμο σε κάποιον που είχε χαθεί, ή θα κρατούσε μια λάμπα λαδιού στο σκοτάδι ώστε 'αυτοί που έχουν μάτια να δουν τα αντικείμενα'· έτσι ακριβώς η Διδασκαλία έχει φανερωθεί από τον αξιότιμο Γκόταμα με πολλούς τρόπους. Εμείς καταφεύγουμε στον αξιότιμο Γκόταμα ως καταφύγιο, και στη Διδασκαλία και στην Κοινότητα των μοναχών. Ας μας θεωρεί ο αξιότιμος Γκόταμα λαϊκούς ακολούθους που έχουν καταφύγει στο καταφύγιο εφ' όρου ζωής από σήμερα και στο εξής».

Τέλος της ομιλίας Βεράντζακα, δεύτερη.

3. Η μεγαλύτερη ομιλία για τη σειρά ερωτήσεων και απαντήσεων

449. Έτσι έχω ακούσει - Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στη Σαβάτθι, στο άλσος του Τζέτα, στο μοναστήρι του Ανάθαπίντικα. Τότε ο σεβάσμιος Μαχακόττικα, την απογευματινή περίοδο της ημέρας, αφού βγήκε από την απομόνωση, πλησίασε τον σεβάσμιο Σαριπούττα· αφού πλησίασε, χαιρέτησε τον σεβάσμιο Σαριπούττα. Αφού ολοκλήρωσε την ευγενική και αξιομνημόνευτη συζήτηση, κάθισε στο πλάι. Καθισμένος στο πλάι, ο σεβάσμιος Μαχακόττικα είπε στον σεβάσμιο Σαριπούττα:

«'Άσοφος, άσοφος', φίλε, λέγεται. Με ποιον τρόπο λοιπόν, φίλε, λέγεται άσοφος;»

«'Δεν κατανοεί, δεν κατανοεί', φίλε, για αυτό το λόγο λέγεται άσοφος.

«Και τι δεν κατανοεί; Δεν κατανοεί 'αυτός είναι ο υπαρξιακός πόνος', δεν κατανοεί 'αυτή είναι η προέλευση του υπαρξιακού πόνου', δεν κατανοεί 'αυτή είναι η παύση του υπαρξιακού πόνου', δεν κατανοεί 'αυτή είναι η πρακτική που οδηγεί στην παύση του υπαρξιακού πόνου'. 'Δεν κατανοεί, δεν κατανοεί', φίλε, για αυτό το λόγο λέγεται άσοφος».

«Καλώς, φίλε», ο σεβάσμιος Μαχακόττικα, αφού δέχτηκε με χαρά τη ρήση του σεβάσμιου Σαριπούττα και εξέφρασε ευχαριστίες, ρώτησε τον σεβάσμιο Σαριπούττα μια περαιτέρω ερώτηση -

«'Σοφός, σοφός', φίλε, λέγεται. Με ποιον τρόπο λοιπόν, φίλε, λέγεται σοφός;»

«'Κατανοεί, κατανοεί', φίλε, για αυτό το λόγο λέγεται σοφός.

«Και τι κατανοεί; Κατανοεί 'αυτός είναι ο υπαρξιακός πόνος', κατανοεί 'αυτή είναι η προέλευση του υπαρξιακού πόνου', κατανοεί 'αυτή είναι η παύση του υπαρξιακού πόνου', κατανοεί 'αυτή είναι η πρακτική που οδηγεί στην παύση του υπαρξιακού πόνου'. 'Κατανοεί, κατανοεί', φίλε, για αυτό το λόγο λέγεται σοφός».

«'Συνείδηση, συνείδηση', φίλε, λέγεται. Με ποιον τρόπο λοιπόν, φίλε, λέγεται συνείδηση;»

«'Συνειδητοποιεί, συνειδητοποιεί', φίλε, για αυτό το λόγο λέγεται συνείδηση.

«Και τι συνειδητοποιεί; Συνειδητοποιεί το ευχάριστο, συνειδητοποιεί το δυσάρεστο, συνειδητοποιεί το ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο. 'Συνειδητοποιεί, συνειδητοποιεί', φίλε, για αυτό το λόγο λέγεται συνείδηση».

«Η σοφία, φίλε, και η συνείδηση - αυτά τα φαινόμενα είναι συνδεδεμένα ή μη συνδεδεμένα; Και είναι δυνατόν αυτά τα φαινόμενα, αφού διαχωριστούν ξανά και ξανά, να δειχθεί η διαφορά τους;» «Η σοφία, φίλε, και η συνείδηση - αυτά τα φαινόμενα είναι συνδεδεμένα, όχι μη συνδεδεμένα. Και δεν είναι δυνατόν αυτά τα φαινόμενα, αφού διαχωριστούν ξανά και ξανά, να δειχθεί η διαφορά τους. Αυτό λοιπόν, φίλε, που κατανοεί, αυτό συνειδητοποιεί· αυτό που συνειδητοποιεί, αυτό κατανοεί. Για αυτό το λόγο αυτά τα φαινόμενα είναι συνδεδεμένα, όχι μη συνδεδεμένα. Και δεν είναι δυνατόν αυτά τα φαινόμενα, αφού διαχωριστούν ξανά και ξανά, να δειχθεί η διαφορά τους».

«Η σοφία, φίλε, και η συνείδηση - αυτών των φαινομένων που είναι συνδεδεμένα και όχι αποσυνδεδεμένα, ποια είναι η διαφορά;» «Η σοφία, φίλε, και η συνείδηση - αυτών των φαινομένων που είναι συνδεδεμένα και όχι αποσυνδεδεμένα, η σοφία πρέπει να αναπτυχθεί, η συνείδηση πρέπει να γίνει πλήρως κατανοητή. Αυτή είναι η διαφορά τους.»

450. «'Αίσθημα, αίσθημα', φίλε, λέγεται. Με ποιον τρόπο λοιπόν, φίλε, λέγεται αίσθημα;»

«'Βιώνει, βιώνει', φίλε, για αυτό το λόγο λέγεται αίσθημα.

«Και τι βιώνει; Βιώνει το ευχάριστο, βιώνει το δυσάρεστο, βιώνει το ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο. 'Βιώνει, βιώνει', φίλε, για αυτό το λόγο λέγεται αίσθημα».

«'Αντίληψη, αντίληψη', φίλε, λέγεται. Με ποιον τρόπο λοιπόν, φίλε, λέγεται αντίληψη;»

«'Αντιλαμβάνεται, αντιλαμβάνεται', φίλε, για αυτό το λόγο λέγεται αντίληψη.

«Και τι αντιλαμβάνεται; Αντιλαμβάνεται το μπλε, αντιλαμβάνεται το κίτρινο, αντιλαμβάνεται το κόκκινο, αντιλαμβάνεται το λευκό. 'Αντιλαμβάνεται, αντιλαμβάνεται', φίλε, για αυτό το λόγο λέγεται αντίληψη».

«Το αίσθημα, φίλε, και η αντίληψη και η συνείδηση - αυτά τα φαινόμενα είναι συνδεδεμένα ή μη συνδεδεμένα; Και είναι δυνατόν αυτά τα φαινόμενα, αφού διαχωριστούν ξανά και ξανά, να δειχθεί η διαφορά τους;» «Το αίσθημα, φίλε, και η αντίληψη και η συνείδηση - αυτά τα φαινόμενα είναι συνδεδεμένα, όχι μη

συνδεδεμένα. Και δεν είναι δυνατόν αυτά τα φαινόμενα, αφού διαχωριστούν ξανά και ξανά, να δειχθεί η διαφορά τους. Αυτό λοιπόν, φίλε, που βιώνει, αυτό αντιλαμβάνεται· αυτό που αντιλαμβάνεται, αυτό συνειδητοποιεί. Για αυτό το λόγο αυτά τα φαινόμενα είναι συνδεδεμένα, όχι μη συνδεδεμένα. Και δεν είναι δυνατόν αυτά τα φαινόμενα, αφού διαχωριστούν ξανά και ξανά, να δειχθεί η διαφορά τους».

451. «Με τη νοητική συνείδηση που έχει απελευθερωθεί από τις πέντε ικανότητες και είναι αγνή, τι μπορεί να γνωσθεί, φίλοι;»

«Με τη νοητική συνείδηση που έχει απελευθερωθεί από τις πέντε ικανότητες και είναι αγνή, φίλε, μπορεί να γνωσθεί το επίπεδο του άπειρου χώρου ως 'άπειρος είναι ο χώρος', μπορεί να γνωσθεί το επίπεδο της άπειρης συνείδησης ως 'άπειρη είναι η συνείδηση', μπορεί να γνωσθεί το επίπεδο της μηδαμινότητας ως 'δεν υπάρχει τίποτε'».

«Και με τι κατανοεί κανείς αυτό που πρέπει να γνωσθεί, φίλε;»

«Αυτό που πρέπει να γνωσθεί, φίλε, το κατανοεί με τον οφθαλμό της σοφίας».

«Και ποιος είναι ο σκοπός της σοφίας, φίλε;»

«Η σοφία, φίλε, έχει ως σκοπό την άμεση γνώση, την πλήρη κατανόηση και την εγκατάλειψη».

452. «Πόσες όμως, φίλοι, είναι οι συνθήκες για την έγερση της ορθής άποψης;»

«Δύο πράγματι, φίλοι, είναι οι συνθήκες για την έγερση της ορθής άποψης -η φωνή από άλλον και η συνετή προσοχή. Αυτές πράγματι, φίλοι, είναι οι δύο συνθήκες για την έγερση της ορθής άποψης».

«Από πόσες όμως, φίλοι, ιδιότητες υποστηριζόμενη η ορθή άποψη έχει ως καρπό την απελευθέρωση του νου και ως όφελος τον καρπό της απελευθέρωσης του νου, και έχει ως καρπό την απελευθέρωση μέσω σοφίας και ως όφελος τον καρπό της απελευθέρωσης μέσω σοφίας;»

«Από πέντε πράγματι, φίλοι, ιδιότητες υποστηριζόμενη η ορθή άποψη έχει ως καρπό την απελευθέρωση του νου και ως όφελος τον καρπό της απελευθέρωσης του νου, και έχει ως καρπό την απελευθέρωση μέσω σοφίας και ως όφελος τον καρπό της απελευθέρωσης μέσω σοφίας. Εδώ, φίλοι, η ορθή άποψη είναι υποστηριζόμενη από την ηθική, και είναι υποστηριζόμενη από τη μάθηση, και είναι υποστηριζόμενη από τη συζήτηση, και είναι υποστηριζόμενη από τη νοητική ηρεμία, και είναι υποστηριζόμενη από τη διόραση. Από αυτές πράγματι, φίλοι, τις πέντε ιδιότητες υποστηριζόμενη η ορθή άποψη έχει ως καρπό την απελευθέρωση του νου και ως όφελος τον καρπό της απελευθέρωσης του νου, και έχει ως καρπό την απελευθέρωση μέσω σοφίας και ως όφελος τον καρπό της απελευθέρωσης μέσω σοφίας».

453. «Πόσα όμως, φίλοι, είναι τα είδη γίνεσθαι;»

«Υπάρχουν αυτά τα τρία είδη γίνεσθαι, φίλοι -ηδονική ύπαρξη, λεπτοφυής υλική ύπαρξη, άυλη ύπαρξη».

«Πώς όμως, φίλοι, συμβαίνει η επαναγέννηση στο μέλλον;»

«Για τα όντα, φίλοι, που έχουν το νοητικό εμπόδιο της άγνοιας και τον νοητικό δεσμό της επιθυμίας, η απόλαυση εδώ κι εκεί - έτσι συμβαίνει η επαναγέννηση στο μέλλον».

«Πώς όμως, φίλοι, δεν συμβαίνει η επαναγέννηση στο μέλλον;»

«Με τη φθίση της άγνοιας, φίλοι, με την έγερση της αληθινής γνώσης, με την παύση της επιθυμίας - έτσι δεν συμβαίνει η επαναγέννηση στο μέλλον».

454. «Τι όμως, φίλοι, είναι η πρώτη διαλογιστική έκσταση;»

«Εδώ, φίλοι, ένας μοναχός, αποστασιοποιημένος από τις ηδονές, αποστασιοποιημένος από τις φαύλες νοητικές καταστάσεις, έχοντας επιτύχει την πρώτη διαλογιστική έκσταση, που συνοδεύεται από λογισμό και συλλογισμό, με αγαλλίαση και ευτυχία που γεννιούνται από την αποστασιοποίηση, διαμένει - αυτό ονομάζεται, φίλοι, πρώτη διαλογιστική έκσταση.»

«Η πρώτη όμως, φίλοι, διαλογιστική έκσταση πόσους παράγοντες έχει;»

«Η πρώτη, φίλοι, διαλογιστική έκσταση έχει πέντε παράγοντες. Εδώ, φίλοι, σε έναν μοναχό που έχει επιτύχει την πρώτη διαλογιστική έκσταση υπάρχει λογισμός και συλλογισμός και αγαλλίαση και ευτυχία και ενιαία εστίαση του νου. Η πρώτη, φίλοι, διαλογιστική έκσταση έτσι έχει πέντε παράγοντες.»

«Η πρώτη όμως, φίλοι, διαλογιστική έκσταση με πόσους παράγοντες εγκαταλελειμμένους και με πόσους παράγοντες προικισμένη είναι;»

«Η πρώτη, φίλοι, διαλογιστική έκσταση είναι με πέντε παράγοντες εγκαταλελειμμένους, με πέντε παράγοντες προικισμένη. Εδώ, φίλοι, σε έναν μοναχό που έχει επιτύχει την πρώτη διαλογιστική έκσταση η ηδονική επιθυμία έχει εγκαταλειφθεί, ο θυμός έχει εγκαταλειφθεί, η νωθρότητα και η υπνηλία έχουν εγκαταλειφθεί, η ανησυχία και η τύψη έχουν εγκαταλειφθεί, η σκεπτικιστική αμφιβολία έχει εγκαταλειφθεί· και υπάρχει λογισμός και συλλογισμός και αγαλλίαση και ευτυχία και ενιαία εστίαση του νου. Η πρώτη, φίλοι, διαλογιστική έκσταση έτσι είναι με πέντε παράγοντες εγκαταλελειμμένους, με πέντε παράγοντες προικισμένη.»

455. «Αυτές οι πέντε ικανότητες, φίλε, έχουν διαφορετικά αντικείμενα, διαφορετικά πεδία, δεν βιώνουν το πεδίο και το αντικείμενο η μία της άλλης, δηλαδή - η οφθαλμική ικανότητα, η ωτική ικανότητα, η ρινική ικανότητα, η γλωσσική ικανότητα, η σωματική ικανότητα. Αυτές οι πέντε ικανότητες, φίλε, που έχουν διαφορετικά αντικείμενα, διαφορετικά πεδία, που δεν βιώνουν το πεδίο και το αντικείμενο η μία της άλλης, ποιο είναι το καταφύγιό τους, και ποιος βιώνει το πεδίο και το αντικείμενό τους;»

«Αυτές οι πέντε ικανότητες, φίλε, έχουν διαφορετικά αντικείμενα, διαφορετικά πεδία, δεν βιώνουν το πεδίο και το αντικείμενο η μία της άλλης, δηλαδή - η οφθαλμική ικανότητα, η ωτική ικανότητα, η ρινική ικανότητα, η γλωσσική ικανότητα, η σωματική ικανότητα. Αυτές οι πέντε ικανότητες, φίλε, που έχουν διαφορετικά αντικείμενα, διαφορετικά πεδία, που δεν βιώνουν το πεδίο και το αντικείμενο η μία της άλλης, ο νους είναι το καταφύγιό τους, και ο νους βιώνει το πεδίο και το αντικείμενό τους».

456. «Αυτές οι πέντε ικανότητες, φίλε, δηλαδή - η οφθαλμική ικανότητα, η ωτική ικανότητα, η ρινική ικανότητα, η γλωσσική ικανότητα, η σωματική ικανότητα. Αυτές λοιπόν οι πέντε ικανότητες, φίλε, εξαρτώμενες από τι υφίστανται;»

«Αυτές οι πέντε ικανότητες, φίλε, δηλαδή - η οφθαλμική ικανότητα, η ωτική ικανότητα, η ρινική ικανότητα, η γλωσσική ικανότητα, η σωματική ικανότητα. Αυτές λοιπόν οι πέντε ικανότητες, φίλε, υφίστανται εξαρτώμενες από τη ζωτικότητα».

«Η ζωτικότητα όμως, φίλε, εξαρτώμενη από τι υφίσταται;»

«Η ζωτικότητα υφίσταται εξαρτώμενη από τη θερμότητα».

«Η θερμότητα όμως, φίλε, εξαρτώμενη από τι υφίσταται;»

«Η θερμότητα υφίσταται εξαρτώμενη από τη ζωτικότητα».

«Μόλις τώρα λοιπόν εμείς, φίλε, κατανοούμε έτσι αυτό που είπε ο σεβάσμιος Σαριπούττα - 'η ζωτικότητα υφίσταται εξαρτώμενη από τη θερμότητα'. Μόλις τώρα όμως εμείς, φίλε, κατανοούμε έτσι αυτό που είπε ο σεβάσμιος Σαριπούττα - 'η θερμότητα υφίσταται εξαρτώμενη από τη ζωτικότητα'.

Πώς λοιπόν, φίλε, πρέπει να κατανοηθεί το νόημα αυτών που ειπώθηκαν;»

«Τότε λοιπόν, φίλε, θα σου δώσω μια παρομοίωση· με μια παρομοίωση μερικοί νοήμονες άνθρωποι εδώ κατανοούν το νόημα αυτού που ειπώθηκε. Όπως, φίλε, ενός λαδολύχνου που καίει, εξαρτώμενο από τη φλόγα εμφανίζεται το φως, εξαρτώμενη από το φως εμφανίζεται η φλόγα· ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, φίλε, η ζωτικότητα υφίσταται εξαρτώμενη από τη θερμότητα, η θερμότητα υφίσταται εξαρτώμενη από τη ζωτικότητα».

457. «Αυτές οι ίδιες οι ζωτικές δραστηριότητες, φίλε, είναι αυτά τα φαινόμενα που μπορούν να βιωθούν, ή άλλες είναι οι ζωτικές δραστηριότητες και άλλα τα φαινόμενα που μπορούν να βιωθούν;» «Όχι βέβαια, φίλε, δεν είναι αυτές οι ίδιες οι ζωτικές δραστηριότητες αυτά τα φαινόμενα που μπορούν να βιωθούν. Αν όμως, φίλε, οι ζωτικές δραστηριότητες ήταν αυτά τα φαινόμενα που μπορούν να βιωθούν, δεν θα γινόταν γνωστή η ανάδυση ενός μοναχού που έχει επιτύχει την παύση της αντίληψης και του αισθήματος. Επειδή όμως, φίλε, άλλες είναι οι ζωτικές δραστηριότητες και άλλα τα φαινόμενα που μπορούν να βιωθούν, γι' αυτό γίνεται γνωστή η ανάδυση ενός μοναχού που έχει επιτύχει την παύση της αντίληψης και του αισθήματος».

«Όταν λοιπόν, φίλε, πόσα φαινόμενα εγκαταλείπουν αυτό το σώμα· τότε αυτό το σώμα κείται παρατημένο, πεταμένο, σαν ξύλο χωρίς συνείδηση;»

«Όταν λοιπόν, φίλε, τρία φαινόμενα εγκαταλείπουν αυτό το σώμα - ζωτικότητα και θερμότητα και συνείδηση· τότε αυτό το σώμα κείται παρατημένο, πεταμένο, σαν ξύλο χωρίς συνείδηση».

«Αυτός, φίλε, που είναι πεθαμένος, που έχει πεθάνει, και αυτός ο μοναχός που έχει επιτύχει την παύση της αντίληψης και του αισθήματος - ποια είναι η διαφορά τους;»

«Αυτός, φίλε, που είναι πεθαμένος, που έχει πεθάνει, σε αυτόν οι σωματικές δραστηριότητες έχουν καταπαύσει και καταπραΰνθει, οι λεκτικές δραστηριότητες έχουν καταπαύσει και καταπραΰνθει, οι νοητικές δραστηριότητες έχουν καταπαύσει και καταπραΰνθει, η ζωτικότητα έχει εξαλειφθεί, η θερμότητα έχει καταλαγιάσει, οι

ικανότητες έχουν καταστραφεί. Αυτός όμως ο μοναχός που έχει επιτύχει την παύση της αντίληψης και του αισθήματος, σε αυτόν επίσης οι σωματικές δραστηριότητες έχουν καταπαύσει και καταπραυνθεί, οι λεκτικές δραστηριότητες έχουν καταπαύσει και καταπραυνθεί, οι νοητικές δραστηριότητες έχουν καταπαύσει και καταπραυνθεί, η ζωτικότητα δεν έχει εξαλειφθεί, η θερμότητα δεν έχει καταλαγιάσει, οι ικανότητες είναι γαλήνιες. Αυτός, φίλε, που είναι πεθαμένος, που έχει πεθάνει, και αυτός ο μοναχός που έχει επιτύχει την παύση της αντίληψης και του αισθήματος - αυτή είναι η διαφορά τους».

458. «Πόσες όμως, φίλοι, είναι οι συνθήκες για την επίτευξη της απελευθέρωσης του νου που χαρακτηρίζεται από ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο;»

«Τέσσερις πράγματι, φίλοι, είναι οι συνθήκες για την επίτευξη της απελευθέρωσης του νου που χαρακτηρίζεται από ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο. Εδώ, φίλοι, ένας μοναχός, με την εγκατάλειψη της ευχαρίστησης και με την εγκατάλειψη του πόνου, και με την προηγούμενη πάροδο της ευαρέσκειας και της δυσαρέσκειας, έχοντας επιτύχει την τέταρτη διαλογιστική έκσταση, που χαρακτηρίζεται από ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο και την εξάγνιση της μνήμης λόγω της αταραξίας, διαμένει. Αυτές πράγματι, φίλοι, είναι οι τέσσερις συνθήκες για την επίτευξη της απελευθέρωσης του νου που χαρακτηρίζεται από ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο».

«Πόσες όμως, φίλοι, είναι οι συνθήκες για την επίτευξη της απελευθέρωσης του νου χωρίς σημάδια;»

«Δύο πράγματι, φίλοι, είναι οι συνθήκες για την επίτευξη της απελευθέρωσης του νου χωρίς σημάδια - η έλλειψη προσοχής σε όλα τα σημάδια, και η προσοχή στο στοιχείο χωρίς σημάδια. Αυτές πράγματι, φίλοι, είναι οι δύο συνθήκες για την επίτευξη της απελευθέρωσης του νου χωρίς σημάδια».

«Πόσες όμως, φίλοι, είναι οι συνθήκες για τη διάρκεια της απελευθέρωσης του νου χωρίς σημάδια;»

«Τρεις πράγματι, φίλοι, είναι οι συνθήκες για τη διάρκεια της απελευθέρωσης του νου χωρίς σημάδια - η έλλειψη προσοχής σε όλα τα σημάδια, και η προσοχή στο στοιχείο χωρίς σημάδια, και η προηγούμενη νοητική διαμόρφωση. Αυτές πράγματι, φίλοι, είναι οι τρεις συνθήκες για τη διάρκεια της απελευθέρωσης του νου χωρίς σημάδια».

«Πόσες όμως, φίλοι, είναι οι συνθήκες για την έξοδο από την απελευθέρωση του νου χωρίς σημάδια;»

«Δύο πράγματι, φίλοι, είναι οι συνθήκες για την έξοδο από την απελευθέρωση του νου χωρίς σημάδια - η προσοχή σε όλα τα σημάδια, και η έλλειψη προσοχής στο στοιχείο χωρίς σημάδια. Αυτές πράγματι, φίλοι, είναι οι δύο συνθήκες για την έξοδο από την απελευθέρωση του νου χωρίς σημάδια».

459. «Αυτή η απεριόριστη απελευθέρωση του νου, φίλε, και η απελευθέρωση του νου μέσω της μηδαμινότητας, και η απελευθέρωση του νου μέσω της κενότητας, και η απελευθέρωση του νου χωρίς σημάδια - αυτά τα φαινόμενα έχουν διαφορετικό νόημα και διαφορετική φρασεολογία ή έχουν το ίδιο νόημα και μόνο η φρασεολογία είναι διαφορετική;»

«Αυτή η απεριόριστη απελευθέρωση του νου, φίλε, και η απελευθέρωση του νου μέσω

της μηδαμινότητας, και η απελευθέρωση του νου μέσω της κενότητας, και η απελευθέρωση του νου χωρίς σημάδια - υπάρχει πράγματι, φίλε, μια μέθοδος με την οποία αυτά τα φαινόμενα έχουν διαφορετικό νόημα και διαφορετική φρασεολογία· υπάρχει επίσης πράγματι, φίλε, μια μέθοδος με την οποία αυτά τα φαινόμενα έχουν το ίδιο νόημα και μόνο η φρασεολογία είναι διαφορετική».

«Και ποια, φίλε, είναι η μέθοδος με την οποία αυτά τα φαινόμενα έχουν διαφορετικό νόημα και διαφορετική φρασεολογία;»

«Εδώ, φίλε, ένας μοναχός, με νου συνοδευόμενο από φιλικότητα, έχοντας διαπεράσει μια κατεύθυνση, διαμένει· ομοίως τη δεύτερη, ομοίως την τρίτη, ομοίως την τέταρτη. Έτσι προς τα πάνω, προς τα κάτω, οριζοντίως, παντού, σε όλους τους εαυτούς, ολόκληρο τον κόσμο, με νου συνοδευόμενο από φιλικότητα, ευρύ, εξυψωμένο, απεριόριστο, χωρίς έχθρα, χωρίς κακία, έχοντας διαπεράσει, διαμένει. Με νου συνοδευόμενο από συμπόνια... κ.λπ... με νου συνοδευόμενο από αλτρουιστική χαρά... με νου συνοδευόμενο από αταραξία, έχοντας διαπεράσει μια κατεύθυνση, διαμένει· ομοίως τη δεύτερη, ομοίως την τρίτη, ομοίως την τέταρτη. Έτσι προς τα πάνω, προς τα κάτω, οριζοντίως, παντού, σε όλους τους εαυτούς, ολόκληρο τον κόσμο, με νου συνοδευόμενο από αταραξία, ευρύ, εξυψωμένο, απεριόριστο, χωρίς έχθρα, χωρίς κακία, έχοντας διαπεράσει, διαμένει. Αυτή λέγεται, φίλε, η απεριόριστη απελευθέρωση του νου».

«Και ποια, φίλε, είναι η απελευθέρωση του νου μέσω της μηδαμινότητας;»

«Εδώ, φίλε, ένας μοναχός, έχοντας υπερβεί πλήρως το επίπεδο της άπειρης συνείδησης, σκεπτόμενος 'δεν υπάρχει τίποτε', έχοντας επιτύχει το επίπεδο της μηδαμινότητας, διαμένει. Αυτή λέγεται, φίλε, η απελευθέρωση του νου μέσω της μηδαμινότητας».

«Και ποια, φίλε, είναι η απελευθέρωση του νου μέσω της κενότητας;»

«Εδώ, φίλε, ένας μοναχός, έχοντας πάει στο δάσος ή στη βάση ενός δένδρου ή σε μια άδεια οικία, σκέφτεται έτσι: 'Αυτό είναι κενό από εαυτό ή από κάτι που ανήκει σε έναν εαυτό'. Αυτή λέγεται, φίλε, η απελευθέρωση του νου μέσω της κενότητας».

«Και ποια, φίλε, είναι η απελευθέρωση του νου χωρίς σημάδια;»

«Εδώ, φίλε, ένας μοναχός, με τη μη προσοχή σε όλα τα σημάδια, έχοντας επιτύχει την αυτοσυγκέντρωση του νου χωρίς σημάδια, διαμένει. Αυτή λέγεται, φίλε, η απελευθέρωση του νου χωρίς σημάδια. Αυτή είναι πράγματι, φίλε, η μέθοδος με την οποία αυτά τα φαινόμενα έχουν διαφορετικό νόημα και διαφορετική φρασεολογία».

«Και ποια, φίλε, είναι η μέθοδος με την οποία αυτά τα φαινόμενα έχουν το ίδιο νόημα και μόνο η φρασεολογία είναι διαφορετική;»

«Η λαγνεία, φίλε, δημιουργεί μέτρο, το μίσος δημιουργεί μέτρο, η αυταπάτη δημιουργεί μέτρο. Αυτά για έναν μοναχό που έχει εξαλείψει τις νοητικές διαφθορές έχουν εγκαταλειφθεί, η ρίζα τους έχει κοπεί, έχουν γίνει σαν κορμός φοίνικα, έχουν οδηγηθεί στην εξαφάνιση, έχουν τη φύση της μη-έγερσης στο μέλλον. Όσες πράγματι, φίλε, είναι οι απεριόριστες απελευθερώσεις του νου, η ακλόνητη απελευθέρωση του νου φαίνεται ως η κορυφαία μεταξύ τους. Αυτή η ακλόνητη απελευθέρωση του νου είναι κενή από λαγνεία, κενή από μίσος, κενή από αυταπάτη.

Η λαγνεία, φίλε, είναι κατοχή, το μίσος είναι κατοχή, η αυταπάτη είναι κατοχή. Αυτά για έναν μοναχό που έχει εξαλείψει τις νοητικές διαφθορές έχουν εγκαταλειφθεί, η ρίζα τους έχει κοπεί, έχουν γίνει σαν κορμός φοίνικα, έχουν οδηγηθεί στην εξαφάνιση, έχουν τη φύση της μη-έγερσης στο μέλλον. Όσες πράγματι, φίλε, είναι οι απελευθερώσεις του νου μέσω της μηδαμινότητας, η ακλόνητη απελευθέρωση του νου φαίνεται ως η κορυφαία μεταξύ τους. Αυτή η ακλόνητη απελευθέρωση του νου είναι κενή από λαγνεία, κενή από μίσος, κενή από αυταπάτη. Η λαγνεία, φίλε, δημιουργεί σημάδι, το μίσος δημιουργεί σημάδι, η αυταπάτη δημιουργεί σημάδι. Αυτά για έναν μοναχό που έχει εξαλείψει τις νοητικές διαφθορές έχουν εγκαταλειφθεί, η ρίζα τους έχει κοπεί, έχουν γίνει σαν κορμός φοίνικα, έχουν οδηγηθεί στην εξαφάνιση, έχουν τη φύση της μη-έγερσης στο μέλλον. Όσες πράγματι, φίλε, είναι οι απελευθερώσεις του νου χωρίς σημάδια, η ακλόνητη απελευθέρωση του νου φαίνεται ως η κορυφαία μεταξύ τους. Αυτή η ακλόνητη απελευθέρωση του νου είναι κενή από λαγνεία, κενή από μίσος, κενή από αυταπάτη. Αυτή είναι πράγματι, φίλε, η μέθοδος με την οποία αυτά τα φαινόμενα έχουν το ίδιο νόημα και μόνο η φρασεολογία είναι διαφορετική».

Αυτό είπε ο σεβάσμιος Σαριπούττα. Ο σεβάσμιος Μαχακόττικα, ευχαριστημένος, αγαλλίασε με τα λόγια του σεβάσμιου Σαριπούττα.

Τέλος της ομιλίας Μαχαβεντάλλα, τρίτη.

4. Η συντομότερη ομιλία για τη σειρά ερωτήσεων και απαντήσεων

460. Έτσι έχω ακούσει - Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στο Ρατζάγκαχα, στο Άλσος των Μπαμπού, στο καταφύγιο σίτισης σκιούρων. Τότε ο λαϊκός ακόλουθος Βισάκχα πλησίασε τη μοναχή Νταμμαντιννά· αφού πλησίασε, απέδωσε σεβασμό στη μοναχή Νταμμαντιννά και κάθισε στο πλάι. Καθισμένος στο πλάι, ο λαϊκός ακόλουθος Βισάκχα είπε στη μοναχή Νταμμαντιννά: «Ταυτότητα, ταυτότητα', κυρία, λέγεται. Ποια άραγε, κυρία, είναι η ταυτότητα που είπε ο Ευλογημένος;» «Αυτά τα πέντε συναθροίσματα της προσκόλλησης, φίλε Βισάκχα, είπε ο Ευλογημένος ότι είναι η ταυτότητα, δηλαδή - το συνάθροισμα της προσκόλλησης στην ύλη, το συνάθροισμα της προσκόλλησης στο αίσθημα, το συνάθροισμα της προσκόλλησης στην αντίληψη, το συνάθροισμα της προσκόλλησης στις δραστηριότητες, το συνάθροισμα της προσκόλλησης στη συνείδηση. Αυτά πράγματι, φίλε Βισάκχα, τα πέντε συναθροίσματα της προσκόλλησης είπε ο Ευλογημένος ότι είναι η ταυτότητα».

«Καλώς, κυρία», ο λαϊκός ακόλουθος Βισάκχα, αφού δέχτηκε με χαρά τη ρήση της μοναχής Νταμμαντιννά και εξέφρασε ευχαριστίες, ρώτησε τη μοναχή Νταμμαντιννά μια περαιτέρω ερώτηση - «Προέλευση της ταυτότητας, προέλευση της ταυτότητας', κυρία, λέγεται. Ποια άραγε, κυρία, είναι η προέλευση της ταυτότητας που είπε ο Ευλογημένος;» «Αυτή η επιθυμία, φίλε Βισάκχα, που οδηγεί σε επαναγέννηση, συνοδευόμενη από απόλαυση και πάθος, που βρίσκει ευχαρίστηση εδώ κι εκεί, δηλαδή - ηδονική επιθυμία, επιθυμία για ύπαρξη, επιθυμία για μη ύπαρξη· αυτή πράγματι, φίλε Βισάκχα, είναι η προέλευση της ταυτότητας που είπε ο Ευλογημένος».

«Παύση της ταυτότητας, παύση της ταυτότητας', κυρία, λέγεται. Ποια άραγε, κυρία, είναι η παύση της ταυτότητας που είπε ο Ευλογημένος;»

«Η πλήρης αποστασιοποίηση και παύση αυτής της ίδιας της επιθυμίας χωρίς υπόλοιπο, φίλε Βισάκχα, η γενναιοδωρία, η παραίτηση, η ελευθερία, η μη προσκόλληση· αυτή πράγματι, φίλε Βισάκχα, είναι η παύση της ταυτότητας που είπε ο Ευλογημένος».

«'Πρακτική που οδηγεί στην παύση της ταυτότητας, πρακτική που οδηγεί στην παύση της ταυτότητας', κυρία, λέγεται. Ποια άραγε, κυρία, είναι η πρακτική που οδηγεί στην παύση της ταυτότητας που είπε ο Ευλογημένος;»

«Αυτή ακριβώς η ευγενής οκταμελής οδός, φίλε Βισάκχα, είπε ο Ευλογημένος ότι είναι η πρακτική που οδηγεί στην παύση της ταυτότητας, δηλαδή - ορθή άποψη, ορθός λογισμός, ορθή ομιλία, ορθή πράξη, ορθός βιοπορισμός, ορθή προσπάθεια, ορθή μνήμη, ορθή αυτοσυγκέντρωση».

«Άραγε, κυρία, η προσκόλληση είναι το ίδιο με τα πέντε συναθροίσματα της προσκόλλησης ή η προσκόλληση είναι χωριστά από τα πέντε συναθροίσματα της προσκόλλησης;» «Όχι πράγματι, φίλε Βισάκχα, η προσκόλληση δεν είναι το ίδιο με τα πέντε συναθροίσματα της προσκόλλησης, ούτε η προσκόλληση είναι χωριστά από τα πέντε συναθροίσματα της προσκόλλησης. Η θέληση και το πάθος, φίλε Βισάκχα, στα πέντε συναθροίσματα της προσκόλλησης, αυτή είναι εκεί η προσκόλληση».

461. «Πώς όμως, κυρία, υπάρχει η άποψη περί ταυτότητας;» «Εδώ, φίλε Βισάκχα, ο αδαής κοινός άνθρωπος που δεν βλέπει τους ευγενείς, που δεν είναι επιδέξιος στην ευγενή διδασκαλία, που δεν είναι πειθαρχημένος στην ευγενή διδασκαλία, που δεν βλέπει τα ενάρετα άτομα, που δεν είναι επιδέξιος στη διδασκαλία των ενάρετων ατόμων, που δεν είναι πειθαρχημένος στη διδασκαλία των ενάρετων ατόμων, θεωρεί την ύλη ως εαυτό, ή τον εαυτό ως έχοντα ύλη, ή την ύλη στον εαυτό, ή τον εαυτό στην ύλη. Το αίσθημα... κ.λπ... την αντίληψη... τις δραστηριότητες... θεωρεί τη συνείδηση ως εαυτό, ή τον εαυτό ως έχοντα συνείδηση, ή τη συνείδηση στον εαυτό, ή τον εαυτό στη συνείδηση. Έτσι πράγματι, φίλε Βισάκχα, υπάρχει η άποψη περί ταυτότητας».

«Πώς όμως, κυρία, δεν υπάρχει η άποψη περί ταυτότητας;»

«Εδώ, φίλε Βισάκχα, ο μορφωμένος ευγενής μαθητής που βλέπει τους ευγενείς, που είναι επιδέξιος στην ευγενή διδασκαλία, που είναι καλά πειθαρχημένος στην ευγενή διδασκαλία, που βλέπει τα ενάρετα άτομα, που είναι επιδέξιος στη διδασκαλία των ενάρετων ατόμων, που είναι καλά πειθαρχημένος στη διδασκαλία των ενάρετων ατόμων, δεν θεωρεί την ύλη ως εαυτό, ούτε τον εαυτό ως έχοντα ύλη, ούτε την ύλη στον εαυτό, ούτε τον εαυτό στην ύλη. Δεν θεωρεί το αίσθημα... κ.λπ... ούτε την αντίληψη... ούτε τις δραστηριότητες... κ.λπ... δεν θεωρεί τη συνείδηση ως εαυτό, ούτε τον εαυτό ως έχοντα συνείδηση, ούτε τη συνείδηση στον εαυτό, ούτε τον εαυτό στη συνείδηση. Έτσι πράγματι, φίλε Βισάκχα, δεν υπάρχει η άποψη περί ταυτότητας».

462. «Ποια όμως, κυρία, είναι η ευγενής οκταμελής οδός;»

«Αυτή ακριβώς, φίλε Βισάκχα, είναι η ευγενής οκταμελής οδός, δηλαδή - ορθή άποψη, ορθός λογισμός, ορθή ομιλία, ορθή πράξη, ορθός βιοπορισμός, ορθή προσπάθεια, ορθή μνήμη, ορθή αυτοσυγκέντρωση». «Η ευγενής όμως, κυρία, οκταμελής οδός είναι συνθηκοκρατημένη ή μη συνθηκοκρατημένη;»

«Η ευγενής πράγματι, φίλε Βισάκχα, οκταμελής οδός είναι συνθηκοκρατημένη».

«Από την ευγενή άραγε, κυρία, οκταμελή οδό περιλαμβάνονται τα τρία συναθροίσματα ή από τα τρία συναθροίσματα περιλαμβάνεται η ευγενής οκταμελής οδός;»

«Όχι πράγματι, φίλε Βισάκχα, από την ευγενή οκταμελή οδό δεν περιλαμβάνονται τα τρία συναθροίσματα· αλλά από τα τρία πράγματι, φίλε Βισάκχα, συναθροίσματα περιλαμβάνεται η ευγενής οκταμελής οδός. Η ορθή ομιλία, φίλε Βισάκχα, και η ορθή πράξη και ο ορθός βιοπορισμός, αυτά τα φαινόμενα περιλαμβάνονται στο σύνολο της ηθικής. Και η ορθή προσπάθεια και η ορθή μνήμη και η ορθή αυτοσυγκέντρωση, αυτά τα φαινόμενα περιλαμβάνονται στο σύνολο της αυτοσυγκέντρωσης. Και η ορθή άποψη και ο ορθός λογισμός, αυτά τα φαινόμενα περιλαμβάνονται στο σύνολο της σοφίας».

«Ποια όμως, κυρία, είναι η αυτοσυγκέντρωση, ποια φαινόμενα είναι τα σημάδια της αυτοσυγκέντρωσης, ποια φαινόμενα είναι τα συμπληρώματα της αυτοσυγκέντρωσης, ποια είναι η διαλογιστική ανάπτυξη της αυτοσυγκέντρωσης;»

«Η ενιαία εστίαση του νου πράγματι, φίλε Βισάκχα, αυτή είναι η αυτοσυγκέντρωση· οι τέσσερις εφαρμογές της μνήμης είναι τα σημάδια της αυτοσυγκέντρωσης· οι τέσσερις ορθές επίμονες προσπάθειες είναι τα συμπληρώματα της αυτοσυγκέντρωσης. Η εξάσκηση, η ανάπτυξη, η καλλιέργεια εκείνων ακριβώς των φαινομένων, αυτή είναι εδώ η διαλογιστική ανάπτυξη της αυτοσυγκέντρωσης».

463. «Πόσες όμως, κυρία, είναι οι δραστηριότητες;»

«Υπάρχουν αυτές οι τρεις δραστηριότητες, φίλε Βισάκχα -σωματική δραστηριότητα, λεκτική δραστηριότητα, νοητική δραστηριότητα».

«Ποια όμως, κυρία, είναι η σωματική δραστηριότητα, ποια η λεκτική δραστηριότητα, ποια η νοητική δραστηριότητα;»

«Η εισπνοή και η εκπνοή πράγματι, φίλε Βισάκχα, είναι η σωματική δραστηριότητα, ο λογισμός και ο συλλογισμός είναι η λεκτική δραστηριότητα, η αντίληψη και το αίσθημα είναι η νοητική δραστηριότητα».

«Γιατί όμως, κυρία, η εισπνοή και η εκπνοή είναι η σωματική δραστηριότητα, γιατί ο λογισμός και ο συλλογισμός είναι η λεκτική δραστηριότητα, γιατί η αντίληψη και το αίσθημα είναι η νοητική δραστηριότητα;»

«Η εισπνοή και η εκπνοή πράγματι, φίλε Βισάκχα, είναι σωματικά· αυτά τα φαινόμενα είναι συνδεδεμένα με το σώμα· γι' αυτό η εισπνοή και η εκπνοή είναι η σωματική δραστηριότητα. Πρώτα πράγματι, φίλε Βισάκχα, αφού σκεφτεί και συλλογιστεί, μετά εκφέρει ομιλία· γι' αυτό ο λογισμός και ο συλλογισμός είναι η λεκτική δραστηριότητα. Η αντίληψη και το αίσθημα είναι νοητικά· αυτά τα φαινόμενα είναι συνδεδεμένα με τη συνείδηση· γι' αυτό η αντίληψη και το αίσθημα είναι η νοητική δραστηριότητα».

464. «Πώς όμως, κυρία, υπάρχει η επίτευξη της παύσης της αντίληψης και του αισθήματος;»

«Όχι πράγματι, φίλε Βισάκχα, σε έναν μοναχό που επιτυγχάνει την παύση της αντίληψης και του αισθήματος δεν υπάρχει έτσι η σκέψη - 'εγώ θα επιτύχω την παύση της αντίληψης και του αισθήματος' ή 'εγώ επιτυγχάνω την παύση της αντίληψης και

του αισθήματος' ή 'εγώ έχω επιτύχει την παύση της αντίληψης και του αισθήματος'. Αλλά η συνείδησή του έχει αναπτυχθεί από πριν με τέτοιο τρόπο που τον οδηγεί σε εκείνη την κατάσταση».

«Όταν όμως, κυρία, ένας μοναχός επιτυγχάνει την παύση της αντίληψης και του αισθήματος, ποια φαινόμενα καταπαύουν πρώτα - είτε η σωματική δραστηριότητα, είτε η λεκτική δραστηριότητα, είτε η νοητική δραστηριότητα;» «Όταν ένας μοναχός επιτυγχάνει την παύση της αντίληψης και του αισθήματος, φίλε Βισάκχα, πρώτα καταπαύει η λεκτική δραστηριότητα, μετά η σωματική δραστηριότητα, μετά η νοητική δραστηριότητα».

«Πώς όμως, κυρία, υπάρχει η ανάδυση από την επίτευξη της παύσης της αντίληψης και του αισθήματος;»

«Όχι πράγματι, φίλε Βισάκχα, σε έναν μοναχό που αναδύεται από την επίτευξη της παύσης της αντίληψης και του αισθήματος δεν υπάρχει έτσι η σκέψη - 'εγώ θα αναδυθώ από την επίτευξη της παύσης της αντίληψης και του αισθήματος' ή 'εγώ αναδύομαι από την επίτευξη της παύσης της αντίληψης και του αισθήματος' ή 'εγώ έχω αναδυθεί από την επίτευξη της παύσης της αντίληψης και του αισθήματος'. Αλλά η συνείδησή του έχει αναπτυχθεί από πριν με τέτοιο τρόπο που τον οδηγεί σε εκείνη την κατάσταση».

«Όταν όμως, κυρία, ένας μοναχός αναδύεται από την επίτευξη της παύσης της αντίληψης και του αισθήματος, ποια φαινόμενα εγείρονται πρώτα - είτε η σωματική δραστηριότητα, είτε η λεκτική δραστηριότητα, είτε η νοητική δραστηριότητα;» «Όταν ένας μοναχός αναδύεται από την επίτευξη της παύσης της αντίληψης και του αισθήματος, φίλε Βισάκχα, πρώτα εγείρεται η νοητική δραστηριότητα, μετά η σωματική δραστηριότητα, μετά η λεκτική δραστηριότητα».

«Όταν όμως, κυρία, ένας μοναχός έχει αναδυθεί από την επίτευξη της παύσης της αντίληψης και του αισθήματος, πόσες επαφές τον αγγίζουν;» «Όταν ένας μοναχός έχει αναδυθεί από την επίτευξη της παύσης της αντίληψης και του αισθήματος, φίλε Βισάκχα, τρεις επαφές τον αγγίζουν - η επαφή της κενότητας, η επαφή χωρίς χαρακτηριστικά, η επαφή χωρίς πόθο».

«Όταν όμως, κυρία, ένας μοναχός έχει αναδυθεί από την επίτευξη της παύσης της αντίληψης και του αισθήματος, προς τι είναι επιρρεπής η συνείδησή του, προς τι κεκλιμένη, προς τι έχει κλίση;» «Όταν ένας μοναχός έχει αναδυθεί από την επίτευξη της παύσης της αντίληψης και του αισθήματος, φίλε Βισάκχα, η συνείδησή του είναι επιρρεπής στην απομόνωση, κεκλιμένη προς την απομόνωση, με κλίση προς την απομόνωση».

465. «Πόσα όμως, κυρία, είναι τα αισθήματα;»

«Αυτά τα τρία πράγματι, φίλε Βισάκχα, είναι τα αισθήματα -ευχάριστο αίσθημα, δυσάρεστο αίσθημα, ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο αίσθημα».

«Ποιο όμως, κυρία, είναι το ευχάριστο αίσθημα, ποιο είναι το δυσάρεστο αίσθημα, ποιο είναι το ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο αίσθημα;»

«Ό,τι πράγματι, φίλε Βισάκχα, σωματικό ή νοητικό ευχάριστο αίσθημα βιώνεται - αυτό είναι το ευχάριστο αίσθημα. Ό,τι πράγματι, φίλε Βισάκχα, σωματικό ή νοητικό δυσάρεστο αίσθημα βιώνεται - αυτό είναι το δυσάρεστο αίσθημα. Ό,τι πράγματι,

φίλε Βισάκχα, σωματικό ή νοητικό αίσθημα βιώνεται που δεν είναι ούτε ευχάριστο ούτε δυσάρεστο - αυτό είναι το ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο αίσθημα».

«Το ευχάριστο αίσθημα όμως, κυρία, με ποιον τρόπο είναι ευχάριστο και με ποιον τρόπο είναι δυσάρεστο, το δυσάρεστο αίσθημα με ποιον τρόπο είναι ευχάριστο και με ποιον τρόπο είναι δυσάρεστο, το ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο αίσθημα με ποιον τρόπο είναι ευχάριστο και με ποιον τρόπο είναι δυσάρεστο;»

«Το ευχάριστο αίσθημα πράγματι, φίλε Βισάκχα, είναι ευχάριστο κατά τη διάρκειά του και δυσάρεστο κατά τη μεταβολή του· το δυσάρεστο αίσθημα είναι δυσάρεστο κατά τη διάρκειά του και ευχάριστο κατά τη μεταβολή του· το ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο αίσθημα είναι ευχάριστο με τη γνώση και δυσάρεστο με την αγνωσία».

«Στο ευχάριστο αίσθημα όμως, κυρία, ποια υπολανθάνουσα τάση υπολανθάνει, στο δυσάρεστο αίσθημα ποια υπολανθάνουσα τάση υπολανθάνει, στο ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο αίσθημα ποια υπολανθάνουσα τάση υπολανθάνει;»

«Στο ευχάριστο αίσθημα πράγματι, φίλε Βισάκχα, η υπολανθάνουσα τάση για πάθος υπολανθάνει, στο δυσάρεστο αίσθημα η υπολανθάνουσα τάση για αποστροφή υπολανθάνει, στο ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο αίσθημα η υπολανθάνουσα τάση για άγνοια υπολανθάνει».

«Σε κάθε άραγε, κυρία, ευχάριστο αίσθημα η υπολανθάνουσα τάση για πάθος υπολανθάνει, σε κάθε δυσάρεστο αίσθημα η υπολανθάνουσα τάση για αποστροφή υπολανθάνει, σε κάθε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο αίσθημα η υπολανθάνουσα τάση για άγνοια υπολανθάνει;»

«Όχι πράγματι, φίλε Βισάκχα, δεν υπολανθάνει η υπολανθάνουσα τάση για πάθος σε κάθε ευχάριστο αίσθημα, δεν υπολανθάνει η υπολανθάνουσα τάση για αποστροφή σε κάθε δυσάρεστο αίσθημα, δεν υπολανθάνει η υπολανθάνουσα τάση για άγνοια σε κάθε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο αίσθημα».

«Στο ευχάριστο αίσθημα όμως, κυρία, τι πρέπει να εγκαταλειφθεί, στο δυσάρεστο αίσθημα τι πρέπει να εγκαταλειφθεί, στο ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο αίσθημα τι πρέπει να εγκαταλειφθεί;»

«Στο ευχάριστο αίσθημα πράγματι, φίλε Βισάκχα, η υπολανθάνουσα τάση για πάθος πρέπει να εγκαταλειφθεί, στο δυσάρεστο αίσθημα η υπολανθάνουσα τάση για αποστροφή πρέπει να εγκαταλειφθεί, στο ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο αίσθημα η υπολανθάνουσα τάση για άγνοια πρέπει να εγκαταλειφθεί».

«Σε κάθε άραγε, κυρία, ευχάριστο αίσθημα η υπολανθάνουσα τάση για πάθος πρέπει να εγκαταλειφθεί, σε κάθε δυσάρεστο αίσθημα η υπολανθάνουσα τάση για αποστροφή πρέπει να εγκαταλειφθεί, σε κάθε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο αίσθημα η υπολανθάνουσα τάση για άγνοια πρέπει να εγκαταλειφθεί;»

«Όχι πράγματι, φίλε Βισάκχα, δεν πρέπει να εγκαταλειφθεί η υπολανθάνουσα τάση για πάθος σε κάθε ευχάριστο αίσθημα, δεν πρέπει να εγκαταλειφθεί η υπολανθάνουσα τάση για αποστροφή σε κάθε δυσάρεστο αίσθημα, δεν πρέπει να εγκαταλειφθεί η υπολανθάνουσα τάση για άγνοια σε κάθε ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο αίσθημα. Εδώ, φίλε Βισάκχα, ένας μοναχός, αποστασιοποιημένος από τις

ηδονές, αποστασιοποιημένος από τις φάυλες νοητικές καταστάσεις, έχοντας επιτύχει την πρώτη διαλογιστική έκσταση, που συνοδεύεται από λογισμό και συλλογισμό, με αγαλλίαση και ευτυχία που γεννιούνται από την αποστασιοποίηση, διαμένει. Με αυτό εγκαταλείπει το πάθος, εκεί δεν υπολανθάνει η υπολανθάνουσα τάση για πάθος. Εδώ, φίλε Βισάκχα, ένας μοναχός σκέφτεται έτσι - 'πότε άραγε θα επιτύχω και θα διαμείνω σε εκείνο το επίπεδο στο οποίο οι ευγενείς τώρα έχοντας επιτύχει διαμένουν;' Έτσι σε αυτόν που εδραιώνει τον πόθο για τις ανυπέρβλητες απολυτρώσεις, εγείρεται δυσαρέσκεια εξαιτίας του πόθου. Με αυτό εγκαταλείπει την αποστροφή, εκεί δεν υπολανθάνει η υπολανθάνουσα τάση για αποστροφή. Εδώ, φίλε Βισάκχα, ένας μοναχός, με την εγκατάλειψη της ευχαρίστησης και με την εγκατάλειψη του πόνου, και με την προηγούμενη πάροδο της ευαρέσκειας και της δυσαρέσκειας, έχοντας επιτύχει την τέταρτη διαλογιστική έκσταση, που χαρακτηρίζεται από ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο και την εξάγνιση της μνήμης λόγω της αταραξίας, διαμένει. Με αυτό εγκαταλείπει την άγνοια, εκεί δεν υπολανθάνει η υπολανθάνουσα τάση για άγνοια».

466. «Στο ευχάριστο αίσθημα όμως, κυρία, ποιο είναι το αντίγραφο;»

«Στο ευχάριστο αίσθημα πράγματι, φίλε Βισάκχα, το δυσάρεστο αίσθημα είναι το αντίγραφο».

«Στο δυσάρεστο αίσθημα όμως, κυρία, ποιο είναι το αντίγραφο;»

«Στο δυσάρεστο αίσθημα πράγματι, φίλε Βισάκχα, το ευχάριστο αίσθημα είναι το αντίγραφο».

«Στο ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο αίσθημα όμως, κυρία, ποιο είναι το αντίγραφο;»

«Στο ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο αίσθημα πράγματι, φίλε Βισάκχα, η άγνοια είναι το αντίγραφο».

«Στην άγνοια όμως, κυρία, ποιο είναι το αντίγραφο;»

«Στην άγνοια πράγματι, φίλε Βισάκχα, η αληθινή γνώση είναι το αντίγραφο».

«Στην αληθινή γνώση όμως, κυρία, ποιο είναι το αντίγραφο;»

«Στην αληθινή γνώση πράγματι, φίλε Βισάκχα, η απελευθέρωση είναι το αντίγραφο».

«Στην απελευθέρωση όμως, κυρία, ποιο είναι το αντίγραφο;»

«Στην απελευθέρωση πράγματι, φίλε Βισάκχα, το Νιμπάνα είναι το αντίγραφο».

«Στο Νιμπάνα όμως, κυρία, ποιο είναι το αντίγραφο;» «Ξεπέρασες την ερώτηση, φίλε Βισάκχα, δεν μπόρεσες να συλλάβεις το όριο των ερωτήσεων. Διότι η άγια ζωή, φίλε Βισάκχα, είναι βασισμένη στο Νιμπάνα, έχει το Νιμπάνα ως τελικό σκοπό, έχει το Νιμπάνα ως τελικό στόχο. Και αν επιθυμείς, φίλε Βισάκχα, αφού πλησιάσεις τον Ευλογημένο, μπορείς να τον ρωτήσεις αυτό το θέμα, και όπως σου απαντήσει ο Ευλογημένος, έτσι να το θυμάσαι».

467. Τότε ο λαϊκός ακόλουθος Βισάκχα, αφού δέχτηκε με χαρά τη ρήση της μοναχής Νταμμαντιννά και εξέφρασε ευχαριστίες, σηκώθηκε από τη θέση του, απέδωσε σεβασμό στη μοναχή Νταμμαντιννά, την περιήλθε κρατώντας την στα δεξιά του και

πλησίασε τον Ευλογημένο· αφού πλησίασε, απέδωσε σεβασμό στον Ευλογημένο και κάθισε στο πλάι. Καθισμένος στο πλάι, ο λαϊκός ακόλουθος Βισάκχα ανέφερε στον Ευλογημένο όλη τη συνομιλία που είχε με τη μοναχή Νταμμαντιννά. Όταν αυτό ειπώθηκε, ο Ευλογημένος είπε στον λαϊκό ακόλουθο Βισάκχα: «Σοφή, Βισάκχα, είναι η μοναχή Νταμμαντιννά, μεγάλης σοφίας, Βισάκχα, είναι η μοναχή Νταμμαντιννά. Αν εμένα, Βισάκχα, ρωτούσες αυτό το θέμα, κι εγώ θα το απαντούσα έτσι ακριβώς όπως το απάντησε η μοναχή Νταμμαντιννά. Αυτό πράγματι είναι το νόημά του. Και έτσι να το θυμάσαι».

Αυτά είπε ο Ευλογημένος. Ο λαϊκός ακόλουθος Βισάκχα, ευχαριστημένος, αγαλλίασε με τα λόγια του Ευλογημένου.

Τέλος της ομιλίας Τσούλαβεντάλλα, τέταρτη.

5. Η συντομότερη ομιλία για την ανάληψη πρακτικών

468. Έτσι έχω ακούσει - Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στη Σαβάτθι, στο άλσος του Τζέτα, στο μοναστήρι του Ανάθαπίντικα. Εκεί ο Ευλογημένος απευθύνθηκε στους μοναχούς: «Μοναχοί». «Σεβάσμιε κύριε», απάντησαν εκείνοι οι μοναχοί στον Ευλογημένο. Ο Ευλογημένος είπε αυτό: «Υπάρχουν αυτές οι τέσσερις αναλήψεις πρακτικής, μοναχοί. Ποιες τέσσερις; Υπάρχει, μοναχοί, ανάληψη πρακτικής που είναι ευχάριστη στο παρόν αλλά έχει επώδυνο επακόλουθο στο μέλλον· υπάρχει, μοναχοί, ανάληψη πρακτικής που είναι επώδυνη στο παρόν και έχει επώδυνο επακόλουθο στο μέλλον· υπάρχει, μοναχοί, ανάληψη πρακτικής που είναι επώδυνη στο παρόν αλλά έχει ευτυχισμένο επακόλουθο στο μέλλον· υπάρχει, μοναχοί, ανάληψη πρακτικής που είναι ευχάριστη στο παρόν και έχει ευτυχισμένο επακόλουθο στο μέλλον».

469. «Και ποια είναι, μοναχοί, η ανάληψη πρακτικής που είναι ευχάριστη στο παρόν αλλά έχει επώδυνο επακόλουθο στο μέλλον; Υπάρχουν, μοναχοί, κάποιοι ασκητές και βραχμάνοι που λένε έτσι και έχουν τέτοια άποψη - "δεν υπάρχει ελάττωμα στις ηδονές". Αυτοί επιδίδονται στην κατανάλωση των ηδονών. Αυτοί απολαμβάνουν τη ζωή με περιπλανώμενες ασκήτριες με δεμένα μαλλιά. Αυτοί είπαν: "Γιατί λοιπόν εκείνοι οι αξιότιμοι ασκητές και βραχμάνοι, βλέποντας μελλοντικό κίνδυνο στις ηδονές, μίλησαν για την εγκατάλειψη των ηδονών, διδάσκουν την πλήρη κατανόηση των ηδονών; Ευχάριστη είναι η επαφή με το μπράτσο αυτής της περιπλανώμενης ασκήτριας, νεαρής, μαλακής, τριχωτής". Αυτοί επιδίδονται στην κατανάλωση των ηδονών. Αυτοί, αφού επιδοθούν στην κατανάλωση των ηδονών, με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο επαναγεννιούνται στον κόσμο της αθλιότητας, στον κακότυχο κόσμο, στον κόσμο του ξεπεσμού, στην κόλαση. Αυτοί εκεί βιώνουν οδυνηρά, έντονα, σκληρά, δριμέα αισθήματα. Αυτοί είπαν: "Αυτό πράγματι εκείνοι οι αξιότιμοι ασκητές και βραχμάνοι, βλέποντας μελλοντικό κίνδυνο στις ηδονές, μίλησαν για την εγκατάλειψη των ηδονών, διδάσκουν την πλήρη κατανόηση των ηδονών· διότι εμείς εξαιτίας των ηδονών, με πηγή τις ηδονές, βιώνουμε οδυνηρά, έντονα, σκληρά, δριμέα αισθήματα". Όπως, μοναχοί, τον τελευταίο μήνα του καλοκαιριού ο λοβός της αναρριχητικής μαλούβα θα σκάσει. Τότε, μοναχοί, εκείνος ο σπόρος της μαλούβα θα έπεφτε στη ρίζα κάποιου δέντρου σάλα. Τότε, μοναχοί, η θεότητα που κατοικεί σε εκείνο το δέντρο σάλα, φοβισμένη και συγκλονισμένη, θα κυριευόταν από τρόμο. Τότε, μοναχοί, οι φίλοι και σύμβουλοι, οι συγγενείς και ομόαιμοι της θεότητας που κατοικεί σε εκείνο το δέντρο σάλα - οι θεότητες των πάρκων, οι θεότητες των δασών, οι θεότητες των δέντρων, οι θεότητες που

κατοικούν σε βότανα, χόρτα και δασικά δέντρα - αφού συγκεντρώθηκαν και συναθροίστηκαν, θα την παρηγορούσαν έτσι: "Μη φοβάσαι, αξιότιμε, μη φοβάσαι, αξιότιμε· ίσως αυτόν τον σπόρο της μαλούβα ή ένα παγώνι να τον καταπιεί, ή ένα ελάφι να τον φάει, ή μια δασική πυρκαγιά να τον κάψει, ή δασεργάτες να τον ξεριζώσουν, ή τερμίτες να τον καταστρέψουν, ή μπορεί να μην είναι σπόρος". Τότε, μοναχοί, εκείνον τον σπόρο της μαλούβα ούτε παγώνι θα τον κατάπινε, ούτε ελάφι θα τον έτρωγε, ούτε δασική πυρκαγιά θα τον έκαιγε, ούτε δασεργάτες θα τον ξεριζώναν, ούτε τερμίτες θα τον κατέστρεφαν, και ο σπόρος, βρεγμένος από τη μουσωνική βροχή, θα φύτρωνε τέλεια. Αυτή η αναρριχητική μαλούβα του, νεαρή, μαλακή, τριχωτή, κρεμαστή, θα πλησίαζε εκείνο το δέντρο σάλα. Τότε, μοναχοί, στη θεότητα που κατοικεί σε εκείνο το δέντρο σάλα θα ερχόταν αυτή η σκέψη: "Γιατί λοιπόν εκείνοι οι αξιότιμοι φίλοι και σύμβουλοι, οι συγγενείς και ομόαιμοι - οι θεότητες των πάρκων, οι θεότητες των δασών, οι θεότητες των δέντρων, οι θεότητες που κατοικούν σε βότανα, χόρτα και δασικά δέντρα - βλέποντας μελλοντικό κίνδυνο στον σπόρο της μαλούβα, αφού συγκεντρώθηκαν και συναθροίστηκαν, με παρηγόρησαν έτσι: 'Μη φοβάσαι, αξιότιμε, μη φοβάσαι, αξιότιμε· ίσως αυτόν τον σπόρο της μαλούβα ή ένα παγώνι να τον καταπιεί, ή ένα ελάφι να τον φάει, ή μια δασική πυρκαγιά να τον κάψει, ή δασεργάτες να τον ξεριζώσουν, ή τερμίτες να τον καταστρέψουν, ή μπορεί να μην είναι σπόρος'; ευχάριστη είναι η επαφή με αυτή την αναρριχητική μαλούβα, νεαρή, μαλακή, τριχωτή, κρεμαστή". Αυτή θα τύλιγε εκείνο το δέντρο σάλα. Αυτή, αφού τύλιγε εκείνο το δέντρο σάλα, θα σχημάτιζε θόλο από πάνω. Αφού σχημάτιζε θόλο από πάνω, θα δημιουργούσε πυκνότητα από κάτω. Αφού δημιουργούσε πυκνότητα, θα έσπαζε τους μεγάλους μεγάλους κλάδους εκείνου του δέντρου σάλα. Τότε, μοναχοί, στη θεότητα που κατοικεί σε εκείνο το δέντρο σάλα θα ερχόταν αυτή η σκέψη: "Αυτό πράγματι εκείνοι οι αξιότιμοι φίλοι και σύμβουλοι, οι συγγενείς και ομόαιμοι - οι θεότητες των πάρκων, οι θεότητες των δασών, οι θεότητες των δέντρων, οι θεότητες που κατοικούν σε βότανα, χόρτα και δασικά δέντρα - βλέποντας μελλοντικό κίνδυνο στον σπόρο της μαλούβα, αφού συγκεντρώθηκαν και συναθροίστηκαν, με παρηγόρησαν έτσι: 'Μη φοβάσαι, αξιότιμε, μη φοβάσαι, αξιότιμε· ίσως αυτόν τον σπόρο της μαλούβα ή ένα παγώνι να τον καταπιεί, ή ένα ελάφι να τον φάει, ή μια δασική πυρκαγιά να τον κάψει, ή δασεργάτες να τον ξεριζώσουν, ή τερμίτες να τον καταστρέψουν, ή μπορεί να μην είναι σπόρος'. Και εξαιτίας του σπόρου της μαλούβα βιώνω οδυνηρά, έντονα, σκληρά, δριμέα αισθήματα". Ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, μοναχοί, υπάρχουν κάποιοι ασκητές και βραχμάνοι που λένε έτσι και έχουν τέτοια άποψη: "δεν υπάρχει ελάττωμα στις ηδονές". Αυτοί επιδίδονται στην κατανάλωση των ηδονών. Αυτοί απολαμβάνουν τη ζωή με περιπλανώμενες ασκήτριες με δεμένα μαλλιά. Αυτοί είπαν: "Γιατί λοιπόν εκείνοι οι αξιότιμοι ασκητές και βραχμάνοι, βλέποντας μελλοντικό κίνδυνο στις ηδονές, μίλησαν για την εγκατάλειψη των ηδονών, διδάσκουν την πλήρη κατανόηση των ηδονών; Ευχάριστη είναι η επαφή με το μπράτσο αυτής της περιπλανώμενης ασκήτριας, νεαρής, μαλακής, τριχωτής". Αυτοί επιδίδονται στην κατανάλωση των ηδονών. Αυτοί, αφού επιδοθούν στην κατανάλωση των ηδονών, με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο επαναγεννιούνται στον κόσμο της αθλιότητας, στον κακότυχο κόσμο, στον κόσμο του ξεπεσμού, στην κόλαση. Αυτοί εκεί βιώνουν οδυνηρά, έντονα, σκληρά, δριμέα αισθήματα. Αυτοί είπαν: "Αυτό πράγματι εκείνοι οι αξιότιμοι ασκητές και βραχμάνοι, βλέποντας μελλοντικό κίνδυνο στις ηδονές, μίλησαν για την εγκατάλειψη των ηδονών, διδάσκουν την πλήρη κατανόηση των ηδονών. Διότι εμείς εξαιτίας των

ηδονών, με πηγή τις ηδονές, βιώνουμε οδυνηρά, έντονα, σκληρά, δριμέα αισθήματα". Αυτή ονομάζεται, μοναχοί, ανάληψη πρακτικής που είναι ευχάριστη στο παρόν αλλά έχει επώδυνο επακόλουθο στο μέλλον.

470. «Και ποια είναι, μοναχοί, η ανάληψη πρακτικής που είναι επώδυνη στο παρόν και έχει επώδυνο επακόλουθο στο μέλλον; Εδώ, μοναχοί, κάποιος είναι γυμνός ασκητής, χωρίς περιορισμούς στη συμπεριφορά του, γλείφει τα χέρια του, δεν έρχεται όταν του λένε "έλα, σεβάσμιε", δεν στέκεται όταν του λένε "στάσου, σεβάσμιε", δεν δέχεται τροφή που του φέρνουν, ούτε τροφή ειδικά παρασκευασμένη για αυτόν, ούτε συναινεί σε πρόσκληση. Αυτός δεν δέχεται τροφή από το στόμιο της στάμνας, δεν δέχεται από το στόμιο του καλαθιού, ούτε πέρα από το κατώφλι, ούτε πέρα από ένα ραβδί, ούτε πέρα από ένα γουδοχέρι, ούτε από δύο που τρώνε μαζί, ούτε από έγκυο γυναίκα, ούτε από γυναίκα που θηλάζει, ούτε από γυναίκα που συνευρίσκεται με άνδρα, ούτε από συλλογές τροφής, ούτε όπου στέκεται σκύλος, ούτε όπου πετούν μύγες σε σμήνη, δεν τρώει ψάρι, δεν τρώει κρέας, δεν πίνει οينوπνευματώδη ποτά, δεν πίνει ζυμωμένα ποτά, δεν πίνει νερό από πίτουρα. Αυτός είτε παίρνει τροφή από ένα σπίτι και τρώει μία μπουκιά, είτε παίρνει τροφή από δύο σπίτια και τρώει δύο μπουκιές... κ.λπ... είτε παίρνει τροφή από επτά σπίτια και τρώει επτά μπουκιές. Συντηρείται ακόμη και με μία μερίδα, συντηρείται ακόμη και με δύο μερίδες... συντηρείται ακόμη και με επτά μερίδες. Τρώει τροφή ακόμη και μία φορά την ημέρα, τρώει τροφή ακόμη και μία φορά κάθε δύο ημέρες... τρώει τροφή ακόμη και μία φορά κάθε επτά ημέρες. Έτσι διαμένει αφοσιωμένος σε τέτοιου είδους επιδίωξη περιοδικής κατανάλωσης τροφής ακόμη και κάθε μισό μήνα. Αυτός τρώει λαχανικά, ή τρώει κεχρί, ή τρώει άγριο ρύζι, ή τρώει απορρίμματα δέρματος, ή τρώει βρύα, ή τρώει πίτουρα, ή τρώει καμένο ρύζι από τον πάτο της κατσαρόλας, ή τρώει πίτα σησαμιού, ή τρώει χορτάρι, ή τρώει κοπριά αγελάδας, συντηρείται με ρίζες και καρπούς του δάσους τρώγοντας πεσμένους καρπούς. Αυτός φορά κανναβένια ρούχα, φορά μεικτά ρούχα, φορά ρούχα από νεκρούς, φορά κουρέλια, φορά φλοιό δέντρου, φορά δέρμα αντιλόπης, φορά σχισμένο δέρμα αντιλόπης, φορά ένδυμα από γρασίδι κούσα, φορά ένδυμα από φλοιό, φορά ένδυμα από ξύλινες πλάκες, φορά κουβέρτα από ανθρώπινα μαλλιά, φορά κουβέρτα από τρίχες ουράς αλόγου, φορά ένδυμα από φτερά κουκουβάγιας, ξεριζώνει τα μαλλιά και τα γένια του αφοσιωμένος στην πρακτική του ξεριζώματος μαλλιών και γενιών, στέκεται όρθιος αρνούμενος να καθίσει, οκλάζει αφοσιωμένος στην επίμονη προσπάθεια του οκλαδόν, κοιμάται σε αγκάθια φτιάχνοντας κρεβάτι από αγκάθια, και διαμένει αφοσιωμένος στην πρακτική της βύθισης στο νερό τρεις φορές την ημέρα συμπεριλαμβανομένου του βραδιού. Έτσι διαμένει αφοσιωμένος σε τέτοιου είδους πολλαπλή επιδίωξη θέρμανσης και ταλαιπωρίας του σώματος. Αυτός με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο επαναγεννιέται στον κόσμο της αθλιότητας, στον κακότυχο κόσμο, στον κόσμο του ξεπεσμού, στην κόλαση. Αυτό ονομάζεται, μοναχοί, ανάληψη πρακτικής που είναι επώδυνη στο παρόν και έχει επώδυνο επακόλουθο στο μέλλον.

471. «Και ποια είναι, μοναχοί, η ανάληψη πρακτικής που είναι επώδυνη στο παρόν αλλά έχει ευτυχισμένο επακόλουθο στο μέλλον; Εδώ, μοναχοί, κάποιος είναι εκ φύσεως με έντονη λαγνεία, αυτός συχνά βιώνει πόνο και δυσαρέσκεια που προέρχονται από τη λαγνεία· είναι εκ φύσεως με έντονο μίσος, αυτός συχνά βιώνει πόνο και δυσαρέσκεια που προέρχονται από το μίσος· είναι εκ φύσεως με έντονη αυταπάτη, αυτός συχνά βιώνει πόνο και δυσαρέσκεια που προέρχονται από την αυταπάτη. Αυτός μαζί με τον πόνο, μαζί με τη δυσαρέσκεια, ακόμη και με

δακρυσμένο πρόσωπο κλαίγοντας, ασκεί την άγια ζωή ολοκληρωμένη και αγνή. Αυτός με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο επαναγεννιέται στον καλότυχο κόσμο, στον ευδαιμονικό κόσμο. Αυτή ονομάζεται, μοναχοί, ανάληψη πρακτικής που είναι επώδυνη στο παρόν αλλά έχει ευτυχισμένο επακόλουθο στο μέλλον.

472. «Και ποια είναι, μοναχοί, η ανάληψη πρακτικής που είναι ευχάριστη στο παρόν και έχει ευτυχισμένο επακόλουθο στο μέλλον; Εδώ, μοναχοί, κάποιος δεν είναι εκ φύσεως με έντονη λαγνεία, αυτός δεν βιώνει συχνά πόνο και δυσαρέσκεια που προέρχονται από τη λαγνεία· δεν είναι εκ φύσεως με έντονο μίσος, αυτός δεν βιώνει συχνά πόνο και δυσαρέσκεια που προέρχονται από το μίσος· δεν είναι εκ φύσεως με έντονη αυταπάτη, αυτός δεν βιώνει συχνά πόνο και δυσαρέσκεια που προέρχονται από την αυταπάτη. Αυτός, αποστασιοποιημένος από τις ηδονές, αποστασιοποιημένος από τις φάυλες νοητικές καταστάσεις, έχοντας επιτύχει την πρώτη διαλογιστική έκσταση, που συνοδεύεται από λογισμό και συλλογισμό, με αγαλλίαση και ευτυχία που γεννιούνται από την αποστασιοποίηση, διαμένει. Με τον κατευνασμό του λογισμού και του συλλογισμού, έχοντας επιτύχει τη δεύτερη διαλογιστική έκσταση, που χαρακτηρίζεται από εσωτερική ηρεμία και ενότητα του νου, χωρίς λογισμό και συλλογισμό, με αγαλλίαση και ευτυχία που γεννιούνται από την αυτοσυγκέντρωση, διαμένει... κ.λπ... την τρίτη διαλογιστική έκσταση... εισέρχεται και παραμένει στην τέταρτη διαλογιστική έκσταση. Αυτός με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο επαναγεννιέται στον καλότυχο κόσμο, στον ευδαιμονικό κόσμο. Αυτή ονομάζεται, μοναχοί, η ανάληψη πρακτικής που είναι ευχάριστη στο παρόν και έχει ευτυχισμένο επακόλουθο στο μέλλον. Αυτές λοιπόν, μοναχοί, είναι οι τέσσερις αναλήψεις πρακτικής».

Αυτά είπε ο Ευλογημένος. Οι μοναχοί, ευχαριστημένοι, αγαλλίασαν με τα λόγια του Ευλογημένου.

Τέλος της ομιλίας Τσούλαντάμμασαμαντάνα, πέμπτη.

6. Η μεγαλύτερη ομιλία για την ανάληψη πρακτικών

473. Έτσι έχω ακούσει - Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στη Σαβάτθι, στο άλσος του Τζέτα, στο μοναστήρι του Ανάθαπίντικα. Εκεί ο Ευλογημένος απευθύνθηκε στους μοναχούς: «Μοναχοί». «Σεβάσμιε κύριε», απάντησαν εκείνοι οι μοναχοί στον Ευλογημένο. Ο Ευλογημένος είπε αυτό: «Ως επί το πλείστον, μοναχοί, τα όντα έχουν τέτοιες επιθυμίες, τέτοιες θελήσεις, τέτοιες προθέσεις: "Αχ, μακάρι τα ανεπιθύμητα, τα μη ελκυστικά, τα δυσάρεστα φαινόμενα να παρακμάσουν, και τα επιθυμητά, τα ελκυστικά, τα ευχάριστα φαινόμενα να αυξηθούν". Σε εκείνα τα όντα, μοναχοί, που έχουν τέτοιες επιθυμίες, τέτοιες θελήσεις, τέτοιες προθέσεις, τα ανεπιθύμητα, τα μη ελκυστικά, τα δυσάρεστα φαινόμενα αυξάνονται, και τα επιθυμητά, τα ελκυστικά, τα ευχάριστα φαινόμενα παρακμάζουν. Εκεί εσείς, μοναχοί, ποια αιτία θεωρείτε;» «Ο Ευλογημένος είναι η ρίζα των διδασκαλιών μας, σεβάσμιε κύριε, ο Ευλογημένος είναι ο οδηγός, ο Ευλογημένος είναι το καταφύγιο. Καλώς, σεβάσμιε κύριε, ας ευδοκήσει ο ίδιος ο Ευλογημένος να εξηγήσει το νόημα αυτών που ειπώθηκαν· αφού ακούσουν από τον Ευλογημένο, οι μοναχοί θα το θυμούνται». «Τότε λοιπόν, μοναχοί, ακούστε, προσέχετε καλά, θα μιλήσω». «Ναι, σεβάσμιε κύριε», απάντησαν εκείνοι οι μοναχοί στον Ευλογημένο. Ο Ευλογημένος είπε αυτό:

474. «Εδώ, μοναχοί, ο αδαής κοινός άνθρωπος, που δεν βλέπει τους ευγενείς, που δεν είναι επιδέξιος στην ευγενή διδασκαλία, που δεν είναι πειθαρχημένος στην ευγενή διδασκαλία, που δεν βλέπει τα ενάρετα άτομα, που δεν είναι επιδέξιος στη διδασκαλία των ενάρετων ατόμων, που δεν είναι πειθαρχημένος στη διδασκαλία των ενάρετων ατόμων, δεν γνωρίζει τα φαινόμενα που πρέπει να ακολουθεί, δεν γνωρίζει τα φαινόμενα που δεν πρέπει να ακολουθεί, δεν γνωρίζει τα φαινόμενα που πρέπει να αναζητά, δεν γνωρίζει τα φαινόμενα που δεν πρέπει να αναζητά. Αυτός, μη γνωρίζοντας τα φαινόμενα που πρέπει να ακολουθεί, μη γνωρίζοντας τα φαινόμενα που δεν πρέπει να ακολουθεί, μη γνωρίζοντας τα φαινόμενα που πρέπει να αναζητά, ακολουθεί τα φαινόμενα που δεν πρέπει να ακολουθεί, δεν ακολουθεί τα φαινόμενα που πρέπει να ακολουθεί, αναζητά τα φαινόμενα που δεν πρέπει να αναζητά, δεν αναζητά τα φαινόμενα που πρέπει να αναζητά. Σε αυτόν, που ακολουθεί τα φαινόμενα που δεν πρέπει να ακολουθεί, που δεν ακολουθεί τα φαινόμενα που πρέπει να ακολουθεί, που αναζητά τα φαινόμενα που δεν πρέπει να αναζητά, που δεν αναζητά τα φαινόμενα που πρέπει να αναζητά, τα ανεπιθύμητα, τα μη ελκυστικά, τα δυσάρεστα φαινόμενα αυξάνονται, και τα επιθυμητά, τα ελκυστικά, τα ευχάριστα φαινόμενα παρακμάζουν. Για ποιο λόγο; Έτσι πράγματι είναι αυτό, μοναχοί, όπως συμβαίνει στον μη σοφό.

«Ο μορφωμένος όμως, μοναχοί, ευγενής μαθητής, που βλέπει τους ευγενείς, που είναι επιδέξιος στην ευγενή διδασκαλία, που είναι καλά πειθαρχημένος στην ευγενή διδασκαλία, που βλέπει τα ενάρετα άτομα, που είναι επιδέξιος στη διδασκαλία των ενάρετων ατόμων, που είναι καλά πειθαρχημένος στη διδασκαλία των ενάρετων ατόμων, γνωρίζει τα φαινόμενα που πρέπει να ακολουθεί, γνωρίζει τα φαινόμενα που δεν πρέπει να ακολουθεί, γνωρίζει τα φαινόμενα που πρέπει να αναζητά, γνωρίζει τα φαινόμενα που δεν πρέπει να αναζητά. Αυτός, γνωρίζοντας τα φαινόμενα που πρέπει να ακολουθεί, γνωρίζοντας τα φαινόμενα που δεν πρέπει να ακολουθεί, γνωρίζοντας τα φαινόμενα που πρέπει να αναζητά, γνωρίζοντας τα φαινόμενα που δεν πρέπει να αναζητά, δεν ακολουθεί τα φαινόμενα που δεν πρέπει να ακολουθεί, ακολουθεί τα φαινόμενα που πρέπει να ακολουθεί, δεν αναζητά τα φαινόμενα που δεν πρέπει να αναζητά, αναζητά τα φαινόμενα που πρέπει να αναζητά. Σε αυτόν, που δεν ακολουθεί τα φαινόμενα που δεν πρέπει να ακολουθεί, που ακολουθεί τα φαινόμενα που πρέπει να ακολουθεί, που δεν αναζητά τα φαινόμενα που δεν πρέπει να αναζητά, που αναζητά τα φαινόμενα που πρέπει να αναζητά, τα ανεπιθύμητα, τα μη ελκυστικά, τα δυσάρεστα φαινόμενα παρακμάζουν, και τα επιθυμητά, τα ελκυστικά, τα ευχάριστα φαινόμενα αυξάνονται. Για ποιο λόγο; Έτσι πράγματι είναι αυτό, μοναχοί, όπως συμβαίνει στον σοφό.

475. «Υπάρχουν αυτές οι τέσσερις αναλήψεις πρακτικής, μοναχοί. Ποιες τέσσερις; Υπάρχει, μοναχοί, ανάληψη πρακτικής που είναι επώδυνη στο παρόν και έχει επώδυνο επακόλουθο στο μέλλον· υπάρχει, μοναχοί, ανάληψη πρακτικής που είναι ευχάριστη στο παρόν αλλά έχει επώδυνο επακόλουθο στο μέλλον· υπάρχει, μοναχοί, ανάληψη πρακτικής που είναι επώδυνη στο παρόν αλλά έχει ευτυχισμένο επακόλουθο στο μέλλον· υπάρχει, μοναχοί, ανάληψη πρακτικής που είναι ευχάριστη στο παρόν και έχει ευτυχισμένο επακόλουθο στο μέλλον.

476. «Εκεί, μοναχοί, αυτή η ανάληψη πρακτικής που είναι επώδυνη στο παρόν και έχει επώδυνο επακόλουθο στο μέλλον, αυτήν, μη γνωρίζοντας, κατεχόμενος από άγνοια, δεν κατανοεί όπως πραγματικά είναι - 'αυτή η ανάληψη πρακτικής είναι

επώδυνη στο παρόν και έχει επώδυνο επακόλουθο στο μέλλον'. Αυτήν, μη γνωρίζοντας, κατεχόμενος από άγνοια, μη κατανοώντας όπως πραγματικά είναι, την ακολουθεί, δεν την αποφεύγει. Σε αυτόν που την ακολουθεί, που δεν την αποφεύγει, τα ανεπιθύμητα, τα μη ελκυστικά, τα δυσάρεστα φαινόμενα αυξάνονται, και τα επιθυμητά, τα ελκυστικά, τα ευχάριστα φαινόμενα παρακμάζουν. Για ποιο λόγο; Έτσι πράγματι είναι αυτό, μοναχοί, όπως συμβαίνει στον μη σοφό.

«Εκεί, μοναχοί, αυτή η ανάληψη πρακτικής που είναι ευχάριστη στο παρόν αλλά έχει επώδυνο επακόλουθο στο μέλλον, αυτήν, μη γνωρίζοντας, κατεχόμενος από άγνοια, δεν κατανοεί όπως πραγματικά είναι - 'αυτή η ανάληψη πρακτικής είναι ευχάριστη στο παρόν αλλά έχει επώδυνο επακόλουθο στο μέλλον'. Αυτήν, μη γνωρίζοντας, κατεχόμενος από άγνοια, μη κατανοώντας όπως πραγματικά είναι, την ακολουθεί, δεν την αποφεύγει. Σε αυτόν που την ακολουθεί, που δεν την αποφεύγει, τα ανεπιθύμητα, τα μη ελκυστικά, τα δυσάρεστα φαινόμενα αυξάνονται, και τα επιθυμητά, τα ελκυστικά, τα ευχάριστα φαινόμενα παρακμάζουν. Για ποιο λόγο; Έτσι πράγματι είναι αυτό, μοναχοί, όπως συμβαίνει στον μη σοφό.

«Εκεί, μοναχοί, αυτή η ανάληψη πρακτικής που είναι επώδυνη στο παρόν αλλά έχει ευτυχισμένο επακόλουθο στο μέλλον, αυτήν, μη γνωρίζοντας, κατεχόμενος από άγνοια, δεν κατανοεί όπως πραγματικά είναι - 'αυτή η ανάληψη πρακτικής είναι επώδυνη στο παρόν αλλά έχει ευτυχισμένο επακόλουθο στο μέλλον'. Αυτήν, μη γνωρίζοντας, κατεχόμενος από άγνοια, μη κατανοώντας όπως πραγματικά είναι, δεν την ακολουθεί, την αποφεύγει. Σε αυτόν που δεν την ακολουθεί, που την αποφεύγει, τα ανεπιθύμητα, τα μη ελκυστικά, τα δυσάρεστα φαινόμενα αυξάνονται, και τα επιθυμητά, τα ελκυστικά, τα ευχάριστα φαινόμενα παρακμάζουν. Για ποιο λόγο; Έτσι πράγματι είναι αυτό, μοναχοί, όπως συμβαίνει στον μη σοφό.

«Εκεί, μοναχοί, αυτή η ανάληψη πρακτικής που είναι ευχάριστη στο παρόν και έχει ευτυχισμένο επακόλουθο στο μέλλον, αυτήν, μη γνωρίζοντας, κατεχόμενος από άγνοια, δεν κατανοεί όπως πραγματικά είναι - 'αυτή η ανάληψη πρακτικής είναι ευχάριστη στο παρόν και έχει ευτυχισμένο επακόλουθο στο μέλλον'. Αυτήν, μη γνωρίζοντας, κατεχόμενος από άγνοια, μη κατανοώντας όπως πραγματικά είναι, δεν την ακολουθεί, την αποφεύγει. Σε αυτόν που δεν την ακολουθεί, που την αποφεύγει, τα ανεπιθύμητα, τα μη ελκυστικά, τα δυσάρεστα φαινόμενα αυξάνονται, και τα επιθυμητά, τα ελκυστικά, τα ευχάριστα φαινόμενα παρακμάζουν. Για ποιο λόγο; Έτσι πράγματι είναι αυτό, μοναχοί, όπως συμβαίνει στον μη σοφό.

477. «Εκεί, μοναχοί, αυτή η ανάληψη πρακτικής που είναι επώδυνη στο παρόν και έχει επώδυνο επακόλουθο στο μέλλον, αυτήν, γνωρίζοντας, κατέχοντας αληθινή γνώση, κατανοεί όπως πραγματικά είναι - 'αυτή η ανάληψη πρακτικής είναι επώδυνη στο παρόν και έχει επώδυνο επακόλουθο στο μέλλον'. Αυτήν, γνωρίζοντας, κατέχοντας αληθινή γνώση, κατανοώντας όπως πραγματικά είναι, δεν την ακολουθεί, την αποφεύγει. Σε αυτόν που δεν την ακολουθεί, που την αποφεύγει, τα ανεπιθύμητα, τα μη ελκυστικά, τα δυσάρεστα φαινόμενα παρακμάζουν, και τα επιθυμητά, τα ελκυστικά, τα ευχάριστα φαινόμενα αυξάνονται. Για ποιο λόγο; Έτσι πράγματι είναι αυτό, μοναχοί, όπως συμβαίνει στον σοφό.

«Εκεί, μοναχοί, αυτή η ανάληψη πρακτικής που είναι ευχάριστη στο παρόν αλλά έχει επώδυνο επακόλουθο στο μέλλον, αυτήν, γνωρίζοντας, κατέχοντας αληθινή γνώση, κατανοεί όπως πραγματικά είναι - 'αυτή η ανάληψη πρακτικής είναι ευχάριστη στο

παρόν αλλά έχει επώδυνο επακόλουθο στο μέλλον'. Αυτήν, γνωρίζοντας, κατέχοντας αληθινή γνώση, κατανοώντας όπως πραγματικά είναι, δεν την ακολουθεί, την αποφεύγει. Σε αυτόν που δεν την ακολουθεί, που την αποφεύγει, τα ανεπιθύμητα, τα μη ελκυστικά, τα δυσάρεστα φαινόμενα παρακμάζουν, και τα επιθυμητά, τα ελκυστικά, τα ευχάριστα φαινόμενα αυξάνονται. Για ποιο λόγο; Έτσι πράγματι είναι αυτό, μοναχοί, όπως συμβαίνει στον σοφό.

«Εκεί, μοναχοί, αυτή η ανάληψη πρακτικής που είναι επώδυνη στο παρόν αλλά έχει ευτυχισμένο επακόλουθο στο μέλλον, αυτήν, γνωρίζοντας, κατέχοντας αληθινή γνώση, κατανοεί όπως πραγματικά είναι - 'αυτή η ανάληψη πρακτικής είναι επώδυνη στο παρόν αλλά έχει ευτυχισμένο επακόλουθο στο μέλλον'. Αυτήν, γνωρίζοντας, κατέχοντας αληθινή γνώση, κατανοώντας όπως πραγματικά είναι, την ακολουθεί, δεν την αποφεύγει. Σε αυτόν που την ακολουθεί, που δεν την αποφεύγει, τα ανεπιθύμητα, τα μη ελκυστικά, τα δυσάρεστα φαινόμενα παρακμάζουν, και τα επιθυμητά, τα ελκυστικά, τα ευχάριστα φαινόμενα αυξάνονται. Για ποιο λόγο; Έτσι πράγματι είναι αυτό, μοναχοί, όπως συμβαίνει στον σοφό.

«Εκεί, μοναχοί, αυτή η ανάληψη πρακτικής που είναι ευχάριστη στο παρόν και έχει ευτυχισμένο επακόλουθο στο μέλλον, αυτήν, γνωρίζοντας, κατέχοντας αληθινή γνώση, κατανοεί όπως πραγματικά είναι - 'αυτή η ανάληψη πρακτικής είναι ευχάριστη στο παρόν και έχει ευτυχισμένο επακόλουθο στο μέλλον'. Αυτήν, γνωρίζοντας, κατέχοντας αληθινή γνώση, κατανοώντας όπως πραγματικά είναι, την ακολουθεί, δεν την αποφεύγει. Σε αυτόν που την ακολουθεί, που δεν την αποφεύγει, τα ανεπιθύμητα, τα μη ελκυστικά, τα δυσάρεστα φαινόμενα παρακμάζουν, και τα επιθυμητά, τα ελκυστικά, τα ευχάριστα φαινόμενα αυξάνονται. Για ποιο λόγο; Έτσι πράγματι είναι αυτό, μοναχοί, όπως συμβαίνει στον σοφό.

478. «Και ποια είναι, μοναχοί, η ανάληψη πρακτικής που είναι επώδυνη στο παρόν και έχει επώδυνο επακόλουθο στο μέλλον; Εδώ, μοναχοί, κάποιος μαζί με τον πόνο, μαζί με τη δυσαρέσκεια, σκοτώνει έμβια όντα, και εξαιτίας του φόνου έμβιων όντων βιώνει πόνο και δυσαρέσκεια· μαζί με τον πόνο, μαζί με τη δυσαρέσκεια, παίρνει αυτό που δεν του έχει δοθεί, και εξαιτίας της λήψης του μη δοσμένου βιώνει πόνο και δυσαρέσκεια· μαζί με τον πόνο, μαζί με τη δυσαρέσκεια, συμπεριφέρεται λανθασμένα στις αισθησιακές ηδονές, και εξαιτίας της λανθασμένης σεξουαλικής συμπεριφοράς βιώνει πόνο και δυσαρέσκεια· μαζί με τον πόνο, μαζί με τη δυσαρέσκεια, λέει ψέματα, και εξαιτίας της ψευδολογίας βιώνει πόνο και δυσαρέσκεια· μαζί με τον πόνο, μαζί με τη δυσαρέσκεια, μιλάει διχαστικά, και εξαιτίας της διχαστικής ομιλίας βιώνει πόνο και δυσαρέσκεια· μαζί με τον πόνο, μαζί με τη δυσαρέσκεια, μιλάει σκληρά, και εξαιτίας της σκληρής ομιλίας βιώνει πόνο και δυσαρέσκεια· μαζί με τον πόνο, μαζί με τη δυσαρέσκεια, φλυαρεί, και εξαιτίας της φλυαρίας βιώνει πόνο και δυσαρέσκεια· μαζί με τον πόνο, μαζί με τη δυσαρέσκεια, είναι πλεονέκτης, και εξαιτίας της πλεονεξίας βιώνει πόνο και δυσαρέσκεια· μαζί με τον πόνο, μαζί με τη δυσαρέσκεια, έχει κακόβουλο νου, και εξαιτίας του θυμού βιώνει πόνο και δυσαρέσκεια· μαζί με τον πόνο, μαζί με τη δυσαρέσκεια, έχει λανθασμένες απόψεις, και εξαιτίας της λανθασμένης άποψης βιώνει πόνο και δυσαρέσκεια. Αυτός με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο επαναγεννιέται στον κόσμο της αθλιότητας, στον κακότυχο κόσμο, στον κόσμο του ξεπεσμού, στην κόλαση. Αυτό ονομάζεται, μοναχοί, ανάληψη πρακτικής που είναι επώδυνη στο παρόν και έχει επώδυνο επακόλουθο στο μέλλον.

479. «Και ποια είναι, μοναχοί, η ανάληψη πρακτικής που είναι ευχάριστη στο παρόν αλλά έχει επώδυνο επακόλουθο στο μέλλον; Εδώ, μοναχοί, κάποιος μαζί με την ευτυχία, μαζί με την ευαρέσκεια, σκοτώνει έμβια όντα, και εξαιτίας του φόνου έμβιων όντων βιώνει ευτυχία και ευαρέσκεια· μαζί με την ευτυχία, μαζί με την ευαρέσκεια, παίρνει αυτό που δεν του έχει δοθεί, και εξαιτίας της λήψης του μη δοσμένου βιώνει ευτυχία και ευαρέσκεια· μαζί με την ευτυχία, μαζί με την ευαρέσκεια, συμπεριφέρεται λανθασμένα στις αισθησιακές ηδονές, και εξαιτίας της λανθασμένης σεξουαλικής συμπεριφοράς βιώνει ευτυχία και ευαρέσκεια· μαζί με την ευτυχία, μαζί με την ευαρέσκεια, λέει ψέματα, και εξαιτίας της ψευδολογίας βιώνει ευτυχία και ευαρέσκεια· μαζί με την ευτυχία, μαζί με την ευαρέσκεια, μιλάει διχαστικά, και εξαιτίας της διχαστικής ομιλίας βιώνει ευτυχία και ευαρέσκεια· μαζί με την ευτυχία, μαζί με την ευαρέσκεια, μιλάει σκληρά, και εξαιτίας της σκληρής ομιλίας βιώνει ευτυχία και ευαρέσκεια· μαζί με την ευτυχία, μαζί με την ευαρέσκεια, φλυαρεί, και εξαιτίας της φλυαρίας βιώνει ευτυχία και ευαρέσκεια· μαζί με την ευτυχία, μαζί με την ευαρέσκεια, είναι πλεονέκτης, και εξαιτίας της πλεονεξίας βιώνει ευτυχία και ευαρέσκεια· μαζί με την ευτυχία, μαζί με την ευαρέσκεια, έχει κακόβουλο νου, και εξαιτίας του θυμού βιώνει ευτυχία και ευαρέσκεια· μαζί με την ευτυχία, μαζί με την ευαρέσκεια, έχει λανθασμένες απόψεις, και εξαιτίας της λανθασμένης άποψης βιώνει ευτυχία και ευαρέσκεια. Αυτός με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο επαναγεννιέται στον κόσμο της αθλιότητας, στον κακότυχο κόσμο, στον κόσμο του ξεπεσμού, στην κόλαση. Αυτή ονομάζεται, μοναχοί, ανάληψη πρακτικής που είναι ευχάριστη στο παρόν αλλά έχει επώδυνο επακόλουθο στο μέλλον.

480. «Και ποια είναι, μοναχοί, η ανάληψη πρακτικής που είναι επώδυνη στο παρόν αλλά έχει ευτυχισμένο επακόλουθο στο μέλλον; Εδώ, μοναχοί, κάποιος μαζί με τον πόνο, μαζί με τη δυσαρέσκεια, απέχει από τον φόνο έμβιων όντων, και εξαιτίας της αποχής από τον φόνο έμβιων όντων βιώνει πόνο και δυσαρέσκεια· μαζί με τον πόνο, μαζί με τη δυσαρέσκεια, απέχει από τη λήψη του μη δοσμένου, και εξαιτίας της αποχής από τη λήψη του μη δοσμένου βιώνει πόνο και δυσαρέσκεια· μαζί με τον πόνο, μαζί με τη δυσαρέσκεια, απέχει από τη λανθασμένη σεξουαλική συμπεριφορά, και εξαιτίας της αποχής από τη λανθασμένη σεξουαλική συμπεριφορά βιώνει πόνο και δυσαρέσκεια· μαζί με τον πόνο, μαζί με τη δυσαρέσκεια, απέχει από την ψευδολογία, και εξαιτίας της αποχής από την ψευδολογία βιώνει πόνο και δυσαρέσκεια· μαζί με τον πόνο, μαζί με τη δυσαρέσκεια, απέχει από τη διχαστική ομιλία, και εξαιτίας της αποχής από τη διχαστική ομιλία βιώνει πόνο και δυσαρέσκεια· μαζί με τον πόνο, μαζί με τη δυσαρέσκεια, απέχει από τη σκληρή ομιλία, και εξαιτίας της αποχής από τη σκληρή ομιλία βιώνει πόνο και δυσαρέσκεια· μαζί με τον πόνο, μαζί με τη δυσαρέσκεια, απέχει από τη φλυαρία, και εξαιτίας της αποχής από τη φλυαρία βιώνει πόνο και δυσαρέσκεια· μαζί με τον πόνο, μαζί με τη δυσαρέσκεια, δεν είναι πλεονέκτης, και εξαιτίας της μη πλεονεξίας βιώνει πόνο και δυσαρέσκεια· μαζί με τον πόνο, μαζί με τη δυσαρέσκεια, δεν έχει κακόβουλο νου, και εξαιτίας του μη θυμού βιώνει πόνο και δυσαρέσκεια· μαζί με τον πόνο, μαζί με τη δυσαρέσκεια, έχει ορθή άποψη, και εξαιτίας της ορθής άποψης βιώνει πόνο και δυσαρέσκεια. Αυτός με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο επαναγεννιέται στον καλότυχο κόσμο, στον ευδαιμονικό κόσμο. Αυτή ονομάζεται, μοναχοί, ανάληψη πρακτικής που είναι επώδυνη στο παρόν αλλά έχει ευτυχισμένο επακόλουθο στο μέλλον.

481. «Και ποια είναι, μοναχοί, η ανάληψη πρακτικής που είναι ευχάριστη στο παρόν

και έχει ευτυχισμένο επακόλουθο στο μέλλον; Εδώ, μοναχοί, κάποιος μαζί με την ευτυχία, μαζί με την ευαρέσκεια, απέχει από τον φόνο έμβιων όντων, και εξαιτίας της αποχής από τον φόνο έμβιων όντων βιώνει ευτυχία και ευαρέσκεια· μαζί με την ευτυχία, μαζί με την ευαρέσκεια, απέχει από τη λήψη του μη δοσμένου, και εξαιτίας της αποχής από τη λήψη του μη δοσμένου βιώνει ευτυχία και ευαρέσκεια· μαζί με την ευτυχία, μαζί με την ευαρέσκεια, απέχει από τη λανθασμένη σεξουαλική συμπεριφορά, και εξαιτίας της αποχής από τη λανθασμένη σεξουαλική συμπεριφορά βιώνει ευτυχία και ευαρέσκεια· μαζί με την ευτυχία, μαζί με την ευαρέσκεια, απέχει από την ψευδολογία, και εξαιτίας της αποχής από την ψευδολογία βιώνει ευτυχία και ευαρέσκεια· μαζί με την ευτυχία, μαζί με την ευαρέσκεια, απέχει από τη διχαστική ομιλία, και εξαιτίας της αποχής από τη διχαστική ομιλία βιώνει ευτυχία και ευαρέσκεια· μαζί με την ευτυχία, μαζί με την ευαρέσκεια, απέχει από τη σκληρή ομιλία, και εξαιτίας της αποχής από τη σκληρή ομιλία βιώνει ευτυχία και ευαρέσκεια· μαζί με την ευτυχία, μαζί με την ευαρέσκεια, απέχει από τη φλυαρία, και εξαιτίας της αποχής από τη φλυαρία βιώνει ευτυχία και ευαρέσκεια· μαζί με την ευτυχία, μαζί με την ευαρέσκεια, δεν είναι πλεονέκτης, και εξαιτίας της μη πλεονεξίας βιώνει ευτυχία και ευαρέσκεια· μαζί με την ευτυχία, μαζί με την ευαρέσκεια, δεν έχει κακόβουλο νου, και εξαιτίας του μη θυμού βιώνει ευτυχία και ευαρέσκεια· μαζί με την ευτυχία, μαζί με την ευαρέσκεια, έχει ορθή άποψη, και εξαιτίας της ορθής άποψης βιώνει ευτυχία και ευαρέσκεια. Αυτός με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο επαναγεννιέται στον καλότυχο κόσμο, στον ευδαιμονικό κόσμο. Αυτή ονομάζεται, μοναχοί, η ανάληψη πρακτικής που είναι ευχάριστη στο παρόν και έχει ευτυχισμένο επακόλουθο στο μέλλον. Αυτές λοιπόν, μοναχοί, είναι οι τέσσερις αναλήψεις πρακτικής.

482. «Όπως, μοναχοί, μια πικρή κολοκύθα αναμεμειγμένη με δηλητήριο. Τότε θα ερχόταν ένας άνθρωπος που επιθυμεί να ζήσει, που επιθυμεί να μην πεθάνει, που επιθυμεί την ευτυχία, που αποστρέφεται τον πόνο. Θα του έλεγαν έτσι - "Ε, άνθρωπε, αυτή η πικρή κολοκύθα είναι αναμεμειγμένη με δηλητήριο· αν επιθυμείς, πιες την. Καθώς την πίνεις, δεν θα σου αρέσει ούτε στο χρώμα ούτε στην οσμή ούτε στη γεύση, και αφού την πιεις, θα υποστείς θάνατο ή οδύνη ίση με θάνατο." Αυτός θα την έπινε χωρίς να αναλογιστεί, δεν θα την παραχωρούσε. Καθώς την έπινε, δεν θα του άρεσε ούτε στο χρώμα ούτε στην οσμή ούτε στη γεύση, και αφού την έπινε, θα υφίστατο θάνατο ή οδύνη ίση με θάνατο. Παρόμοια με αυτό, μοναχοί, λέω ότι είναι αυτή η ανάληψη πρακτικής, αυτή η ανάληψη πρακτικής που είναι επώδυνη στο παρόν και έχει επώδυνο επακόλουθο στο μέλλον.

483. «Όπως, μοναχοί, ένα κύπελλο με γλυκό ποτό τέλειο σε χρώμα, τέλειο σε οσμή, τέλειο σε γεύση. Και αυτό είναι αναμεμειγμένο με δηλητήριο. Τότε θα ερχόταν ένας άνθρωπος που επιθυμεί να ζήσει, που επιθυμεί να μην πεθάνει, που επιθυμεί την ευτυχία, που αποστρέφεται τον πόνο. Θα του έλεγαν έτσι - "Ε, άνθρωπε, αυτό το κύπελλο με γλυκό ποτό είναι τέλειο σε χρώμα, τέλειο σε οσμή, τέλειο σε γεύση. Και αυτό είναι αναμεμειγμένο με δηλητήριο· αν επιθυμείς, πιες το. Καθώς το πίνεις, θα σου αρέσει στο χρώμα, στην οσμή και στη γεύση, αλλά αφού το πιεις, θα υποστείς θάνατο ή οδύνη ίση με θάνατο." Αυτός θα την έπινε χωρίς να αναλογιστεί, δεν θα την παραχωρούσε. Καθώς το έπινε, θα του άρεσε στο χρώμα, στην οσμή και στη γεύση, αλλά αφού το έπινε, θα υφίστατο θάνατο ή οδύνη ίση με θάνατο. Παρόμοια με αυτό, μοναχοί, λέω ότι είναι αυτή η ανάληψη πρακτικής, αυτή η ανάληψη πρακτικής που είναι ευχάριστη στο παρόν αλλά έχει επώδυνο επακόλουθο στο μέλλον.

484. «Όπως, μοναχοί, σάπιο ούρο αναμεμειγμένο με διάφορα φάρμακα. Τότε θα ερχόταν ένας άνθρωπος με ίκτερο. Θα του έλεγαν έτσι - "Ε, άνθρωπε, αυτό το σάπιο ούρο είναι αναμεμειγμένο με διάφορα φάρμακα· αν επιθυμείς, πιες το. Καθώς το πίνεις, δεν θα σου αρέσει ούτε στο χρώμα ούτε στην οσμή ούτε στη γεύση, αλλά αφού το πιεις, θα είσαι ευτυχισμένος." Αυτός θα το έπινε αφού αναλογιστεί, δεν θα το παραχωρούσε. Καθώς το έπινε, δεν θα του άρεσε ούτε στο χρώμα ούτε στην οσμή ούτε στη γεύση, αλλά αφού το έπινε, θα ήταν ευτυχισμένος. Παρόμοια με αυτό, μοναχοί, λέω ότι είναι αυτή η ανάληψη πρακτικής, αυτή η ανάληψη πρακτικής που είναι επώδυνη στο παρόν αλλά έχει ευτυχισμένο επακόλουθο στο μέλλον.

485. «Όπως, μοναχοί, γιαούρτι και μέλι και βουτυρέλαιο και μελάσα αναμεμειγμένα μαζί. Τότε θα ερχόταν ένας άνθρωπος με αιμορραγική διαταραχή. Θα του έλεγαν έτσι - "Ε, άνθρωπε, αυτό το γιαούρτι και το μέλι και το βουτυρέλαιο και η μελάσα είναι αναμεμειγμένα μαζί· αν επιθυμείς, πιες το. Καθώς το πίνεις, θα σου αρέσει στο χρώμα, στην οσμή και στη γεύση, και αφού το πιεις, θα είσαι ευτυχισμένος." Αυτός θα το έπινε αφού αναλογιστεί, δεν θα το παραχωρούσε. Καθώς το έπινε, θα του άρεσε στο χρώμα, στην οσμή και στη γεύση, και αφού το έπινε, θα ήταν ευτυχισμένος. Παρόμοια με αυτό, μοναχοί, λέω ότι είναι αυτή η ανάληψη πρακτικής, αυτή η ανάληψη πρακτικής που είναι ευχάριστη στο παρόν και έχει ευτυχισμένο επακόλουθο στο μέλλον.

486. «Όπως, μοναχοί, τον τελευταίο μήνα της βροχερής εποχής, κατά την φθινοπωρινή περίοδο, όταν ο ουρανός είναι καθαρός και χωρίς σύννεφα, ο ήλιος ανερχόμενος στον ουρανό, διαλύοντας όλο το σκοτάδι που βρίσκεται στον χώρο, λάμπει και θερμαίνει και ακτινοβολεί· ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, μοναχοί, αυτή η ανάληψη πρακτικής που είναι ευχάριστη στο παρόν και έχει ευτυχισμένο επακόλουθο στο μέλλον, διαλύοντας τις διδασκαλίες των άλλων πολλών ασκητών και βραχμάνων, λάμπει και θερμαίνει και ακτινοβολεί».

Αυτά είπε ο Ευλογημένος. Οι μοναχοί, ευχαριστημένοι, αγαλλίασαν με τα λόγια του Ευλογημένου.

Τέλος της ομιλίας Μαχαντάμμασμαντάνα, έκτη.

7. Η ομιλία για τον ερευνητή

487. Έτσι έχω ακούσει - Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στη Σαβάτθι, στο άλσος του Τζέτα, στο μοναστήρι του Ανάθαπίντικα. Εκεί ο Ευλογημένος απευθύνθηκε στους μοναχούς: «Μοναχοί». «Σεβάσμιε κύριε», απάντησαν εκείνοι οι μοναχοί στον Ευλογημένο. Ο Ευλογημένος είπε αυτό: «Από έναν μοναχό που διερευνά, μοναχοί, που δεν γνωρίζει τον τρόπο σκέψης του άλλου, πρέπει να γίνει έρευνα για τον Τατχάγκατα για να γνωρίσει 'είναι πλήρως αυτοφωτισμένος ή όχι'». «Ο Ευλογημένος είναι η ρίζα των διδασκαλιών μας, σεβάσμιε κύριε, ο Ευλογημένος είναι ο οδηγός, ο Ευλογημένος είναι το καταφύγιο· καλώς, σεβάσμιε κύριε, ας ευδοκήσει ο ίδιος ο Ευλογημένος να εξηγήσει το νόημα αυτών που ειπώθηκαν· αφού ακούσουν από τον Ευλογημένο, οι μοναχοί θα το θυμούνται». «Τότε λοιπόν, μοναχοί, ακούστε, προσέχετε καλά, θα μιλήσω». «Ναι, σεβάσμιε κύριε», απάντησαν εκείνοι οι μοναχοί στον Ευλογημένο. Ο Ευλογημένος είπε αυτό:

488. «Από έναν μοναχό που διερευνά, μοναχοί, που δεν γνωρίζει τον τρόπο σκέψης του άλλου, ο Τατχάγκατα πρέπει να εξετάζεται σε δύο φαινόμενα, σε φαινόμενα αντιληπτά από το μάτι και το αυτί - "Μολυσμένα φαινόμενα αντιληπτά από το μάτι και το αυτί, υπάρχουν αυτά στον Τατχάγκατα ή όχι;" Αυτόν εξετάζοντας έτσι γνωρίζει - "Μολυσμένα φαινόμενα αντιληπτά από το μάτι και το αυτί, αυτά δεν υπάρχουν στον Τατχάγκατα".

«Όταν αυτόν εξετάζοντας έτσι γνωρίζει - "Μολυσμένα φαινόμενα αντιληπτά από το μάτι και το αυτί, αυτά δεν υπάρχουν στον Τατχάγκατα", τότε αυτόν περαιτέρω εξετάζει - "Μικτά φαινόμενα αντιληπτά από το μάτι και το αυτί, υπάρχουν αυτά στον Τατχάγκατα ή όχι;" Αυτόν εξετάζοντας έτσι γνωρίζει - "Μικτά φαινόμενα αντιληπτά από το μάτι και το αυτί, αυτά δεν υπάρχουν στον Τατχάγκατα".

«Όταν αυτόν εξετάζοντας έτσι γνωρίζει - "Μικτά φαινόμενα αντιληπτά από το μάτι και το αυτί, αυτά δεν υπάρχουν στον Τατχάγκατα", τότε αυτόν περαιτέρω εξετάζει - "Καθαρά φαινόμενα αντιληπτά από το μάτι και το αυτί, υπάρχουν αυτά στον Τατχάγκατα ή όχι;" Αυτόν εξετάζοντας έτσι γνωρίζει - "Καθαρά φαινόμενα αντιληπτά από το μάτι και το αυτί, αυτά υπάρχουν στον Τατχάγκατα".

«Όταν αυτόν εξετάζοντας έτσι γνωρίζει - "Καθαρά φαινόμενα αντιληπτά από το μάτι και το αυτί, αυτά υπάρχουν στον Τατχάγκατα", τότε αυτόν περαιτέρω εξετάζει - "Για πολύ καιρό έχει επιτύχει αυτός ο σεβάσμιος αυτή την καλή νοητική κατάσταση, ή πρόσφατα την έχει επιτύχει;" Αυτόν εξετάζοντας έτσι γνωρίζει - "Για πολύ καιρό έχει επιτύχει αυτός ο σεβάσμιος αυτή την καλή νοητική κατάσταση, δεν την έχει επιτύχει πρόσφατα αυτός ο σεβάσμιος".

«Όταν αυτόν εξετάζοντας έτσι γνωρίζει - "Για πολύ καιρό έχει επιτύχει αυτός ο σεβάσμιος αυτή την καλή νοητική κατάσταση, δεν την έχει επιτύχει πρόσφατα αυτός ο σεβάσμιος", τότε αυτόν περαιτέρω εξετάζει - "Αυτός ο σεβάσμιος μοναχός έχει γίνει γνωστός και έχει αποκτήσει φήμη, υπάρχουν σε αυτόν κάποιοι κίνδυνοι εδώ;" Δεν υπάρχουν, μοναχοί, κάποιοι κίνδυνοι εδώ σε έναν μοναχό όσο δεν έχει γίνει γνωστός και δεν έχει αποκτήσει φήμη. Αλλά όταν, μοναχοί, ένας μοναχός γίνει γνωστός και αποκτήσει φήμη, τότε κάποιοι κίνδυνοι υπάρχουν σε αυτόν εδώ. Αυτόν εξετάζοντας έτσι γνωρίζει - "Αυτός ο σεβάσμιος μοναχός έχει γίνει γνωστός και έχει αποκτήσει φήμη, δεν υπάρχουν σε αυτόν κάποιοι κίνδυνοι εδώ".

«Όταν αυτόν εξετάζοντας έτσι γνωρίζει - "Αυτός ο σεβάσμιος μοναχός έχει γίνει γνωστός και έχει αποκτήσει φήμη, δεν υπάρχουν σε αυτόν κάποιοι κίνδυνοι εδώ", τότε αυτόν περαιτέρω εξετάζει - "Αυτός ο σεβάσμιος είναι συγκρατημένος χωρίς φόβο, δεν είναι αυτός ο σεβάσμιος συγκρατημένος από φόβο· επειδή είναι χωρίς πάθος δεν επιδίδεται στις ηδονές, λόγω της εξάλειψης του πάθους;" Αυτόν εξετάζοντας έτσι γνωρίζει - "Αυτός ο σεβάσμιος είναι συγκρατημένος χωρίς φόβο, δεν είναι αυτός ο σεβάσμιος συγκρατημένος από φόβο· επειδή είναι χωρίς πάθος δεν επιδίδεται στις ηδονές, λόγω της εξάλειψης του πάθους". Αν, μοναχοί, άλλοι ρωτούσαν αυτόν τον μοναχό έτσι - "Ποιοι είναι οι λόγοι του σεβασμίου, ποιες οι επαγωγές, με τις οποίες ο σεβάσμιος λέει έτσι - αυτός ο σεβάσμιος είναι συγκρατημένος χωρίς φόβο, δεν είναι αυτός ο σεβάσμιος συγκρατημένος από φόβο· επειδή είναι χωρίς πάθος δεν επιδίδεται στις ηδονές, λόγω της εξάλειψης του πάθους". Απαντώντας σωστά, μοναχοί, ο μοναχός θα απαντούσε έτσι - "Διότι αυτός ο σεβάσμιος, είτε διαμένοντας στην Κοινότητα είτε διαμένοντας μόνος, όσοι εκεί

είναι καλότεροι και όσοι εκεί είναι δυστυχείς, όσοι εκεί καθοδηγούν ομάδες, και όσοι εδώ κάποιοι φαίνονται στα υλικά κέρδη, και όσοι εδώ κάποιοι είναι αμόλυντοι από υλικά κέρδη, αυτός ο σεβάσμιος δεν περιφρονεί κανέναν εξαιτίας αυτού. Μπροστά στον Ευλογημένο αυτό το άκουσα, μπροστά του το έλαβα - είμαι συγκρατημένος χωρίς φόβο, δεν είμαι συγκρατημένος από φόβο, επειδή είμαι χωρίς πάθος δεν επιδίδομαι στις ηδονές, λόγω της εξάλειψης του πάθους".

489. «Εκεί, μοναχοί, ο ίδιος ο Τατχάγκατα πρέπει να ερωτηθεί περαιτέρω - "Μολυσμένα φαινόμενα αντιληπτά από το μάτι και το αυτί, υπάρχουν αυτά στον Τατχάγκατα ή όχι;" Απαντώντας, μοναχοί, ο Τατχάγκατα θα απαντούσε έτσι - "Μολυσμένα φαινόμενα αντιληπτά από το μάτι και το αυτί, αυτά δεν υπάρχουν στον Τατχάγκατα".

"Μικτά φαινόμενα αντιληπτά από το μάτι και το αυτί, υπάρχουν αυτά στον Τατχάγκατα ή όχι;" Απαντώντας, μοναχοί, ο Τατχάγκατα θα απαντούσε έτσι - "Μικτά φαινόμενα αντιληπτά από το μάτι και το αυτί, αυτά δεν υπάρχουν στον Τατχάγκατα".

"Καθαρά φαινόμενα αντιληπτά από το μάτι και το αυτί, υπάρχουν αυτά στον Τατχάγκατα ή όχι;" Απαντώντας, μοναχοί, ο Τατχάγκατα θα απαντούσε έτσι - "Καθαρά φαινόμενα αντιληπτά από το μάτι και το αυτί, αυτά υπάρχουν στον Τατχάγκατα· αυτό είναι το μονοπάτι μου, αυτό είναι το πεδίο μου, αλλά δεν ταυτίζομαι με αυτό".

«Έναν Διδάσκαλο που μιλά έτσι, μοναχοί, αξίζει ο μαθητής να πλησιάσει για να ακούσει τη Διδασκαλία. Σε αυτόν ο Διδάσκαλος διδάσκει τη Διδασκαλία ολοένα και πιο ανώτερη, ολοένα και πιο εξαίσια, με αντιπαράθεση του σκοτεινού και του φωτεινού. Με όποιον τρόπο, μοναχοί, ο Διδάσκαλος διδάσκει τη Διδασκαλία στον μοναχό ολοένα και πιο ανώτερη, ολοένα και πιο εξαίσια, με αντιπαράθεση του σκοτεινού και του φωτεινού, με τον ίδιο τρόπο αυτός, έχοντας κατανοήσει πλήρως με άμεση γνώση εκείνη τη Διδασκαλία, φτάνει εδώ σε συμπέρασμα για μια συγκεκριμένη διδασκαλία μεταξύ των διδασκαλιών, αποκτά πεποίθηση στον Διδάσκαλο - "Ο Ευλογημένος είναι πλήρως αυτοφωτισμένος, η Διδασκαλία είναι καλά διδαγμένη από τον Ευλογημένο, η Κοινότητα ασκεί καλά". Αν, μοναχοί, άλλοι ρωτούσαν αυτόν τον μοναχό έτσι - "Ποιοι είναι οι λόγοι του σεβασμού, ποιες οι επαγωγές, με τις οποίες ο σεβάσμιος λέει έτσι - ο Ευλογημένος είναι πλήρως αυτοφωτισμένος, η Διδασκαλία είναι καλά διδαγμένη από τον Ευλογημένο, η Κοινότητα ασκεί καλά;" Απαντώντας σωστά, μοναχοί, ο μοναχός θα απαντούσε έτσι - "Εδώ εγώ, φίλοι, πήγα προς τον Ευλογημένο για να ακούσω τη Διδασκαλία. Σε μένα ο Ευλογημένος διδάσκει τη Διδασκαλία ολοένα και πιο ανώτερη, ολοένα και πιο εξαίσια, με αντιπαράθεση του σκοτεινού και του φωτεινού. Με όποιον τρόπο, φίλοι, ο Ευλογημένος μου διδάσκει τη Διδασκαλία ολοένα και πιο ανώτερη, ολοένα και πιο εξαίσια, με αντιπαράθεση του σκοτεινού και του φωτεινού, με τον ίδιο τρόπο εγώ, έχοντας κατανοήσει πλήρως με άμεση γνώση εκείνη τη Διδασκαλία, έφτασα εδώ σε συμπέρασμα για μια συγκεκριμένη διδασκαλία μεταξύ των διδασκαλιών, απέκτησα πεποίθηση στον Διδάσκαλο - ο Ευλογημένος είναι πλήρως αυτοφωτισμένος, η Διδασκαλία είναι καλά διδαγμένη από τον Ευλογημένο, η Κοινότητα ασκεί καλά".

490. «Οποιοδήποτε, μοναχοί, με αυτούς τους τρόπους, με αυτούς τους όρους, με αυτές τις φράσεις η πίστη στον Τατχάγκατα είναι εδραιωμένη, ριζωμένη, σταθερή, αυτή ονομάζεται, μοναχοί, πίστη με λόγο, με ρίζα την ενόραση, ισχυρή· ακλόνητη

από κανέναν ασκητή ή βραχμάνο ή θεό ή Μάρα ή Βράχμα ή οποιονδήποτε στον κόσμο. Έτσι, μοναχοί, γίνεται η αναζήτηση της φύσης του Τατχάγκατα. Και έτσι ο Τατχάγκατα είναι καλώς αναζητημένος σύμφωνα με τη φύση του».

Αυτά είπε ο Ευλογημένος. Οι μοναχοί, ευχαριστημένοι, αγαλλίασαν με τα λόγια του Ευλογημένου.

Τέλος της ομιλίας Βιμάμσακα, έβδομη.

8. Η ομιλία στο Κοσάμπι

491. Έτσι έχω ακούσει - Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στην Κοσάμπι, στο μοναστήρι του Γκοσίτα. Εκείνη την περίοδο στην Κοσάμπι οι μοναχοί φιλονικούντες, διαμαχόμενοι, εμπλεκόμενοι σε αντιδικία, διαβιούσαν τρυπώντας ο ένας τον άλλον με λεκτικά βέλη. Αυτοί ούτε ενημέρωναν ο ένας τον άλλον ούτε δέχονταν να ενημερωθούν, ούτε έπειθαν ο ένας τον άλλον ούτε δέχονταν να πειστούν. Τότε κάποιος μοναχός πλησίασε τον Ευλογημένο· αφού πλησίασε, απέδωσε σεβασμό στον Ευλογημένο και κάθισε στο πλάι. Καθισμένος στο πλάι, εκείνος ο μοναχός είπε στον Ευλογημένο: «Εδώ, σεβάσμιε κύριε, στην Κοσάμπι οι μοναχοί φιλονικούντες, διαμαχόμενοι, εμπλεκόμενοι σε αντιδικία, διαβιούν τρυπώντας ο ένας τον άλλον με λεκτικά βέλη· αυτοί ούτε ενημερώνουν ο ένας τον άλλον ούτε δέχονται να ενημερωθούν, ούτε πείθουν ο ένας τον άλλον ούτε δέχονται να πειστούν».

Τότε ο Ευλογημένος απευθύνθηκε σε κάποιον μοναχό: «Έλα εσύ, μοναχέ, εκ μέρους μου απευθύνσου σε εκείνους τους μοναχούς: 'Ο Διδάσκαλος καλεί τους σεβάσμιους'». «Ναι, σεβάσμιε κύριε», απάντησε εκείνος ο μοναχός στον Ευλογημένο και πήγε εκεί όπου ήταν εκείνοι οι μοναχοί· αφού τους πλησίασε, είπε στους μοναχούς: «Ο Διδάσκαλος καλεί τους σεβάσμιους». «Ναι, φίλε», απάντησαν εκείνοι οι μοναχοί σε εκείνον τον μοναχό και πήγαν εκεί όπου ήταν ο Ευλογημένος· αφού πλησίασαν, απέδωσαν σεβασμό στον Ευλογημένο και κάθισαν στο πλάι. Σε εκείνους τους μοναχούς που κάθονταν στο πλάι, ο Ευλογημένος είπε αυτό: «Είναι αλήθεια, λοιπόν, ότι εσείς, μοναχοί, φιλονικούντες, διαμαχόμενοι, εμπλεκόμενοι σε αντιδικία, διαβιώνετε τρυπώντας ο ένας τον άλλον με λεκτικά βέλη· ούτε ενημερώνετε ο ένας τον άλλον ούτε δέχεστε να ενημερωθείτε, ούτε πείθετε ο ένας τον άλλον ούτε δέχεστε να πειστείτε;» «Ναι, σεβάσμιε κύριε». «Τι νομίζετε, μοναχοί, όταν εσείς φιλονικούντες, διαμαχόμενοι, εμπλεκόμενοι σε αντιδικία, διαβιώνετε τρυπώντας ο ένας τον άλλον με λεκτικά βέλη, μήπως εκείνη τη στιγμή η σωματική πράξη με φιλικότητα είναι εδραιωμένη σε εσάς προς τους συντρόφους στην άγια ζωή, τόσο φανερά όσο και ιδιωτικά, η λεκτική πράξη με φιλικότητα... κ.λπ... η νοητική πράξη με φιλικότητα είναι εδραιωμένη προς τους συντρόφους στην άγια ζωή, τόσο φανερά όσο και ιδιωτικά;» «Όχι, Σεβάσμιε Κύριε». «Έτσι λοιπόν, μοναχοί, όταν εσείς φιλονικούντες, διαμαχόμενοι, εμπλεκόμενοι σε αντιδικία, διαβιώνετε τρυπώντας ο ένας τον άλλον με λεκτικά βέλη, ούτε η σωματική πράξη με φιλικότητα είναι εδραιωμένη σε εσάς εκείνη τη στιγμή προς τους συντρόφους στην άγια ζωή, τόσο φανερά όσο και ιδιωτικά, ούτε η λεκτική πράξη με φιλικότητα... κ.λπ... ούτε η νοητική πράξη με φιλικότητα είναι εδραιωμένη προς τους συντρόφους στην άγια ζωή, τόσο φανερά όσο και ιδιωτικά. Τότε γιατί εσείς, ανόητοι άνθρωποι, τι γνωρίζοντας, τι βλέποντας, φιλονικούντες, διαμαχόμενοι, εμπλεκόμενοι σε αντιδικία, διαβιώνετε τρυπώντας ο ένας τον άλλον με λεκτικά βέλη· ούτε ενημερώνετε ο ένας

τον άλλον ούτε δέχεστε να ενημερωθείτε, ούτε πείθετε ο ένας τον άλλον ούτε δέχεστε να πειστείτε; Διότι αυτό, ανόητοι άνθρωποι, θα είναι για εσάς για πολύ καιρό προς βλάβη και οδύνη».

492. Τότε ο Ευλογημένος απευθύνθηκε στους μοναχούς: «Αυτές οι έξι, μοναχοί, αρχές της εγκαρδιότητας δημιουργούν αγάπη, δημιουργούν σεβασμό, οδηγούν στη συνοχή, στη μη-αντιδικία, στην ομόνοια, στην ενότητα. Ποια έξι; Εδώ, μοναχοί, σε έναν μοναχό η σωματική πράξη με φιλικότητα είναι εδραιωμένη προς τους συντρόφους στην άγια ζωή, τόσο φανερά όσο και ιδιωτικά. Αυτή επίσης είναι αρχή της εγκαρδιότητας, που δημιουργεί αγάπη, που δημιουργεί σεβασμό, που οδηγεί στη συνοχή, στη μη-αντιδικία, στην ομόνοια, στην ενότητα.

«Επιπλέον, μοναχοί, σε έναν μοναχό η λεκτική πράξη με φιλικότητα είναι εδραιωμένη προς τους συντρόφους στην άγια ζωή, τόσο φανερά όσο και ιδιωτικά. Αυτή επίσης είναι αρχή της εγκαρδιότητας, που δημιουργεί αγάπη, που δημιουργεί σεβασμό, που οδηγεί στη συνοχή, στη μη-αντιδικία, στην ομόνοια, στην ενότητα.

«Επιπλέον, μοναχοί, σε έναν μοναχό η νοητική πράξη με φιλικότητα είναι εδραιωμένη προς τους συντρόφους στην άγια ζωή, τόσο φανερά όσο και ιδιωτικά. Αυτή επίσης είναι αρχή της εγκαρδιότητας, που δημιουργεί αγάπη, που δημιουργεί σεβασμό, που οδηγεί στη συνοχή, στη μη-αντιδικία, στην ομόνοια, στην ενότητα.

«Επιπλέον, μοναχοί, ένας μοναχός, όσον αφορά εκείνα τα υλικά κέρδη που είναι δίκαια και αποκτημένα σύμφωνα με τη Διδασκαλία, ακόμη και μέχρι το περιεχόμενο του κυπέλλου, μοιράζεται αδίστακτα τέτοια κέρδη με τους ηθικούς συντρόφους στην άγια ζωή, μοιραζόμενος από κοινού. Αυτή επίσης είναι αρχή της εγκαρδιότητας, που δημιουργεί αγάπη, που δημιουργεί σεβασμό, που οδηγεί στη συνοχή, στη μη-αντιδικία, στην ομόνοια, στην ενότητα.

«Επιπλέον, μοναχοί, ένας μοναχός διαμένει έχοντας φτάσει σε ομοιότητα ηθικής με τους συντρόφους στην άγια ζωή, τόσο φανερά όσο και ιδιωτικά, σε εκείνες τις ηθικές αρχές που είναι άθραυστες, αδιάτρητες, χωρίς κηλίδες, χωρίς λεκέδες, απελευθερωτικές, επαινεμένες από τους νοήμονες, μη προσκολλημένες, οδηγούσες στην αυτοσυγκέντρωση. Αυτή επίσης είναι αρχή της εγκαρδιότητας, που δημιουργεί αγάπη, που δημιουργεί σεβασμό, που οδηγεί στη συνοχή, στη μη-αντιδικία, στην ομόνοια, στην ενότητα.

«Επιπλέον, μοναχοί, ένας μοναχός διαμένει έχοντας φτάσει σε ομοιότητα άποψης με τους συντρόφους στην άγια ζωή, τόσο φανερά όσο και ιδιωτικά, σε εκείνη την άποψη που είναι ευγενής, οδηγούσα στην απελευθέρωση, που οδηγεί αυτόν που την ακολουθεί στην πλήρη εξάλειψη του πόνου. Αυτή επίσης είναι αρχή της εγκαρδιότητας, που δημιουργεί αγάπη, που δημιουργεί σεβασμό, που οδηγεί στη συνοχή, στη μη-αντιδικία, στην ομόνοια, στην ενότητα.

«Αυτές, μοναχοί, οι έξι αρχές της εγκαρδιότητας δημιουργούν αγάπη, δημιουργούν σεβασμό, οδηγούν στη συνοχή, στη μη-αντιδικία, στην ομόνοια, στην ενότητα. Αυτών, μοναχοί, των έξι αρχών της εγκαρδιότητας αυτή είναι η κορυφαία, αυτή είναι η συνδετική, αυτή είναι η ενοποιητική - δηλαδή εκείνη η άποψη που είναι ευγενής, οδηγούσα στην απελευθέρωση, που οδηγεί αυτόν που την ακολουθεί στην πλήρη εξάλειψη του πόνου. Όπως, μοναχοί, ενός θολωτού δωματίου αυτή είναι η κορυφαία, αυτή είναι η συνδετική, αυτή είναι η ενοποιητική, δηλαδή η κορυφή·

ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, μοναχοί, αυτών των έξι αρχών της εγκαρδιότητας αυτή είναι η κορυφαία, αυτή είναι η συνδετική, αυτή είναι η ενοποιητική, δηλαδή εκείνη η άποψη που είναι ευγενής, οδηγούσα στην απελευθέρωση, που οδηγεί αυτόν που την ακολουθεί στην πλήρη εξάλειψη του πόνου.

493. «Και πώς, μοναχοί, εκείνη η άποψη που είναι ευγενής, οδηγούσα στην απελευθέρωση, οδηγεί αυτόν που την ακολουθεί στην πλήρη εξάλειψη του πόνου; Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός, έχοντας πάει στο δάσος ή στη βάση ενός δένδρου ή σε μια άδεια οικία, σκέφτεται έτσι: "Υπάρχει άραγε σε μένα εκείνη η προδιάθεση εσωτερικά μη εγκαταλελειμμένη, με την οποία προδιάθεση, έχοντας κατειλημμένο νου, δεν θα κατανοούσα ούτε θα έβλεπα όπως πραγματικά είναι;" Αν, μοναχοί, ένας μοναχός είναι κατειλημμένος από ηδονικό πάθος, έχει κατειλημμένο νου. Αν, μοναχοί, ένας μοναχός είναι κατειλημμένος από θυμό, έχει κατειλημμένο νου. Αν, μοναχοί, ένας μοναχός είναι κατειλημμένος από νωθρότητα και υπνηλία, έχει κατειλημμένο νου. Αν, μοναχοί, ένας μοναχός είναι κατειλημμένος από ανησυχία και τύψη, έχει κατειλημμένο νου. Αν, μοναχοί, ένας μοναχός είναι κατειλημμένος από σκεπτικιστική αμφιβολία, έχει κατειλημμένο νου. Αν, μοναχοί, ένας μοναχός είναι αφοσιωμένος σε εικασίες σχετικά με αυτόν τον κόσμο, έχει κατειλημμένο νου. Αν, μοναχοί, ένας μοναχός είναι αφοσιωμένος σε εικασίες σχετικά με τον μεταθανάτιο κόσμο, έχει κατειλημμένο νου. Αν, μοναχοί, ένας μοναχός φιλονικών, διαμαχόμενος, εμπλεκόμενος σε αντιδικία, διαβιβεί τρυπώντας ο ένας τον άλλον με λεκτικά βέλη, έχει κατειλημμένο νου. Αυτός κατανοεί έτσι - «Δεν υπάρχει σε μένα εκείνη η προδιάθεση εσωτερικά μη εγκαταλελειμμένη, με την οποία προδιάθεση, έχοντας κατειλημμένο νου, δεν θα κατανοούσα ούτε θα έβλεπα όπως πραγματικά είναι. Ο νους μου είναι καλά εδραιωμένος για την αφύπνιση στις αλήθειες». Αυτή είναι η πρώτη γνώση που έχει επιτευχθεί από αυτόν, ευγενής, υπερκόσμια, μη κοινή με τους κοσμικούς ανθρώπους.

494. «Επιπλέον, μοναχοί, ο ευγενής μαθητής σκέφτεται έτσι - 'Άραγε εγώ ασκώντας, αναπτύσσοντας και καλλιεργώντας αυτή την άποψη, αποκτώ ατομικά νοητική ηρεμία, αποκτώ ατομικά ειρήνη της απελευθέρωσης;' Αυτός κατανοεί έτσι - 'Εγώ ασκώντας, αναπτύσσοντας και καλλιεργώντας αυτή την άποψη, αποκτώ ατομικά νοητική ηρεμία, αποκτώ ατομικά ειρήνη της απελευθέρωσης'. Αυτή είναι η δεύτερη γνώση που έχει επιτευχθεί από αυτόν, ευγενής, υπερκόσμια, μη κοινή με τους κοσμικούς ανθρώπους.

495. «Επιπλέον, μοναχοί, ο ευγενής μαθητής σκέφτεται έτσι - "με τέτοια άποψη που εγώ διακατέχομαι, υπάρχει άραγε έξω από εδώ άλλος ασκητής ή βραχμάνος που διακατέχεται από τέτοια άποψη;" Αυτός κατανοεί έτσι - "με τέτοια άποψη που εγώ διακατέχομαι, δεν υπάρχει έξω από εδώ άλλος ασκητής ή βραχμάνος που διακατέχεται από τέτοια άποψη". Αυτή είναι η τρίτη γνώση που έχει επιτευχθεί από αυτόν, ευγενής, υπερκόσμια, μη κοινή με τους κοσμικούς ανθρώπους.

496. «Επιπλέον, μοναχοί, ο ευγενής μαθητής σκέφτεται έτσι - "με τέτοια φυσική τάξη που διακατέχεται το άτομο τέλειο στην ορθή άποψη, κι εγώ επίσης διακατέχομαι από τέτοια φυσική τάξη". Και με τι είδους φυσική τάξη, μοναχοί, διακατέχεται το άτομο τέλειο στην ορθή άποψη; Αυτή είναι η φυσική τάξη, μοναχοί, του ατόμου τέλειου στην ορθή άποψη - "αν και διαπράττει τέτοιο παράπτωμα για το οποίο εμφανίζεται έξοδος, ωστόσο γρήγορα το εξομολογείται, το αποκαλύπτει, το φανερώνει στον Διδάσκαλο ή στους νοήμονες ή στους συντρόφους στην άγια ζωή.

αφού το εξομολογηθεί, το αποκαλύψει, το φανερώσει, επιτυγχάνει αυτοσυγκράτηση στο μέλλον". Όπως, μοναχοί, ένας νεαρός πρίγκιπας, ανόητος, ξαπλωμένος ανάσκελα, αφού πατήσει κάρβουνο με το χέρι ή με το πόδι, γρήγορα το τραβάει πίσω· ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, μοναχοί, αυτή είναι η φυσική τάξη του ατόμου τέλειου στην ορθή άποψη - "αν και διαπράττει τέτοιο παράπτωμα για το οποίο εμφανίζεται έξοδος, ωστόσο γρήγορα το εξομολογείται, το αποκαλύπτει, το φανερώνει στον Διδάσκαλο ή στους νοήμονες ή στους συντρόφους στην άγια ζωή· αφού το εξομολογηθεί, το αποκαλύψει, το φανερώσει, επιτυγχάνει αυτοσυγκράτηση στο μέλλον". Αυτός κατανοεί έτσι - "με τέτοια φυσική τάξη που διακατέχεται το άτομο τέλειο στην ορθή άποψη, κι εγώ επίσης διακατέχομαι από τέτοια φυσική τάξη". Αυτή είναι η τέταρτη γνώση που έχει επιτευχθεί από αυτόν, ευγενής, υπερκόσμια, μη κοινή με τους κοσμικούς ανθρώπους.

497. «Επιπλέον, μοναχοί, ο ευγενής μαθητής σκέφτεται έτσι - "με τέτοια φυσική τάξη που διακατέχεται το άτομο τέλειο στην ορθή άποψη, κι εγώ επίσης διακατέχομαι από τέτοια φυσική τάξη". Και με τι είδους φυσική τάξη, μοναχοί, διακατέχεται το άτομο τέλειο στην ορθή άποψη; Αυτή είναι η φυσική τάξη, μοναχοί, του ατόμου τέλειου στην ορθή άποψη - "αν και σε εκείνα τα διάφορα καθήκοντα που πρέπει να γίνουν για τους συντρόφους στην άγια ζωή έχει επιδοθεί με ζήλο, ωστόσο έχει έντονη επιθυμία για την εξάσκηση στην ανώτερη ηθική διαγωγή, για την εξάσκηση στην ανώτερη συνείδηση, για την εξάσκηση στην ανώτερη σοφία". Όπως, μοναχοί, μια αγελάδα με νεαρό μοσχάρι και τρώει χορτάρι και φροντίζει το μοσχάρι· ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, μοναχοί, αυτή είναι η φυσική τάξη του ατόμου τέλειου στην ορθή άποψη - "αν και σε εκείνα τα διάφορα καθήκοντα που πρέπει να γίνουν για τους συντρόφους στην άγια ζωή έχει επιδοθεί με ζήλο, ωστόσο έχει έντονη επιθυμία για την εξάσκηση στην ανώτερη ηθική διαγωγή, για την εξάσκηση στην ανώτερη συνείδηση, για την εξάσκηση στην ανώτερη σοφία". Αυτός κατανοεί έτσι - "με τέτοια φυσική τάξη που διακατέχεται το άτομο τέλειο στην ορθή άποψη, κι εγώ επίσης διακατέχομαι από τέτοια φυσική τάξη". Αυτή είναι η πέμπτη γνώση που έχει επιτευχθεί από αυτόν, ευγενής, υπερκόσμια, μη κοινή με τους κοσμικούς ανθρώπους.

498. «Επιπλέον, μοναχοί, ο ευγενής μαθητής σκέφτεται έτσι - "με τέτοια δύναμη που διακατέχεται το άτομο τέλειο στην ορθή άποψη, κι εγώ επίσης διακατέχομαι από τέτοια δύναμη". Και με τι είδους δύναμη, μοναχοί, διακατέχεται το άτομο τέλειο στην ορθή άποψη; Αυτή είναι η δύναμη, μοναχοί, του ατόμου τέλειου στην ορθή άποψη, ότι όταν διδάσκεται η Διδασκαλία και μοναστική διαγωγή που διακηρύχθηκε από τον Τατχάγκατα, αφού δείξει ενδιαφέρον, αφού δώσει προσοχή, αφού συγκεντρώσει όλο τον νου, ακούει τη Διδασκαλία με προσεκτικό αυτί. Αυτός κατανοεί έτσι - "με τέτοια δύναμη που διακατέχεται το άτομο τέλειο στην ορθή άποψη, κι εγώ επίσης διακατέχομαι από τέτοια δύναμη". Αυτή είναι η έκτη γνώση που έχει επιτευχθεί από αυτόν, ευγενής, υπερκόσμια, μη κοινή με τους κοσμικούς ανθρώπους.

499. «Επιπλέον, μοναχοί, ο ευγενής μαθητής σκέφτεται έτσι - "με τέτοια δύναμη που διακατέχεται το άτομο τέλειο στην ορθή άποψη, κι εγώ επίσης διακατέχομαι από τέτοια δύναμη". Και με τι είδους δύναμη, μοναχοί, διακατέχεται το άτομο τέλειο στην ορθή άποψη; Αυτή είναι η δύναμη, μοναχοί, του ατόμου τέλειου στην ορθή άποψη, ότι όταν διδάσκεται η Διδασκαλία και μοναστική διαγωγή που διακηρύχθηκε

από τον Τατχάγκατα, αποκτά έμπνευση για το νόημα, αποκτά έμπνευση για τη Διδασκαλία, αποκτά χαρά συνδεδεμένη με τη Διδασκαλία. Αυτός κατανοεί έτσι - "με τέτοια δύναμη που διακατέχεται το άτομο τέλει στην ορθή άποψη, κι εγώ επίσης διακατέχομαι από τέτοια δύναμη". Αυτή είναι η έβδομη γνώση που έχει επιτευχθεί από αυτόν, ευγενής, υπερκόσμια, μη κοινή με τους κοσμικούς ανθρώπους.

500. «Έτσι, μοναχοί, για έναν ευγενή μαθητή προικισμένο με επτά παράγοντες, η φύση του είναι καλά ερευνημένη για την πραγμάτωση του καρπού της εισόδου στο ρεύμα. Έτσι, μοναχοί, ένας ευγενής μαθητής προικισμένος με επτά παράγοντες διακατέχεται από τον καρπό της εισόδου στο ρεύμα».

Αυτά είπε ο Ευλογημένος. Οι μοναχοί, ευχαριστημένοι, αγαλλίασαν με τα λόγια του Ευλογημένου.

Τέλος της ομιλίας Κοσάμπιγια, όγδοη.

9. Η ομιλία για την πρόσκληση ενός Βράχμα

501. Έτσι έχω ακούσει - Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στη Σαβάτθι, στο άλσος του Τζέτα, στο μοναστήρι του Ανάθαπίντικα. Εκεί ο Ευλογημένος απευθύνθηκε στους μοναχούς: «Μοναχοί». «Σεβάσμιε κύριε», απάντησαν εκείνοι οι μοναχοί στον Ευλογημένο. Ο Ευλογημένος είπε αυτό:

«Κάποτε, μοναχοί, διέμενα στην Ουκκάτθα, στο δάσος Σουμπάγκα, στη ρίζα του βασιλιά των δέντρων σάλα. Εκείνη την περίοδο, μοναχοί, στον Βράχμα Μπάκα είχε εγερθεί μια τέτοια κακόβουλη λανθασμένη άποψη: "Αυτό είναι μόνιμο, αυτό είναι σταθερό, αυτό είναι αιώνιο, αυτό είναι ολοκληρωμένο, αυτό δεν υπόκειται σε θάνατο, διότι αυτό δεν γεννιέται, δεν γηράσκει, δεν πεθαίνει, δεν αποθνήσκει, δεν επαναγεννιέται, και από εδώ δεν υπάρχει άλλη ανώτερη διαφυγή". Τότε εγώ, μοναχοί, αφού αντιλήφθηκα με τον νου μου τον αναλογισμό του νου του Βράχμα Μπάκα - όπως ακριβώς ένας δυνατός άνδρας θα άπλωνε το λυγισμένο χέρι του ή θα λύγιζε το απλωμένο χέρι του, ακριβώς έτσι - εξαφανίστηκα από την Ουκκάτθα, από το δάσος Σουμπάγκα, από τη ρίζα του βασιλιά των δέντρων σάλα, και εμφανίστηκα σε εκείνον τον κόσμο του Βράχμα. Με είδε, μοναχοί, ο Βράχμα Μπάκα να έρχομαι από μακριά· αφού με είδε, μου είπε: "Έλα, αγαπητέ, καλώς ήρθες, αγαπητέ! Μετά από πολύ καιρό, αγαπητέ, βρήκες την ευκαιρία, δηλαδή να έρθεις εδώ. Διότι αυτό, αγαπητέ, είναι μόνιμο, αυτό είναι σταθερό, αυτό είναι αιώνιο, αυτό είναι ολοκληρωμένο, αυτό δεν υπόκειται σε θάνατο, διότι αυτό δεν γεννιέται, δεν γηράσκει, δεν πεθαίνει, δεν αποθνήσκει, δεν επαναγεννιέται. Και από εδώ δεν υπάρχει άλλη ανώτερη διαφυγή".

Όταν αυτό ειπώθηκε, εγώ, μοναχοί, είπα στον Βράχμα Μπάκα: "Κατεχόμενος από άγνοια, πράγματι, αγαπητέ, είναι ο Βράχμα Μπάκα· κατεχόμενος από άγνοια, πράγματι, αγαπητέ, είναι ο Βράχμα Μπάκα· αφού αυτό που είναι παροδικό θα το αποκαλέσει μόνιμο, αυτό που είναι ασταθές θα το αποκαλέσει σταθερό, αυτό που είναι μη-αιώνιο θα το αποκαλέσει αιώνιο, αυτό που δεν είναι ολοκληρωμένο θα το αποκαλέσει ολοκληρωμένο, αυτό που υπόκειται σε θάνατο θα το αποκαλέσει μη υποκείμενο σε θάνατο· και εκεί όπου γεννιέται, γηράσκει, πεθαίνει, αποθνήσκει, επαναγεννιέται, και αυτό θα πει: 'διότι αυτό δεν γεννιέται, δεν γηράσκει, δεν πεθαίνει, δεν αποθνήσκει, δεν επαναγεννιέται'· και ενώ υπάρχει άλλη ανώτερη διαφυγή, θα πει 'δεν υπάρχει άλλη ανώτερη διαφυγή'".

502. «Τότε, μοναχοί, ο Μάρα ο Κακός, αφού κατέλαβε κάποιον από τη συνοδεία του Βράχμα, μου είπε: "Μοναχέ, μοναχέ, μην τον προσβάλλεις, μην τον προσβάλλεις, διότι αυτός, μοναχέ, είναι ο Βράχμα, ο Μέγας Βράχμα, ο Κατακτητής, ο Ακατάβλητος, ο Παντογνώστης, ο Παντοδύναμος, ο Κύριος, ο Δημιουργός, ο Πλάστης, ο Άριστος, ο Διαμορφωτής, ο Κυρίαρχος, ο Πατέρας όλων των όντων παρελθόντων και μελλόντων. Υπήρξαν, μοναχέ, πριν από εσένα ασκητές και βραχμάνοι στον κόσμο που κατηγορούσαν τη γη και αηδίαζαν τη γη, που κατηγορούσαν το νερό και αηδίαζαν το νερό, που κατηγορούσαν τη φωτιά και αηδίαζαν τη φωτιά, που κατηγορούσαν τον αέρα και αηδίαζαν τον αέρα, που κατηγορούσαν τα όντα και αηδίαζαν τα όντα, που κατηγορούσαν τους θεούς και αηδίαζαν τους θεούς, που κατηγορούσαν τον Πατζάπατι και αηδίαζαν τον Πατζάπατι, που κατηγορούσαν τον Βράχμα και αηδίαζαν τον Βράχμα - αυτοί, με την κατάρρευση του σώματος και το σταμάτημα της ζωής, εδραιώθηκαν σε κατώτερο σώμα. Εκείνοι όμως, μοναχέ, πριν από εσένα ασκητές και βραχμάνοι στον κόσμο που επαινούσαν τη γη και απολάμβαναν τη γη, που επαινούσαν το νερό και απολάμβαναν το νερό, που επαινούσαν τη φωτιά και απολάμβαναν τη φωτιά, που επαινούσαν τον αέρα και απολάμβαναν τον αέρα, που επαινούσαν τα όντα και απολάμβαναν τα όντα, που επαινούσαν τους θεούς και απολάμβαναν τους θεούς, που επαινούσαν τον Πατζάπατι και απολάμβαναν τον Πατζάπατι, που επαινούσαν τον Βράχμα και απολάμβαναν τον Βράχμα - αυτοί, με την κατάρρευση του σώματος και το σταμάτημα της ζωής, εδραιώθηκαν σε ανώτερο σώμα. Γι' αυτό εγώ, μοναχέ, σου λέω έτσι: 'Έλα λοιπόν, αγαπητέ, ό,τι σου είπε ο Βράχμα, αυτό ακριβώς να κάνεις, μην υπερβείς τον λόγο του Βράχμα.' Αν εσύ, μοναχέ, υπερβείς τον λόγο του Βράχμα, όπως ακριβώς ένας άνθρωπος θα απομάκρυνε με ραβδί την τύχη που έρχεται, ή όπως, μοναχέ, ένας άνθρωπος πέφτοντας στον γκρεμό της κόλασης θα αστοχούσε να πιάσει τη γη με τα χέρια και τα πόδια, έτσι θα είναι αυτό το αποτέλεσμα για σένα, μοναχέ. 'Έλα λοιπόν, αγαπητέ, ό,τι σου είπε ο Βράχμα, αυτό ακριβώς να κάνεις, μην υπερβείς τον λόγο του Βράχμα. Δεν βλέπεις, μοναχέ, τη συνέλευση του Βράχμα συγκεντρωμένη;" Έτσι, μοναχοί, ο Μάρα ο Κακός με οδήγησε προς τη συνέλευση του Βράχμα.

«Όταν αυτό ειπώθηκε, εγώ, μοναχοί, είπα στον Μάρα τον Κακό: "Σε γνωρίζω, Κακέ· μη νομίζεις - 'δεν με γνωρίζει'. Εσύ είσαι ο Μάρα, Κακέ. Και ο Βράχμα, Κακέ, και η συνέλευση του Βράχμα, και οι ακόλουθοι του Βράχμα, όλοι είναι στα χέρια σου, όλοι είναι υπό την εξουσία σου. Διότι σε σένα, Κακέ, έρχεται αυτή η σκέψη: 'Και αυτός ας είναι στα χέρια μου, και αυτός ας είναι υπό την εξουσία μου.' Εγώ όμως, Κακέ, ούτε είμαι στα χέρια σου ούτε είμαι υπό την εξουσία σου."»

503. «Όταν αυτό ειπώθηκε, μοναχοί, ο Βράχμα Μπάκα μου είπε: "Διότι εγώ, αγαπητέ, αυτό που είναι μόνιμο το αποκαλώ μόνιμο, αυτό που είναι σταθερό το αποκαλώ σταθερό, αυτό που είναι αιώνιο το αποκαλώ αιώνιο, αυτό που είναι ολοκληρωμένο το αποκαλώ ολοκληρωμένο, αυτό που δεν υπόκειται σε θάνατο το αποκαλώ μη υποκείμενο σε θάνατο, και εκεί όπου δεν γεννιέται, δεν γηράσκει, δεν πεθαίνει, δεν αποθνήσκει, δεν επαναγεννιέται, ακριβώς αυτό λέω - 'διότι αυτό δεν γεννιέται, δεν γηράσκει, δεν πεθαίνει, δεν αποθνήσκει, δεν επαναγεννιέται'. Και ενώ δεν υπάρχει άλλη ανώτερη διαφυγή, λέω 'δεν υπάρχει άλλη ανώτερη διαφυγή'. Υπήρξαν, μοναχέ, πριν από εσένα ασκητές και βραχμάνοι στον κόσμο· όση ήταν η ολόκληρη διάρκεια ζωής σου, τόση ήταν η ασκητική τους πρακτική. Αυτοί θα γνώριζαν έτσι - 'αν υπάρχει άλλη ανώτερη διαφυγή, υπάρχει άλλη ανώτερη διαφυγή,

ή αν δεν υπάρχει άλλη ανώτερη διαφυγή, δεν υπάρχει άλλη ανώτερη διαφυγή'. Γι' αυτό εγώ, μοναχέ, σου λέω έτσι: 'δεν θα δεις άλλη ανώτερη διαφυγή, και απλώς θα γίνεις μέτοχος κούρασης και δυσφορίας. Αν εσύ, μοναχέ, προσκολληθείς στη γη, θα γίνεις κοντινός μου, θα κατοικείς στον τόπο μου, θα είσαι υποχείριό μου και θα σε απομακρύνω. Αν στο νερό... τη φωτιά... τον αέρα... τα όντα... τους θεούς... τον Παζάπατι... τον Βράχμα προσκολληθείς, θα γίνεις κοντινός μου, θα κατοικείς στον τόπο μου, θα είσαι υποχείριό μου και θα σε απομακρύνω".

«Κι εγώ γνωρίζω έτσι, Βράχμα -αν προσκολληθώ στη γη, θα γίνω κοντινός σου, θα κατοικώ στον τόπο σου, θα είμαι υποχείριό σου και θα με απομακρύνεις. 'Αν στο νερό... τη φωτιά... τον αέρα... τα όντα... τους θεούς... τον Παζάπατι... τον Βράχμα προσκολληθώ, θα γίνω κοντινός σου, θα κατοικώ στον τόπο σου, θα είμαι υποχείριό σου και θα με απομακρύνεις'. Αλλά όμως εγώ, Βράχμα, κατανοώ τον προορισμό σου και κατανοώ τη λαμπρότητά σου - τόσο μεγάλη υπερφυσική δύναμη έχει ο Βράχμα Μπάκα, τόσο μεγάλη επιρροή έχει ο Βράχμα Μπάκα, τόσο ισχυρός με επιρροή είναι ο Βράχμα Μπάκα».

«Πώς λοιπόν εσύ, αγαπητέ, κατανοείς τον προορισμό μου και κατανοείς τη λαμπρότητά μου - 'τόσο μεγάλη υπερφυσική δύναμη έχει ο Βράχμα Μπάκα, τόσο μεγάλη επιρροή έχει ο Βράχμα Μπάκα, τόσο ισχυρός με επιρροή είναι ο Βράχμα Μπάκα';

«Όσο μακριά ο ήλιος και η σελήνη περιφέρονται, λάμποντας προς τις κατευθύνσεις·
τόσο χιλιαπλός είναι ο κόσμος, εδώ εκτείνεται η κυριαρχία σου.

«Και γνωρίζεις τους ανώτερους και κατώτερους, και επίσης αυτούς με πάθος και χωρίς πάθος·
αυτή την ύπαρξη και την άλλη ύπαρξη, την προέλευση και τον προορισμό των όντων».

«Έτσι λοιπόν εγώ, Βράχμα, κατανοώ τον προορισμό σου και κατανοώ τη λαμπρότητά σου - 'τόσο μεγάλη υπερφυσική δύναμη έχει ο Βράχμα Μπάκα, τόσο μεγάλη επιρροή έχει ο Βράχμα Μπάκα, τόσο ισχυρός είναι ο Βράχμα Μπάκα'.

504. «Υπάρχει πράγματι, Βράχμα, άλλη κατηγορία όντων, την οποία εσύ δεν γνωρίζεις ούτε βλέπεις· εγώ τη γνωρίζω και τη βλέπω. Υπάρχει πράγματι, Βράχμα, μια κατηγορία όντων που ονομάζεται ακτινοβόλοι θεοί, από την οποία εσύ πεθαίνοντας γεννήθηκες εδώ. Λόγω της υπερβολικά μακράς διαμονής σου εκεί, αυτή η μνήμη σου έχει ξεχαστεί· γι' αυτό εσύ δεν τη γνωρίζεις ούτε τη βλέπεις· εγώ τη γνωρίζω και τη βλέπω. Ακόμη κι έτσι, Βράχμα, δεν είμαι καθόλου ίσος με εσένα στην άμεση γνώση, πόσο μάλλον κατώτερος; Αλλά εγώ ο ίδιος είμαι ανώτερος από εσένα. Υπάρχει πράγματι, Βράχμα, μια κατηγορία όντων που ονομάζεται θεοί της απέραντης ομορφιάς, μια κατηγορία όντων που ονομάζεται θεοί του μεγάλου καρπού, μια κατηγορία όντων που ονομάζεται κυρίαρχοι, την οποία εσύ δεν γνωρίζεις ούτε βλέπεις· εγώ τη γνωρίζω και τη βλέπω. Ακόμη κι έτσι, Βράχμα, δεν είμαι καθόλου ίσος με εσένα στην άμεση γνώση, πόσο μάλλον κατώτερος; Αλλά εγώ ο ίδιος είμαι ανώτερος από εσένα. Έχοντας γνωρίσει άμεσα τη γη ως γη, Βράχμα, και έχοντας γνωρίσει άμεσα αυτό που δεν έχει βιωθεί μέσω της φύσης της γης ως γη, δεν ταυτίστηκα με τη γη, δεν ταυτίστηκα στη γη, δεν ταυτίστηκα από τη γη, δεν

ταυτίστηκα με το «η γη είναι δική μου», δεν ισχυρίστηκα τη γη. Ακόμη κι έτσι, Βράχμα, δεν είμαι καθόλου ίσος με εσένα στην άμεση γνώση, πόσο μάλλον κατώτερος; Αλλά εγώ ο ίδιος είμαι ανώτερος από εσένα. Το νερό, Βράχμα, εγώ... κ.λπ... τη φωτιά, Βράχμα, εγώ... κ.λπ... τον αέρα, Βράχμα, εγώ... κ.λπ... τα όντα, Βράχμα, εγώ... κ.λπ... τους θεούς, Βράχμα, εγώ... κ.λπ... τον Πατζάπατι, Βράχμα, εγώ... κ.λπ... τον Βράχμα, Βράχμα, εγώ... κ.λπ... τους ακτινοβόλους θεούς, Βράχμα, εγώ... κ.λπ... τους θεούς της απέραντης ομορφιάς, Βράχμα, εγώ... Κ.λπ. τους θεούς του μεγάλου καρπού, Βράχμα, εγώ... κ.λπ... τον κυρίαρχο, Βράχμα, εγώ... κ.λπ... Έχοντας γνωρίσει άμεσα το όλον ως όλον, Βράχμα, και έχοντας γνωρίσει άμεσα αυτό που δεν έχει βιωθεί μέσω της φύσης του όλου ως όλον, δεν ταυτίστηκα με το όλον, δεν ταυτίστηκα στο όλον, δεν ταυτίστηκα από το όλον, δεν ταυτίστηκα με το «το όλον είναι δικό μου», δεν ισχυρίστηκα το όλον. Ακόμη κι έτσι, Βράχμα, δεν είμαι καθόλου ίσος με εσένα στην άμεση γνώση, πόσο μάλλον κατώτερος; Αλλά εγώ ο ίδιος είμαι ανώτερος από εσένα».

«Αν όμως, αγαπητέ, αυτό που δεν έχει βιωθεί από τη φύση του όλου ως όλον, το γνωρίζοντας άμεσα, μακάρι να μην ήταν για σένα απλώς κενό, απλώς κούφιο».

«"Η συνείδηση η μη-εμφανής, η άπειρη, η πανταχόθεν φωτεινή", αυτή δεν έχει βιωθεί από τη φύση της γης ως γη, δεν έχει βιωθεί από τη φύση του νερού ως νερό, δεν έχει βιωθεί από τη φύση της φωτιάς ως φωτιά, δεν έχει βιωθεί από τη φύση του αέρα ως αέρας, δεν έχει βιωθεί από τη φύση των όντων ως όντα, δεν έχει βιωθεί από τη φύση των θεών ως θεοί, δεν έχει βιωθεί από τη φύση του Πατζάπατι ως Πατζάπατι, δεν έχει βιωθεί από τη φύση των Βράχμα ως Βράχμα, δεν έχει βιωθεί από τη φύση των Ακτινοβόλων ως Ακτινοβόλοι, δεν έχει βιωθεί από τη φύση των Λαμπρής Δόξας ως Λαμπρής Δόξας, δεν έχει βιωθεί από τη φύση των Μεγάλου Καρπού ως Μεγάλου Καρπού, δεν έχει βιωθεί από τη φύση του Κυρίαρχου ως Κυρίαρχος, δεν έχει βιωθεί από τη φύση του όλου ως όλον».

«Λοιπόν τώρα, αγαπητέ, κοίτα, θα εξαφανιστώ». «Λοιπόν τώρα εσύ, Βράχμα, εξαφανίσου από μένα, αν μπορείς». Τότε, μοναχοί, ο Βράχμα Μπάκα, σκεπτόμενος «θα εξαφανιστώ από τον ασκητή Γκόταμα, θα εξαφανιστώ από τον ασκητή Γκόταμα», δεν μπορούσε καθόλου να εξαφανιστεί από μένα.

«Όταν αυτό ειπώθηκε, εγώ, μοναχοί, είπα στον Βράχμα Μπάκα: "Λοιπόν τώρα, Βράχμα, θα εξαφανιστώ από σένα". "Λοιπόν τώρα εσύ, αγαπητέ, εξαφανίσου από μένα, αν μπορείς". Τότε εγώ, μοναχοί, εκτέλεσα τέτοια επίδειξη υπερφυσικών δυνάμεων: "Από αυτή την απόσταση ο Βράχμα και η συνέλευση του Βράχμα και οι ακόλουθοι του Βράχμα θα ακούσουν τον ήχο μου, αλλά δεν θα με δουν". Αφού εξαφανίστηκε, είπα αυτόν τον στίχο:

«Βλέποντας τον κίνδυνο στο γίνεσθαι, και το γίνεσθαι που αναζητεί την ανυπαρξία·

Δεν ισχυρίστηκα κανένα γίνεσθαι, ούτε προσκολλήθηκα στην απόλαυση».

«Τότε, μοναχοί, ο Βράχμα και η συνέλευση του Βράχμα και οι ακόλουθοι του Βράχμα γέμισαν με θαυμασμό και έκπληξη: "Είναι καταπληκτικό, πράγματι, αγαπητέ, είναι εκπληκτικό, πράγματι, αγαπητέ! Η μεγάλη υπερφυσική δύναμη και η μεγάλη ισχύς του ασκητή Γκόταμα! Πράγματι, ούτε πριν από τώρα είδαμε ή ακούσαμε άλλον ασκητή ή βραχμάνο με τόσο μεγάλη υπερφυσική δύναμη και τόσο μεγάλη ισχύ όπως

αυτός ο ασκητής Γκόταμα, γιος των Σάκυα, που αναχώρησε από την οικογένεια των Σάκυα. Πράγματι, αγαπητέ, σε αυτή τη γενιά που απολαμβάνει το γίνεσθαι, που χαίρεται στο γίνεσθαι, που ευφραίνεται στο γίνεσθαι, ξερίζωσε το γίνεσθαι μαζί με τη ρίζα του"».

505. «Τότε, μοναχοί, ο Μάρα ο Κακός, αφού κατέλαβε κάποιον από τη συνοδεία του Βράχμα, μου είπε: 'Αν εσύ, αγαπητέ, έτσι κατανοείς, αν εσύ έτσι έχεις αφυπνιστεί, μην οδηγείς μαθητές, μην οδηγείς αναχωρητές· μη διδάσκεις τη Διδασκαλία στους μαθητές, μη διδάσκεις στους αναχωρητές· μη δημιουργείς προσκόλληση στους μαθητές, μη δημιουργείς προσκόλληση στους αναχωρητές. Υπήρξαν, μοναχέ, πριν από εσένα ασκητές και βραχμάνοι στον κόσμο που ισχυρίζονταν ότι ήταν Άξιοι, Πλήρως Αυτοφωτισμένοι. Αυτοί οδήγησαν μαθητές και αναχωρητές, δίδαξαν τη Διδασκαλία στους μαθητές και στους αναχωρητές, δημιούργησαν προσκόλληση στους μαθητές και στους αναχωρητές· αυτοί, αφού οδήγησαν μαθητές και αναχωρητές, αφού δίδαξαν τη Διδασκαλία στους μαθητές και στους αναχωρητές, με προσκολλημένη συνείδηση στους μαθητές και στους αναχωρητές, με την κατάρρευση του σώματος και το σταμάτημα της ζωής, εδραιώθηκαν σε κατώτερο σώμα. Υπήρξαν όμως, μοναχέ, πριν από εσένα ασκητές και βραχμάνοι στον κόσμο που ισχυρίζονταν ότι ήταν Άξιοι, Πλήρως Αυτοφωτισμένοι. Αυτοί δεν οδήγησαν μαθητές ούτε αναχωρητές, δεν δίδαξαν τη Διδασκαλία στους μαθητές ούτε στους αναχωρητές, δεν δημιούργησαν προσκόλληση στους μαθητές ούτε στους αναχωρητές· αυτοί, μη οδηγώντας μαθητές ούτε αναχωρητές, μη διδάσκοντας τη Διδασκαλία στους μαθητές ούτε στους αναχωρητές, χωρίς προσκολλημένη συνείδηση στους μαθητές ούτε στους αναχωρητές, με την κατάρρευση του σώματος και το σταμάτημα της ζωής, εδραιώθηκαν σε ανώτερο σώμα. Γι' αυτό εγώ, μοναχέ, σου λέω έτσι: Έλα λοιπόν, αγαπητέ, να ζεις άνετα, αφοσιωμένος στην ευχάριστη διαμονή της παρούσας ζωής· διότι το να μη διδάσκεις είναι καλό, αγαπητέ, μη νουθετείς άλλους'.

«Όταν αυτό ειπώθηκε, εγώ, μοναχοί, είπα στον Μάρα τον Κακό: 'Σε γνωρίζω, Κακέ· μη νομίζεις - 'δεν με γνωρίζει'. Εσύ είσαι ο Μάρα, Κακέ. Δεν μου μιλάς έτσι, Κακέ, επιθυμώντας την ευημερία μου· μου μιλάς έτσι, Κακέ, επιθυμώντας τη δυστυχία μου. Διότι σε σένα, Κακέ, έρχεται αυτή η σκέψη: 'Σε όσους ο ασκητής Γκόταμα θα διδάξει τη Διδασκαλία, αυτοί θα ξεφύγουν από την κυριαρχία μου'. Εκείνοι όμως, Κακέ, μη όντας Πλήρως Αυτοφωτισμένοι, ισχυρίστηκαν ότι είναι Πλήρως Αυτοφωτισμένοι. Εγώ όμως, Κακέ, όντας Πλήρως Αυτοφωτισμένος, ισχυρίζομαι ότι είμαι Πλήρως Αυτοφωτισμένος. Διότι, Κακέ, ο Τατχάγκατα διδάσκοντας τη Διδασκαλία στους μαθητές είναι τέτοιος, και μη διδάσκοντας τη Διδασκαλία στους μαθητές, Κακέ, ο Τατχάγκατα είναι τέτοιος. Διότι, Κακέ, ο Τατχάγκατα οδηγώντας μαθητές είναι τέτοιος, και μη οδηγώντας μαθητές, Κακέ, ο Τατχάγκατα είναι τέτοιος. Για ποιο λόγο; Του Τατχάγκατα, Κακέ, οι νοητικές διαφθορές που είναι υποκείμενες στη μόλυνση, οδηγούσες σε επαναγέννηση, προκαλούσες προβλήματα, με επώδυνο επακόλουθο, οδηγούσες στο μέλλον σε γέννηση, γήρας και θάνατο - αυτές έχουν εγκαταλειφθεί, η ρίζα τους έχει κοπεί, έχουν γίνει σαν κορμός φοίνικα, έχουν οδηγηθεί στην εξαφάνιση, έχουν τη φύση της μη-έγερσης στο μέλλον. Όπως, Κακέ, ένας φοίνικας κομμένος στην κορυφή είναι ανίκανος να ξαναμεγαλώσει· ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, Κακέ, του Τατχάγκατα οι νοητικές διαφθορές που είναι υποκείμενες στη μόλυνση, οδηγούσες σε επαναγέννηση, προκαλούσες προβλήματα, με επώδυνο

επακόλουθο, οδηγούσες στο μέλλον σε γέννηση, γήρας και θάνατο - αυτές έχουν εγκαταλειφθεί, η ρίζα τους έχει κοπεί, έχουν γίνει σαν κορμός φοίνικα, έχουν οδηγηθεί στην εξαφάνιση, έχουν τη φύση της μη-έγερσης στο μέλλον'.

«Έτσι πράγματι, λόγω της μη αποδοχής του Μάρα και λόγω της πρόσκλησης του Βράχμα, για αυτό το λόγο η ονομασία αυτής της ανάλυσης είναι 'Η πρόσκληση του Βράχμα'».

Τέλος της ομιλίας Βραχμανιμαντάνικα, ένατη.

10. Η ομιλία για την επίπληξη στον Μάρα

506. Έτσι έχω ακούσει - Κάποτε ο σεβάσμιος Μαχαμογκαλλάνα διέμενε στη χώρα των Μπάγκα, στο Σουσουμαραγκίρα, στο δάσος Μπεσακαλά, στο πάρκο των ελαφιών. Εκείνη την περίοδο ο σεβάσμιος Μαχαμογκαλλάνα περπατούσε στο ύπαιθρο. Εκείνη την περίοδο ο Μάρα ο Κακός είχε μπει στην κοιλιά του σεβάσμιου Μαχαμογκαλλάνα, είχε εισχωρήσει στο στομάχι του. Τότε στον σεβάσμιο Μαχαμογκαλλάνα ήρθε αυτή η σκέψη: «Γιατί άραγε η κοιλιά μου είναι σαν πολύ βαριά; Θα έλεγα ότι είναι γεμάτη φασόλια». Τότε ο σεβάσμιος Μαχαμογκαλλάνα, αφού κατέβηκε από το μονοπάτι περιπάτου και μπήκε στη διαμονή, κάθισε στο προετοιμασμένο κάθισμα. Αφού κάθισε, ο σεβάσμιος Μαχαμογκαλλάνα έστρεψε ατομικά τη συνετή προσοχή του. Ο σεβάσμιος Μαχαμογκαλλάνα είδε τον Μάρα τον Κακό που είχε μπει στην κοιλιά του, που είχε εισχωρήσει στο στομάχι του. Αφού είδε τον Μάρα τον Κακό, του είπε: «Βγες έξω, Κακέ· βγες έξω, Κακέ! Μην ενοχλείς τον Τατχάγκατα, μην ενοχλείς τον μαθητή του Τατχάγκατα. Μην γίνει για σένα για πολύ καιρό προς βλάβη και οδύνη». Τότε στον Μάρα τον Κακό ήρθε αυτή η σκέψη: «Αυτός ο ασκητής, χωρίς να με γνωρίζει, χωρίς να με βλέπει, λέει έτσι: 'Βγες έξω, Κακέ· βγες έξω, Κακέ! Μην ενοχλείς τον Τατχάγκατα, μην ενοχλείς τον μαθητή του Τατχάγκατα. Μην γίνει για σένα για πολύ καιρό προς βλάβη και οδύνη'. Ακόμα και ο Διδάσκαλός του δεν θα με αναγνώριζε γρήγορα, πώς λοιπόν αυτός ο μαθητής θα με γνωρίσει;» Τότε ο σεβάσμιος Μαχαμογκαλλάνα είπε στον Μάρα τον Κακό: «Ακόμα κι έτσι σε γνωρίζω, Κακέ· μη νομίζεις: 'Δεν με γνωρίζει'. Εσύ είσαι ο Μάρα, Κακέ· διότι σε σένα, Κακέ, έρχεται αυτή η σκέψη: 'Αυτός ο ασκητής, χωρίς να με γνωρίζει, χωρίς να με βλέπει, λέει έτσι: Βγες έξω, Κακέ· βγες έξω, Κακέ! Μην ενοχλείς τον Τατχάγκατα, μην ενοχλείς τον μαθητή του Τατχάγκατα. Μην γίνει για σένα για πολύ καιρό προς βλάβη και οδύνη'. Ακόμα και ο Διδάσκαλός του δεν θα με αναγνώριζε γρήγορα, πώς λοιπόν αυτός ο μαθητής θα με γνωρίσει;»

Τότε στον Μάρα τον Κακό ήρθε αυτή η σκέψη: «Αυτός ο ασκητής, γνωρίζοντάς με, βλέποντάς με, είπε έτσι: 'Βγες έξω, Κακέ· βγες έξω, Κακέ! Μην ενοχλείς τον Τατχάγκατα, μην ενοχλείς τον μαθητή του Τατχάγκατα. Μην γίνει για σένα για πολύ καιρό προς βλάβη και οδύνη'». Τότε ο Μάρα ο Κακός, αφού βγήκε από το στόμα του σεβάσμιου Μαχαμογκαλλάνα, στάθηκε στον σύρτη της πόρτας.

507. Ο σεβάσμιος Μαχαμογκαλλάνα είδε τον Μάρα τον Κακό να στέκεται στον σύρτη της πόρτας· αφού είδε τον Μάρα τον Κακό, του είπε: «Και εδώ σε βλέπω, Κακέ· μη νομίζεις "δεν με βλέπει". Εσύ αυτός, Κακέ, στέκεσαι στον σύρτη της πόρτας. Κάποτε στο παρελθόν, Κακέ, ήμουν ο Μάρα ονόματι Ντούσι, και είχα μια αδελφή ονόματι Κάλι. Εσύ ήσουν γιος της. Έτσι εσύ ήσουν ανιψιός μου. Εκείνη την περίοδο, Κακέ, ο Ευλογημένος Κακουσάντα, ο Άξιος, ο Πλήρως Αυτοφωτισμένος, είχε εγερθεί

στον κόσμο. Του Ευλογημένου Κακουσάντα, Κακέ, του Άξιου, του Πλήρως Αυτοφωτισμένου, το ζεύγος μαθητών ονομαζόταν Βιντούρα και Σαντζίβα, ήταν το κορυφαίο, το ευλογημένο ζεύγος. Όσοι, Κακέ, ήταν μαθητές του Ευλογημένου Κακουσάντα, του Άξιου, του Πλήρως Αυτοφωτισμένου. Μεταξύ αυτών κανείς δεν ήταν ίσος με τον σεβάσμιο Βιντούρα, δηλαδή στη διδαχή της Διδασκαλίας. Με αυτή τη μέθοδο λοιπόν, Κακέ, για τον σεβάσμιο Βιντούρα εγέρθηκε η ονομασία Βιντούρα.

Ο σεβάσμιος όμως Σαντζίβα, Κακέ, είτε πήγαινε στο δάσος είτε στη βάση ενός δένδρου είτε σε άδεια οικία, χωρίς δυσκολία επιτύγχανε την παύση της αντίληψης και του αισθήματος. Κάποτε στο παρελθόν, Κακέ, ο σεβάσμιος Σαντζίβα καθόταν στη βάση κάποιου δένδρου έχοντας επιτύχει την παύση της αντίληψης και του αισθήματος. Είδαν, Κακέ, βοσκοί αγελάδων, βοσκοί ζώων, αγρότες και οδοιπόροι τον σεβάσμιο Σαντζίβα να κάθεται στη βάση κάποιου δένδρου έχοντας επιτύχει την παύση της αντίληψης και του αισθήματος· αφού τον είδαν, σε αυτούς ήρθε αυτή η σκέψη: «Είναι καταπληκτικό, πράγματι, αγαπητέ, είναι εκπληκτικό, πράγματι, αγαπητέ! Αυτός ο ασκητής πέθανε ενώ καθόταν! Λοιπόν ας τον κάψουμε». Τότε, Κακέ, εκείνοι οι βοσκοί αγελάδων, οι βοσκοί ζώων, οι αγρότες και οι οδοιπόροι, αφού μάζεψαν χόρτα και ξύλα και κοπριά, αφού τα στοίβαξαν στο σώμα του σεβάσμιου Σαντζίβα, αφού άναψαν φωτιά, έφυγαν. Τότε, Κακέ, ο σεβάσμιος Σαντζίβα, αφού πέρασε εκείνη η νύχτα, αφού αναδύθηκε από εκείνη τη διαλογιστική επίτευξη, αφού τίναξε τους χιτώνες του, αφού ντύθηκε το πρωί και πήρε το κύπελλο και τους χιτώνες του, μπήκε στο χωριό για προσφερόμενη τροφή. Είδαν, Κακέ, εκείνοι οι βοσκοί αγελάδων, οι βοσκοί ζώων, οι αγρότες και οι οδοιπόροι τον σεβάσμιο Σαντζίβα να περιφέρεται για προσφερόμενη τροφή· αφού τον είδαν, σε αυτούς ήρθε αυτή η σκέψη: «Είναι καταπληκτικό, πράγματι, αγαπητέ, είναι εκπληκτικό, πράγματι, αγαπητέ! Αυτός ο ασκητής πέθανε ενώ καθόταν, και αυτός αναζωογονήθηκε». Με αυτή τη μέθοδο λοιπόν, Κακέ, για τον σεβάσμιο Σαντζίβα εγέρθηκε η ονομασία Σαντζίβα.

508. «Τότε, Κακέ, στον Μάρα τον Ντούσι ήρθε αυτή η σκέψη: "Αυτών των μοναχών ηθικών, με καλό χαρακτήρα, δεν γνωρίζω ούτε από πού έρχονται ούτε πού πηγαίνουν. Γιατί να μην καταλάβω τους βραχμάνους και τους οικοδεσπότες: 'Ελάτε, υβρίστε τους μοναχούς ηθικούς, με καλό χαρακτήρα, κακολογήστε τους, εξοργίστε τους, ενοχλήστε τους. Ίσως όταν υβρίζονται από εσάς, όταν κακολογούνται, όταν εξοργίζονται, όταν ενοχλούνται, να υπάρξει μεταβολή της συνείδησής τους, ώστε ο Μάρα ο Ντούσι να βρει ευκαιρία'". Τότε, Κακέ, ο Μάρα ο Ντούσι κατέλαβε τους βραχμάνους και τους οικοδεσπότες: "Ελάτε, υβρίστε τους μοναχούς ηθικούς, με καλό χαρακτήρα, κακολογήστε τους, εξοργίστε τους, ενοχλήστε τους. Ίσως όταν υβρίζονται από εσάς, όταν κακολογούνται, όταν εξοργίζονται, όταν ενοχλούνται, να υπάρξει μεταβολή της συνείδησής τους, ώστε ο Μάρα ο Ντούσι να βρει ευκαιρία'".

«Τότε, Κακέ, εκείνοι οι βραχμάνοι και οι οικοδεσπότες, κατειλημμένοι από τον Μάρα τον Ντούσι, ύβριζαν τους μοναχούς ηθικούς, με καλό χαρακτήρα, τους κακολογούσαν, τους εξόργιζαν, τους ενοχλούσαν: "Αυτοί οι κουρεμένοι ασκητίσκοι, οι κατώτεροι, οι μαύροι, οι απόγονοι από τα πόδια του Βράχμα, λέγοντας 'είμαστε διαλογιστές, είμαστε διαλογιστές', με πεσμένους ώμους, με σκυμμένο κεφάλι, τεμπέληδες από τη φύση τους, σκέφτονται, σκέφτονται βαθιά, σκέφτονται συνεχώς, σκέφτονται ακατάπαυστα. Όπως ακριβώς η κουκουβάγια σε κλαδί δέντρου, αναζητώντας ποντίκι, σκέφτεται, σκέφτεται βαθιά, σκέφτεται συνεχώς, σκέφτεται

ακατάπαυστα· έτσι ακριβώς αυτοί οι κουρεμένοι ασκητίσκοι, οι κατώτεροι, οι μαύροι, οι απόγονοι από τα πόδια του Βράχμα, λέγοντας 'είμαστε διαλογιστές, είμαστε διαλογιστές', με πεσμένους ώμους, με σκυμμένο κεφάλι, τεμπέληδες από τη φύση τους, σκέφτονται, σκέφτονται βαθιά, σκέφτονται συνεχώς, σκέφτονται ακατάπαυστα. Όπως ακριβώς το τσακάλι στην όχθη του ποταμού, αναζητώντας ψάρια, σκέφτεται, σκέφτεται βαθιά, σκέφτεται συνεχώς, σκέφτεται ακατάπαυστα· έτσι ακριβώς αυτοί οι κουρεμένοι ασκητίσκοι, οι κατώτεροι, οι μαύροι, οι απόγονοι από τα πόδια του Βράχμα, λέγοντας 'είμαστε διαλογιστές, είμαστε διαλογιστές', με πεσμένους ώμους, με σκυμμένο κεφάλι, τεμπέληδες από τη φύση τους, σκέφτονται, σκέφτονται βαθιά, σκέφτονται συνεχώς, σκέφτονται ακατάπαυστα. Όπως ακριβώς η γάτα σε ρωγμές, αποχετεύσεις και σκουπιδότοπους, αναζητώντας ποντίκι, σκέφτεται, σκέφτεται βαθιά, σκέφτεται συνεχώς, σκέφτεται ακατάπαυστα· έτσι ακριβώς αυτοί οι κουρεμένοι ασκητίσκοι, οι κατώτεροι, οι μαύροι, οι απόγονοι από τα πόδια του Βράχμα, λέγοντας 'είμαστε διαλογιστές, είμαστε διαλογιστές', με πεσμένους ώμους, με σκυμμένο κεφάλι, τεμπέληδες από τη φύση τους, σκέφτονται, σκέφτονται βαθιά, σκέφτονται συνεχώς, σκέφτονται ακατάπαυστα. Όπως ακριβώς ο γάιδαρος που έχει αποκοπεί από το καραβάνι, σε ρωγμές, αποχετεύσεις και σκουπιδότοπους, σκέφτεται, σκέφτεται βαθιά, σκέφτεται συνεχώς, σκέφτεται ακατάπαυστα, έτσι ακριβώς αυτοί οι κουρεμένοι ασκητίσκοι, οι κατώτεροι, οι μαύροι, οι απόγονοι από τα πόδια του Βράχμα, λέγοντας 'είμαστε διαλογιστές, είμαστε διαλογιστές', με πεσμένους ώμους, με σκυμμένο κεφάλι, τεμπέληδες από τη φύση τους, σκέφτονται, σκέφτονται βαθιά, σκέφτονται συνεχώς, σκέφτονται ακατάπαυστα"».

«Όσοι άνθρωποι, Κακέ, πέθαιναν εκείνη την περίοδο, ως επί το πλείστον με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο επαναγεννιούνταν στον κόσμο της αθλιότητας, στον κακότυχο κόσμο, στον κόσμο του ξεπεσμού, στην κόλαση.

509. «Τότε, Κακέ, ο Ευλογημένος Κακουσάντα, ο Άξιος, ο Πλήρως Αυτοφωτισμένος, απευθύνθηκε στους μοναχούς: "Οι βραχμάνοι και οι οικοδεσπότες, μοναχοί, έχουν καταληφθεί από τον Μάρα τον Ντούσι: 'Ελάτε, υβρίστε τους μοναχούς ηθικούς, με καλό χαρακτήρα, κακολογήστε τους, εξοργίστε τους, ενοχλήστε τους. Ίσως όταν υβρίζονται από εσάς, όταν κακολογούνται, όταν εξοργίζονται, όταν ενοχλούνται, να υπάρξει μεταβολή της συνείδησής τους, ώστε ο Μάρα ο Ντούσι να βρει ευκαιρία". Ελάτε, μοναχοί, με νου συνοδευόμενο από φιλικότητα, έχοντας διαπεράσει μια κατεύθυνση, διαμένετε· ομοίως τη δεύτερη, ομοίως την τρίτη, ομοίως την τέταρτη. Έτσι προς τα πάνω, προς τα κάτω, οριζοντίως, παντού, σε όλους τους εαυτούς, ολόκληρο τον κόσμο, με νου συνοδευόμενο από φιλικότητα, ευρύ, εξυψωμένο, απεριόριστο, χωρίς έχθρα, χωρίς κακία, έχοντας διαπεράσει, διαμένετε. Με νου συνοδευόμενο από συμπόνια... κ.λπ... με νου συνοδευόμενο από αλτρουιστική χαρά... κ.λπ... με νου συνοδευόμενο από αταραξία, έχοντας διαπεράσει μια κατεύθυνση, διαμένετε· ομοίως τη δεύτερη, ομοίως την τρίτη, ομοίως την τέταρτη. Έτσι προς τα πάνω, προς τα κάτω, οριζοντίως, παντού, σε όλους τους εαυτούς, ολόκληρο τον κόσμο, με νου συνοδευόμενο από αταραξία, ευρύ, εξυψωμένο, απεριόριστο, χωρίς έχθρα, χωρίς κακία, έχοντας διαπεράσει, διαμένετε".

«Τότε, Κακέ, εκείνοι οι μοναχοί, προτρεπόμενοι έτσι, καθοδηγούμενοι έτσι από τον Ευλογημένο Κακουσάντα, τον Άξιο, τον Πλήρως Αυτοφωτισμένο, είτε πηγαίνοντας στο δάσος, είτε πηγαίνοντας στη βάση ενός δένδρου, είτε πηγαίνοντας σε άδεια

οικία, με νου συνοδευόμενο από φιλικότητα, έχοντας διαπεράσει μια κατεύθυνση, διέμεναν· ομοίως τη δεύτερη, ομοίως την τρίτη, ομοίως την τέταρτη. Έτσι προς τα πάνω, προς τα κάτω, οριζοντίως, παντού, σε όλους τους εαυτούς, ολόκληρο τον κόσμο, με νου συνοδευόμενο από φιλικότητα, ευρύ, εξυψωμένο, απεριόριστο, χωρίς έχθρα, χωρίς κακία, έχοντας διαπεράσει, διέμεναν. Με νου συνοδευόμενο από συμπόνια... κ.λπ... με νου συνοδευόμενο από αλτρουιστική χαρά... κ.λπ... με νου συνοδευόμενο από αταραξία, έχοντας διαπεράσει μια κατεύθυνση, διέμεναν· ομοίως τη δεύτερη, ομοίως την τρίτη, ομοίως την τέταρτη. Έτσι προς τα πάνω, προς τα κάτω, οριζοντίως, παντού, σε όλους τους εαυτούς, ολόκληρο τον κόσμο, με νου συνοδευόμενο από αταραξία, ευρύ, εξυψωμένο, απεριόριστο, χωρίς έχθρα, χωρίς κακία, έχοντας διαπεράσει, διέμεναν.

510. «Τότε, Κακέ, στον Μάρα τον Ντούσι ήρθε αυτή η σκέψη: "Ακόμη κι έτσι ενεργώντας, αυτών των μοναχών ηθικών, με καλό χαρακτήρα, δεν γνωρίζω ούτε από πού έρχονται ούτε πού πηγαίνουν. Γιατί να μην καταλάβω τους βραχμάνους και τους οικοδεσπότες: 'Ελάτε, τιμήστε τους μοναχούς ηθικούς, με καλό χαρακτήρα, σεβαστείτε τους, αποδώστε τους ευλάβεια και δείξτε τους ευσέβεια. Ίσως όταν τιμώνται από εσάς, όταν σέβονται, όταν τους αποδίδεται ευλάβεια, όταν τους δείχνεται ευσέβεια, να υπάρξει μεταβολή της συνείδησής τους, ώστε ο Μάρα ο Ντούσι να βρει ευκαιρία'". Τότε, Κακέ, ο Μάρα ο Ντούσι κατέλαβε τους βραχμάνους και τους οικοδεσπότες: 'Ελάτε, τιμήστε τους μοναχούς ηθικούς, με καλό χαρακτήρα, σεβαστείτε τους, αποδώστε τους ευλάβεια και δείξτε τους ευσέβεια. Ίσως όταν τιμώνται από εσάς, όταν σέβονται, όταν τους αποδίδεται ευλάβεια, όταν τους δείχνεται ευσέβεια, να υπάρξει μεταβολή της συνείδησής τους, ώστε ο Μάρα ο Ντούσι να βρει ευκαιρία'. Τότε, Κακέ, εκείνοι οι βραχμάνοι και οι οικοδεσπότες, κατειλημμένοι από τον Μάρα τον Ντούσι, τιμούσαν τους μοναχούς ηθικούς, με καλό χαρακτήρα, τους σέβονταν, τους απέδιδαν ευλάβεια και τους έδειχναν ευσέβεια.

«Όσοι άνθρωποι, Κακέ, πέθαιναν εκείνη την περίοδο, ως επί το πλείστον με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο επαναγεννιούνταν στον καλότυχο κόσμο, στον ευδαιμονικό κόσμο.

511. «Τότε, Κακέ, ο Ευλογημένος Κακουσάντα, ο Άξιος, ο Πλήρως Αυτοφωτισμένος, απευθύνθηκε στους μοναχούς: "Οι βραχμάνοι και οι οικοδεσπότες, μοναχοί, έχουν καταληφθεί από τον Μάρα τον Ντούσι: 'Ελάτε, τιμήστε τους μοναχούς ηθικούς, με καλό χαρακτήρα, σεβαστείτε τους, αποδώστε τους ευλάβεια και δείξτε τους ευσέβεια. Ίσως όταν τιμώνται από εσάς, όταν σέβονται, όταν τους αποδίδεται ευλάβεια, όταν τους δείχνεται ευσέβεια, να υπάρξει μεταβολή της συνείδησής τους, ώστε ο Μάρα ο Ντούσι να βρει ευκαιρία'. Ελάτε, μοναχοί, διαμένετε παρατηρώντας τη ρυπαρότητα στο σώμα, αντιλαμβανόμενοι την αποστροφή στην τροφή, αντιλαμβανόμενοι τη δυσαρέσκεια σε ολόκληρο τον κόσμο, παρατηρώντας το παροδικό σε όλες τις δραστηριότητες".

«Τότε, Κακέ, εκείνοι οι μοναχοί, προτρεπόμενοι έτσι, καθοδηγούμενοι έτσι από τον Ευλογημένο Κακουσάντα, τον Άξιο, τον Πλήρως Αυτοφωτισμένο, είτε πηγαίνοντας στο δάσος, είτε πηγαίνοντας στη βάση ενός δένδρου, είτε πηγαίνοντας σε άδεια οικία, διέμεναν παρατηρώντας τη ρυπαρότητα στο σώμα, αντιλαμβανόμενοι την αποστροφή στην τροφή, αντιλαμβανόμενοι τη δυσαρέσκεια σε ολόκληρο τον κόσμο, παρατηρώντας το παροδικό σε όλες τις δραστηριότητες.

512. «Τότε, Κακέ, ο Ευλογημένος Κακουσάντα, ο Άξιος, ο Πλήρως Αυτοφωτισμένος, αφού ντύθηκε το πρωί και πήρε το κύπελλο και τους χιτώνες του, με τον σεβάσμιο Βιντούρα ως συνοδό μοναχό, μπήκε στο χωριό για προσφερόμενη τροφή. Τότε, Κακέ, ο Μάρα ο Ντούσι, αφού κατέλαβε κάποιο αγόρι, αφού πήρε μια πέτρα, έδωσε χτύπημα στο κεφάλι του σεβάσμιου Βιντούρα· του έσπασε το κεφάλι. Τότε, Κακέ, ο σεβάσμιος Βιντούρα με σπασμένο κεφάλι και αίμα να τρέχει, ακολούθησε από κοντά τον Ευλογημένο Κακουσάντα, τον Άξιο, τον Πλήρως Αυτοφωτισμένο. Τότε, Κακέ, ο Ευλογημένος Κακουσάντα, ο Άξιος, ο Πλήρως Αυτοφωτισμένος, κοίταξε με το βλέμμα του ελέφанта - "Αυτός ο Μάρα ο Ντούσι δεν γνώρισε το μέτρο". Και μαζί με εκείνο το βλέμμα, Κακέ, ο Μάρα ο Ντούσι έπεσε από εκείνη τη θέση και επαναγεννήθηκε στη μεγάλη κόλαση.

«Εκείνη η μεγάλη κόλαση, Κακέ, έχει τρία ονόματα - η κόλαση των έξι πεδίων επαφής, η κόλαση που χτυπιέται με πασσάλους, η κόλαση της ατομικής βίωσης. Τότε, Κακέ, οι φύλακες της κόλασης με πλησίασαν και είπαν αυτό - "Όταν, αγαπητέ, πάσσαλος με πάσσαλο συναντηθούν στην καρδιά σου, τότε θα γνωρίζεις - 'χίλια χρόνια έχω καεί στην κόλαση'". Έτσι εγώ, Κακέ, για πολλά χρόνια, για πολλές εκατοντάδες χρόνια, για πολλές χιλιάδες χρόνια κάηκα σε εκείνη τη μεγάλη κόλαση. Για δέκα χιλιάδες χρόνια κάηκα στο παράρτημα εκείνης της μεγάλης κόλασης, βιώνοντας το αίσθημα που ονομάζεται ανάδυση. Το σώμα μου, Κακέ, ήταν τέτοιο, όπως ακριβώς ενός ανθρώπου. Το κεφάλι μου ήταν τέτοιο, όπως ακριβώς ενός ψαριού.

513. «Τι είδους κόλαση ήταν, όπου ο Ντούσι υπέφερε· αφού επιτέθηκε στον Βιντχούρα τον μαθητή, και στον Κακουσάντα τον βραχμάνο.

«Εκατό ήταν οι σιδερένιες αιχμές, όλες προκαλούσαν ατομικό αίσθημα· τέτοια κόλαση ήταν, όπου ο Ντούσι υπέφερε· αφού επιτέθηκε στον Βιντχούρα τον μαθητή, και στον Κακουσάντα τον βραχμάνο.

«Όποιος γνωρίζει άμεσα αυτό, ο μοναχός μαθητής του Βούδα· επιτιθέμενος σε τέτοιο μοναχό, Σκοτεινέ, θα υποστείς οδύνη.

«Στη μέση της λίμνης στέκονται, παλάτια που διαρκούν έναν κοσμικό κύκλο· με χρώμα βηρυλλίου, λαμπερά, με φλόγες, φωτεινά· ουράνιες νύμφες εκεί χορεύουν, πολλές με ποικίλα χρώματα.

«Όποιος γνωρίζει άμεσα αυτό, ο μοναχός μαθητής του Βούδα· επιτιθέμενος σε τέτοιο μοναχό, Σκοτεινέ, θα υποστείς οδύνη.

«Αυτός που πράγματι, παρακινημένος από τον Βούδα, ο μοναχός ενώ η Κοινότητα παρακολουθούσε· το παλάτι της μητέρας του Μιγκάρα, με το μεγάλο δάχτυλο του ποδιού του έκανε να τρέμει.

«Όποιος γνωρίζει άμεσα αυτό, ο μοναχός μαθητής του Βούδα· επιτιθέμενος σε τέτοιο μοναχό, Σκοτεινέ, θα υποστείς οδύνη.

«Αυτός που το παλάτι Βετζαγιάντα, με το μεγάλο δάχτυλο του ποδιού του έκανε να τρέμει·
στηριγμένος στη δύναμη της υπερφυσικής δύναμης, συγκλόνησε τις θεότητες.

«Όποιος γνωρίζει άμεσα αυτό, ο μοναχός μαθητής του Βούδα·
επιτιθέμενος σε τέτοιο μοναχό, Σκοτεινέ, θα υποστείς οδύνη.

«Αυτός που στο παλάτι Βετζαγιάντα, ρωτά τον Σάκκα·
άραγε, Βασάβα, γνωρίζεις την απελευθέρωση μέσω της εξάλειψης της επιθυμίας;
Σε αυτόν ο Σάκκα απάντησε, ερωτηθείς την ερώτηση σύμφωνα με την αλήθεια.

«Όποιος γνωρίζει άμεσα αυτό, ο μοναχός μαθητής του Βούδα·
επιτιθέμενος σε τέτοιο μοναχό, Σκοτεινέ, θα υποστείς οδύνη.

«Αυτός που ρωτά τον Βράχμα, κοντά στην αίθουσα Σουντχαμμά·
ακόμα και σήμερα, φίλε, έχεις την άποψη που είχες πριν;
Βλέπεις τη λάμψη που ξεπερνά τον κόσμο του Βράχμα;

«Σε αυτόν ο Βράχμα απάντησε, σταδιακά σύμφωνα με την αλήθεια·
Δεν έχω, αγαπητέ, εκείνη την άποψη, που είχα πριν.

«Βλέπω να υπερβαίνει, τη λάμψη στον κόσμο του Βράχμα·
Πώς θα μπορούσα σήμερα να πω, ότι είμαι μόνιμος και αιώνιος;

«Όποιος γνωρίζει άμεσα αυτό, ο μοναχός μαθητής του Βούδα·
επιτιθέμενος σε τέτοιο μοναχό, Σκοτεινέ, θα υποστείς οδύνη.

«Όποιος την κορυφή του μεγάλου Μέρου, άγγιξε με την απολύτρωση·
Το δάσος των Πουμπαβιντέχα, και τους ανθρώπους που κοιμούνται στη γη.

«Όποιος γνωρίζει άμεσα αυτό, ο μοναχός μαθητής του Βούδα·
επιτιθέμενος σε τέτοιο μοναχό, Σκοτεινέ, θα υποστείς οδύνη.

«Η φωτιά πράγματι δεν σκέφτεται, 'εγώ καίω τον ανόητο'·
Αλλά ο ανόητος αγγίζοντας την αναμμένη φωτιά, αυτός καίγεται.

«Ακριβώς έτσι εσύ, Μάρα, συναντώντας τον Τατχάγκατα·
Θα κάψεις ο ίδιος τον εαυτό σου, σαν ανόητος που αγγίζει τη φωτιά.

«Ο Μάρα παρήγαγε αξιόμεμπτη πράξη, συναντώντας τον Τατχάγκατα·
Τι νομίζεις, Κακέ, ότι το κακό μου δεν θα ωριμάσει;

«Σε αυτόν που πράττει συσσωρεύεται το κακό, για πολύ καιρό, καταστροφέα·
Μάρα, απομακρύνσου από τον Βούδα, μην έχεις προσδοκία στους μοναχούς.

«Έτσι απείλησε τον Μάρα, ο μοναχός στο δάσος Μπεςακαλά·
Τότε εκείνος ο δυσαρεστημένος δαίμονας, εξαφανίστηκε ακριβώς εκεί».

Τέλος της ομιλίας για την επίπληξη στον Μάρα, δέκατη.

Τέλος του συντομότερου κεφαλαίου για τα ζεύγη, πέμπτο.

Αυτή είναι η σύνοψή του -

Σαλέγια, τα δύο της Βεράντζα και ικανοποίηση, μικρή και μεγάλη ανάληψη της Διδασκαλίας·

Ο διερευνητής, Κοσάμπι και ο βραχμάνος, Ντούσι και Μάρα, δέκατο το κεφάλαιο.

Τέλος του κεφαλαίου Σαλέγια, πέμπτο.

Αυτή είναι η σύνοψη των κεφαλαίων -

Η ρίζα της επεξήγησης και ο βρυχηθμός του λιονταριού και ο ανώτατος· Το πριόνι και το Γκοσίνγκα, ο Σαλέγια και αυτά τα πέντε.

Ολοκληρώθηκαν τα πενήντα περί της ρίζας.

ΠΑΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΑΥΤΗ ΤΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Η παρούσα μετάφραση αποτελεί μέρος του PaliVerse Project, της πρώτης πλήρους και ενιαίας αγγλικής μετάφρασης του Κανόνα Πάλι, μαζί με τα Σχόλια (Aṭṭhakathā) και τα Υποσχόλια (Ṭīkā) και συνοδεύεται από διαδραστικά εργαλεία μελέτης. Το PaliVerse είναι ένα έργο σε εξέλιξη. Οι μεταφράσεις που δημιουργούνται με τεχνητή νοημοσύνη βελτιώνονται συνεχώς μέσω αναθεωρήσεων και σχολίων από ειδικούς. Το παρόν κείμενο αποτελεί την πιο πρόσφατη μετάφραση κατά την ημερομηνία λήψης.

Ημερομηνία δημιουργίας PDF: 14 Σεπτεμβρίου 2026

ΠΩΣ ΝΑ ΠΑΡΑΘΕΣΕΤΕ ΤΗΝ ΠΗΓΗ

PaliVerse (2026). Ο Τριμερής Κανόνας. Ο Κανόνας των Ομιλιών. 2. Η συλλογή των μεσαίου μήκους ομιλιών. 1. Οι πρώτες πενήντα ομιλίες. 5. Το συντομότερο κεφάλαιο των ζευγών έχει ανακτηθεί από το paliverse.org

© 2026 The PaliVerse Project · Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος
Κέντρο Μελέτης και Πρακτικής Βουδισμού Τεραβάδα
Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία εγγεγραμμένη στην Ελλάδα
Το παρόν PDF μπορεί να διανέμεται ελεύθερα για σκοπούς μελέτης και πρακτικής.

PaliVerse.org